

confiteantur nomini tuo deo
non est qui respiciat ... mox
[illegible] V. usque exaltabitur
inimicus meus super me re
spice et exaudi me domine deus
meus V. R. Qui tribulant me
[illegible]abunt si motus fuero
ego autem in misericordia tua speravi
Respice usque. Feria ii Invitatorium
Adoremus dominum qui nos
redemit per crucem venite. Ymnus
Pange lingua. Antiphona
Nolite flere mortuum
neque lugeatis super eum
[illegible] plangite eum qui
egreditur quia non revertetur
ultra nec videbit terram
nativitatis sue quia hec
dicit dominus ad Sellum filium
Iosie regem Iuda qui
regnavit pro Iosia patre
[illegible] R. Ne avertas
faciem tuam a puero tuo quoniam
tribulor velociter exaudi me
V. Eripe me domine ab homine
... ut reciperet ... [illegible]
... de templo [illegible]

pr[illegible] quod quod ex illo
non est. Interrogo te vir
quodque si verba dei in aure
cordis perceperit tam tecti
git vince sit. Tu [autem] R[esponsorium]
In te iactatus sum ex utero
de ventre matris meae deus
meus es tu ne discedas a me
quoniam tribulatio proxima est et non est qui
adiuvet. V. Erue a framea
deus animam meam et de ma
nu canis unicam meam. Quoniam
[In laud.] Vide domine afflictionem
meam quoniam erectus est ini
micus meus. A. In tribulatione
invocavi dominum et exaudivit
me in latitudine. Iudicasti domine
causam meam defensor vitae
meae domine deus meus. Ant.
Popule meus quid feci tibi
aut quid molestus fui tibi responde
mihi. A. Numquid redditur
pro bono malum quia foderunt

e ani
ga a m
e tiam
ltatem
a meā
Et aq
tum p
a Ev
a mea
nita
s. Z
a sun
s Fv
catu
V
a nul
me tu
ng
a im
tuam
a diu
fiet eg
iii
des

Varia opuscula prout in Indice.

Epistola Rabi Samuel ad alium Rabi.
Tractatus de materia Iuramenti.
Isidorus contra Iudaeos
Iheronymus de scriptoribus Ecclesiasticis.
Disputatio inter Clericum et militem.
et Libellus de Regimine Rusticorum

Incipit libell⁹ de regimie rusticoꝝ. q̄ etiā valde vtilis est. curatis. capellanis. drossatis schultetis ac aliis officiariis eisdem ī vtroqȝ statu p̄sidētibus.

Misit dn̄s deus adam de paradiso voluptatis. vt opearet terrā de q̄ sūptus est. Scribit genes. iij. Cogitāti mihi quid dilectis frīibus et cognatis crebro pulsantib⁹ offerrem ꝓ verbo edificacōis. venit ī mētem pulcherrim⁹ ille tractatul⁹ sancti doctoris thome de aqno de regimie pncipū quē regie maiestati vir nobilis et vrbane eloquētie sūma edidit elegātia q̄si suis sua loqn̄s. vtiqȝ magn⁹ magnis magna gl'osus gloiosis gl'osa sicuti dignū erat tante celsitudini. Ast ego paup ⁊ exilis creatuā dei nescio qua sorte raptus de aratro sacrisqȝ lr̄is applicit⁹ cum h̄ exēplo meis mea loqui vellē pu⁹ puis pua in p̄dictū flebilem sermonē deflexi dicēs. Emisit dn̄s deus adam de paradiso voluptatis. vt opearetur terrā de qua sūpt⁹ erat. Terrā vtiqȝ limosam ⁊ sterilem terrā reprobā ⁊ maledictā dicenti dn̄o vbi supra ad adam. Quia audisti vocē vxoris tue. ⁊ comedisti de ligno ex quo p̄ceperam tibi ne comedēs maledicta terra in opere tuo. In laboib⁹ comedes ex ea cūctis dieb⁹ vite tue. Spinas

et tribulos germiabit tibi · ⁊ comedes herbas
t̃re · In sudore vultus tui vesceis pane tuo do
nec reůtaris in t̃rã de q̃ sũptus es · qz puluis
es ⁊ in paluerẽ reůteis · Et ꝗ ꝗ̃ sit tota huãni
geneis ꝓpago hãc durã expit miseriã nulla
tñ a deo sic mea · h̃ ẽ rusticana · q̃ pene ab ipis
cunabil · morti vltra ceteras destinata cernit.
Sz ne nimia tristicia absorbeat · aliq̃ h̃ ꝯsola
toria et infoꝛtoria · ex scõꝝ pr̃m dictis colligẽ
disposui q̃bꝫ vna cũ cetis exhoꝛtionibꝫ q̃tidia
nis spẽ h̃eat ⁊ modũ inueiat · p tpalia detri-
mẽta · felicitatẽ mercãdi sempiternã ·

Dimmo ig̃z dz q̃libet fidel agricola deũ ti
mẽ · et firmit credẽ . ꝙ oĩa opa sua q̃ntũ
cũqz etiã mĩma ab oĩpotẽte deo copiosa mer
cede p̃miabũt in celis · si pmãserit in simplici
tate . ⁊ volũtate bona · Debẽt etiã hõrare offi-
ciũ suũ tãꝗ̃ a deo institutũ · et hilarit exeq̃ ea
q̃ ad ipsũ spectãt · Itẽ debz humilit dñs suis
obedire . Itẽ debz p̃cipue cleꝝ venerari ⁊ dili
gẽ . Itẽ decĩas ⁊ pẽsiões ac cetera debita fide-
lit soluẽ . Itẽ solẽpnitates et ieiunia ac cete-
ros ritus ecc̃iasticos deuote obſuaẽ · Itẽ ele-
mosiñãs paupibꝫ q̃ntũ facultas pmittit elar
giri . Itẽ cũ oĩbꝫ hoĩbꝫ ⁊ p̃cipue cũ vicinis ⁊
ꝯtribulibꝫ suis pacẽ ſuaẽ . Itẽ faĩliã suã lau
dabilit regẽ · Itẽ cauẽ se ab oĩ occasiõe mali.

Itē mitti ad bonū nomē ⁊ pbā famā apd ꝓx
imos suos Itē cauē se a societate mala et cō-
sortio potātiū ⁊ iurātiū. ac oīm q̄ sine timore
dei viuūt. Itē sedule discutē cōscientiā suā. et
crebro ꝯfiteri. Itē sepius meditai de p̄ceptis
dei et obseruacōne eoꝝ. et vt in recta fide am
bulet. Itē cogitare freq̄nt̄ de morte ⁊ breui-
tate hui⁹ vite. ⁊ assuescat crebro īuocaē dn̄m
deū bonis simplicib⁹ verb vt eū dirigat in oī
bus. ⁊ ad etna tādē gaudia pducat. Hec sūt
q̄ vnūquēq꜄ xp̄ianū scificāt. sine q̄b⁹ cristia-
nū nomē nulli ꝓdest. Hec sūt q̄ hoīem de tra
ad celū leuāt q̄ hoī deū rcōciliāt. q̄ ꝓximū edi
ficāt. q̄ ad felicē trāsitū p̄pant Veꝝ qm̄ rusti-
cana simplicitas nōnūq̄ ignorat quō hec fi-
eri debeant. ideo p singla redeundo latius ali
quid de hijs loquamur.
Iniciū sapiētie timor dn̄i. Scribit̄ psalmo cē
tesimodecio. ⁊ p̄ubioꝝ p̄mo ⁊ nono ⁊ alijs lo
cis multis. Et q̄ sine timoē ē nō p̄t iustificai.
Eccl̄iastici p̄. Hec ⁊ filia debet adūtere q̄libet
fidel̄ rusticus. p̄mo ⁊ oīs xp̄ian⁹ ⁊ a pctō rce
dē. Qꝫ si aliq̄s ita simplex fuerit vt dicat. nō
scio timē deū. nescio q̄d sid ħ. tal̄ debꝫ infōri ħ
mō. P̄mo q̄ratur ab eo an aliq̄d sit in mūdo
q̄d timet amittē vel incurrē. Et rn̄debit ꝓcul-
dubio si aliquē vsū ratiōis habueit q̄ q̄tidie

ista sollicitudie āxiet᷑ ne pdat bona q̄ hʒ ⁊ ne supueniāt ei mala q̄ solēt hoīes sn̄ intermissiōe vexaē. Hʒ forte pauca bō q̄ timet amittē. ħ mlˀ to pla sūt mala q̄ timet icurrē Ecce vtrobiqʒ occasio tīoris. ħ scda ē icōpabilit maior q̄ p̄ ma ⁊ eq̄liter vniūsos pstrīgit Scdo q̄rat an credat q̄ ds sit vlis pr̄ failias oīʒ q̄ sēt i celo ⁊ i tra ⁊ an oīa sint nuda oculˀ ei᷒ ⁊ ā sit iust᷒ iudex r̄tbuēs singulˀ iux̄ opa sua. Tercō q̄rat᷑ an hēat fidē de celo ⁊ iferno. ⁊ q̄ i celo sint so la sūma bona ⁊ i iferno sola sūma mala᷑ Jtē q̄ iusti᷒ dn̄tur p̄mia celestia. exp̄rob᷒ vero tor mēta īfernalia sine fine māsura. Si ħ se credē dicat tūc instruat᷑ quō ꝯpare dēat tpalia ad etna. viʒ q̄ ħ oīa q̄ b᷒ videm᷒ ā excogitaē pos sum᷒ bō nl sūt r̄spcū futuroꝝ Similit oīa q̄ b᷒ patim᷑ mala sū excogitai pn̄t q̄uis sint r̄ue ra horrēda nis. tn̄ respcū penaꝝ ifernaliū nō sēt n̄ q̄dā suauia pludia futuroꝝ. Hi᷒ admo nicōib᷒ si aliq̄ adiūcta fueit fide᷒ absqʒ dubio facilie tīorē dn̄ suscitabit i corde hūa᷒. Q̄ ve ro hijs ꝯpūct᷒ n̄ fueit. fidē n̄ hēt. q̄uis se hrē forte putʒ. sic mlˀti fatui putāt se eē prudētes q̄uis n̄ sint. Hoc fūdamēto posito vlteri᷒ ē i formād᷒ hō simplex ⁊ bone volūtatis. q̄ten᷒ pl᷒ timeat dn̄ʒ deū suū offēdē ꝓpt suā natalē bōitatē q̄ extortā seueitatē. qꝛ in veritate sic ē.

q dn̄s d̄s ī se ⁊ ex sui natuā tot⁹ bon⁹ suauis larg⁹ ⁊ clemēs ē. q āt seuer⁹ ē nr̄a pc̄tā faciūt ⁊ q̄dāmō cogi⁹ eū vt nos affligat Hic exiunt ꝓūbiū. Si facēm⁹ qd̄ debem⁹ de⁹ facēt qd̄ vel lem⁹ Sꝫ qꝛ facim⁹ qd̄ debem⁹ cogimur pati qd̄ nolum⁹ Exēplū hui⁹ hēm⁹ in aliq̄ ꝓbo et v̄tuoso viro hn̄te officiū regēdi aliq̄ꝫ coītatē Hūc oīs hō diligit. qꝛ videt q oībꝫ ꝓdesse cu pit. nulli obeē Et q̄ talē nō diligit ē valde pū sus. Nā oīs ꝓ̄fus acclamat eū eē meito dili gēdū. Iste facilit̄ neminē punit ā pmittit af⸗ fligi. n̄ oīo deliquēs se nolit emēdaē Sic dn̄s de⁹ a q̄ bō cūcta ꝓcedūt sup ōnia ē diligēdus qꝛ n̄l bonitatis est ī creatuīs qd̄ ab ipō nō sit Studeat g° hō simplex crebro ad memoriā reuocaē. q deus eū vbiqꝫ videt multo clari⁹ q̄ꝫ ꝓxim⁹ suus corā q̄ peccaē erubescēt vt hac manu ductione paulatī crescat in timore dei vt ad illū gradū pueniat q si etiā d̄s nō vel⸗ let eū puniē. tn̄ adhuc nō vellet peccaē ā offē dē tā piū prēꝫ. Hic vocat̄ filial̄ timor qꝛ q̄ is⸗ tū hꝫ int̄ filios dei ↄputat̄ ⁊ timet ne vel ī mo dico ocl̄os amātissimi pr̄is offēdat Timor āt s̄uilis ē qn̄ aliq̄s ꝓpter penā siue tpalē siue eternā abstinet a pcc̄is. et in tali adhuc ma⸗ net peccādi volūtas si speāret̄ inpuītas. Ille timor nō ē filioꝝ dei. ꝫ maloꝝ seruoꝝ q̄ non

faciūt bonū nisi coacte Et q̄uis nō sit merito riꝰ etne vite tn̄ introducit filialē. sic cera filū. Est etiā notand' q̄ scī viri solēt crebro an̄ ocu los suos ponē penā dāpnatoꝝ tn̄ ꝓpt̄ hoc nō sūt mali ꝑui iudicādi qꝛ h̄ faciūt ad piā cautelā. Vn̄ dicit btūs Iheronimꝰ. Dū penā timeo. ꝑuo grām quā accepi. Facile em̄ q̄libꝫ tēptatio vincit' dū future calamitatiꝰ acerbi tas q̄ ꝓ pccīs debet' anxia mēte ꝑuidet' Siq̄ dē vt ait scūs gg. Momētaneū qd' delcāt et̄ nū qd' cruciat. Itē btūs aug. heu q̄ male pec cator decipit'. Semel fornicatꝰ ē et in et̄nū ar debit. Hinc btūs Ihe. rursū d't. Quotiēs diē illū ꝯsidero toto corde ꝯtremisco Siue em̄ co medo siue bibo siue alid' aliq̄d facio sp̄ videt' illa tuba tribuk' sonare in auribꝫ meis Surgi te mortui venite ad iudiciū. Ast ecōtra pccō res obstinati nolūt timē. et q̄cq̄d eis de hijs dꝛ paruipēdūt. ā respuūt. donec mors īpro uisa eos rapit ad supplicia horrēda tūc timēt gemūt dolent ꝯtremiscūt. h̄ infrāose. De q̄ buꝰ tale fert' exemplū. Miles q̄dā valde pū se vite vxorē hūit deuotā. Hec viꝝ sepe mo nuit. q̄tenꝰ vita mala postposita. sue aīe salu tē dū tēpꝰ hrēt a miām ꝯseq̄ poss̄. in tiore di oparet'. Cui ille. Nū tu sic fatua es vt ilk' pa piꝰ credas. q̄ talia deliramēta fingūt. ut a ꝑplo

denarios extorqant? Neqz infern? e· neqz vita aliq post istã. Quid psa? Ventũ e ad mortē. ⁊ ecce infelix ille exaĩs in lecto iacēs migrã cartã in maũ hũit· in q̃ sic scptũ fuit. Jã cert? sũ. qz infern? e. Ecce km̄i perpēdite cordialit in qñta tormta iã sit· vbi ⁊ etnalit ncce est ipsũ pmanē· Rursũ de scõ Arsenio lõge alit legit? Hic vir sãs de nobili Senatoē romano ac diuite pricio fact? eãt hēmita sãs ⁊ pauper rusticus· Dicebat? nãqz teste btõ Jheronimo hēmitica illa solitudo scã rusticitas. Siquidē cũ in palatio impiali sũmo fingētur honore vocē dimitus elapsam audiuit Arsemi fuge homines et saluus eris· Quo facto statim ad heremũ prexit· Vbi quãte pfectionis fuerit· nec ipsi aut intelligē aut scribē potuerũt· q̃ eũ ibidē nouerũt Jnter cetera aũt spũalia exercitia magnifica q̃bus excellēter claruit· sic maxime deũ timuit vt a soli? ortu vsqz ad occasũ sepius a lacrimis nõ cessaret. Cũqz et i hora mortis a fletu nequaquã se tēperaret. Dixerũt ei frēs. ⁊ tu pat adhuc times? Quibꝰ ille Vere timeo ⁊ valde timeo. Quia q̃uis in mãdatis dm̄ a iuuētute ambulaueri tñ nõdum scio qualit a districto iudice opera mea iudicabũtur. Et hijs dc̃is in fletu vsqz ad exitũ pmãsit Sz iam scã eius exeunte aĩa

et ꝑtin⁹ in celū euolāte q̄dā scūs pr̄ q̄ in spū hoc vidit. voce maḡ post eā clamauit dicēs. Btūs es arseni q̄ tātū te fleuisti. Eya venerabiles huc accedite ⁊ diligent̄ adu̇tite vos oēs rustici hui⁹ tanti pr̄is exemplū vbi nam tāte scītatis pōdus meruerit in vrbe ā in rure. vos multa ex patna hētis educacōne. q̄ ipse tā laboriose q̄siuit videlicȝ laboris assiduitatē. victus vestitusq̄ȝ vtilitatē ceteraqȝ penitētie scē exercitia huāno generi diuinitus imposita q̄ curialib⁹ et delicatis difficilima videtur vob̄ āt iā p assuefactionē facilima facta sūt Cur g° nō respicitis q̄ꝑ ꝑpe sitis saluti si timueritis deum et in mādatis eius ābulaueritis. Ecce qd̄ q̄uius in spuāli cōuersatiōe iudicatur vos ꝑ nihilo et q̄si naturalit̄ cōsequuti estis. vigilare laborarē carnē affligē petulātes motus ei⁹ cōprimē cibo grosso vestituqȝ icculto vitā trāsigē ōni huāne creaturē ꝑpt̄ deū subici p̄cipua sunt sacre religionis exercitia ⁊ q̄ in hijs amplius floruerūt gloriosiores sūt in celo et in terra nunc et in sempiternū. Hec si vultis vobis sūt possibiliora pre cūctis hominib⁹ Deum q̊ȝ timere similiter sine ōni doctore eq̄ faciliter discitis. ex quotidiana subiectione dn̄orum vestroꝝ. qui vr̄is ceruicib⁹ minātur sine intermissione. pati ꝑ q̄buslibȝ et leuib⁹ erratis

mulctas imponẽ ĝues Si inq̃ tãto pauore
necẽ hẽtis corã mortalibꝰ pncipibꝰ cõsũsari· ne
videlicꝫ cãm hẽant nocẽdi vob̃ siue in rebꝰ q̃
to magis corã immortali oim deo· sollicite ãbu
lare debetis· q̃ intus et foris iugit̃ vos intuet̃
ne si qd̃ absit corã tãta maiestate peccare nõ
vereamini· mittat vos cũ corpe ⁊ aĩa in iehẽnã
ignis. Facile arbitror vob̃ ista psuaderi po⸗
terũt· si aliquã scĩtillã bone volũtatis habuei
tis· Attẽdite q̃ miserabile est hic tãtis affligi
doloribꝰ laboribꝰ opprobrijs. ⁊ vexacõibꝰ ꝯti
nuis· post peiꝰ incõpabilia tormẽta· Hic hr̃e
purgatoriũ ⁊ postea infernũ· Audite g° ve
nerabilẽ prẽm vr̃m scm̃ Thobiã quõ vos do
ceat· vt oĩa mala euadẽ possitis. Seruite in⸗
q̃t dño in tiore ⁊ veritate ⁊ req̃rite vt faciatis
õnia q̃ placita sũt illi Pauperẽ quidẽ vitã ge
ritis. ꝫ hẽbitis multa bona si timueritis deũ. ⁊
recesseritis ab õni pccõ et feceritis bene· Qd̃
vobis ꝯcedat õnipotẽs et btũs deus· Qui cũ
vnigenito filio suo dño nr̃o ihesu xpõ viuit
⁊ regnat in vnitate spũs sci deus in secula be

Ercũdo debꝫ q̃libꝫ fidel̃ nedicũs Amẽ
agricola firmit̃ credẽ q̃ õnia opa sua
q̃ntũcunqꝫ etiam minima ab õnipotẽte deo co
piosa mercede pmiabũtur in celis si pmãseit
in simplicitate ⁊ volũtate bõ Hic pch dolor

pꝑes deficiūt rustici. ⁊ p̄cipue illi q̄ sūt ceteris
paupiores sū despectiores Putātes ꝙ sic s̄t a-
pd̓ hoīes nulli⁹ reputacōis. sic et apd̓ deū. ⁊
ob h̄ ad n̄l se vocatos arbitrāt̄. nisi vt sint et
nalit̄ īfelices Ab hac mala huīlitate ēuocat
nos spūs sanct⁹ sapiētie. vi. dicēs. pusillū ⁊
mgnū ipē fecit ⁊ eq̄lit cura ē illi de oībꝫ Et p̄s.
Ne aūtas hoīez ī huīlitatē Vbi dicit q̄dā glo
sa. Mala huīlitas q̄n sic viilit̄ de se hō sen-
tit. vt putet se dēlictū a deo. et nūq̄ꝫ meliora
posse ꝯseq̄ ab eo Q̄uis ei vile corp⁹ circūfe
rim⁹. aīe tn̄ nimis p̄ciose sūt. pura ad ymagi
nē dei ac silitudinē create. Vn̄ ne aīe nob̄ vi-
lescerēt. fili⁹ dei seipsū in p̄ciū aīaꝝ dedit. Hic
attēdite vos oēs q̄ viles estis in ocul̄ vr̄is. et
despecti in h̄ sc̄lo ⁊ nolite desperaē. Ecce ꝑ vo
bis de⁹ hō fact⁹ ē Nō vtiqꝫ hō gl̄osus diues
ac p̄potēs. s̄ obprobriū hoīm ⁊ abiectō pleb̄
fact⁹ ꝑ oīa simil̄ vob̄ ⁊ plus q̄ꝫ vos paup ⁊ de
spect⁹ Nō regū pallatia. nō aulas p̄ncipū. n̄
castra nobiliū n̄ ciuiū delicata cubilia s̄ pau-
pū ⁊ abiectoꝝ rusticoꝝ elegit stabulū Cur g°
despatis o paupes. cur ꝯtēstamio gl̄osi ꝯtbu
les āgeloꝝ. ac p̄nobiles sūmi regis hospites
cur īquā musitatis q̄si d̓s oblit⁹ sit vr̄i. cū in ō
nibꝫ et sup oēs vos q̄siuit īueīt ⁊ exaltauit. di
uites dimittēs īnanes. O si vr̄am ītelligētis

dig̃tatē· ac singularē erga vos diuīe grē mui ficētiā. nō sic mortiferā tristitia absorbēmi· q̄n potiꝰ q̄to ī h̄ seculo p momētū tpis plꝰ ceteris vanis hoībꝰ abiectiores videmī. tāto magis gaudē debueritis q̄si dei filio cōformioēs et p ꝯseq̄ns in futura glā sublimioēs Hec nāqꝫ ē certissiā oīm catholicoꝝ doctoꝝ regula ꝙ q̄n to ē q̄s silior xp̄o in p̄nti mortali vita q̄ velocit trāsit tāto erit ꝛ silior ī illa supna glā q̄ durabit ī etnū Hāc salutarē silitudinē ī mltis vos vltˀ oēs alios hēditario iurē possidetis Neqꝫ dicereˀ vob a districto iudice ꝙ recepistis q̄dē bō in hac vita sic olim diues ille epulo de q̄ dr. Lu.16. q̄ nūc cruciatˀ apd īferos· s; audituri estis cū fideli lazaro ꝙ b mala recepistis nō sine iusto dei iudicō qꝛ forte aliq̄ pctā admisistis q̄ caminꝰ paupertatis examīat nc vt tūc cū ipō in delicijs ppetuo māsui ꝯsolemī· Qm̄ p̄rne igꝛ vos h ad modicū castigat attēdite vt ī et nū parcat· ꝛ q̄ seuē irascitˀ hijs q̄bꝰ cūcta ad votū largitˀ qm̄ ab illa mercede scōꝝ vacui rema nebūt· Verissima nāqꝫ ē s̄ma bti bernardi ac alioꝝ scōꝝ p̄rm plrimoꝝ ꝙ nēo pōt h gaudē cū sclo ꝛ illic regnarē cū xp̄o Et dn̄s ipēmet in euāgelio dt suis electis discipulꝭ ꝛ ī eoꝝ psona alijs oībꝰ p̄destiatis nolite mirari si odit vos mūdꝰ qꝛ me p̄orē odio hūit· Itē q̄ vult venirē

post me abnegz semetipsũ et tollat crucẽ suã
q̊tidie ⁊ sequat᷑ me. Sz forte dicetis m̃ Nõne
sũt multi solẽnes viri ĩ hoc sclo paiter et feie
honore ac diuitijs referti et tamẽ bone spei?
Nũquid õnes dãnabũtur? Nunq̃d soli mise
ri salui erũt? Nõne karol⁹ ac multe ꝛ̃ges du
ces. comites. nobiles. militaꝛ̃s. ciuesqz innu-
meri scẽ vixerũt. ⁊ tamẽ statũ mũdi tenuerũt?
Hec ⁊ alia similia infirma et ĩperita sibi ꝓpo
nit aĩa. vt suã si possꝫ iustificaret ĩpaciẽtiã. ac
per ꝯñs si audeꝛ̃t diuinã inculpaꝛ̃t ꝓuidẽtiã.
sacrãqz scripturã ⁊ scõꝝ exẽpla calũpniaꝛ̃tur
Hec aut silia dicẽdo. Mallẽ ⁊ ego talia loq̃
cum diuitibꝰ et potẽtibꝰ. q̃ꝫ hec cũ pauperibꝰ
ꝑpeti. Facile est in delicijs corporisqz rerũ de
paciẽtia et ieiunio fame ac labore ꝯtẽptuqz
⁊ opp̃ssione multa v̓botenꝰ ꝓsequi ꝫ nõ eque
facile ẽ ista toleáre. Fateor ⁊ ego ita esse. Sz
nũq̃d qui ĩ sublimitate ⁊ delicijs esse vidẽtur
oĩo exptes sũt oĩ tribulacõe tẽptacõne ac la-
bore? ĩmo vere si ĩ timore dei ãbulaꝛ̃ voluerĩt
plus q̃ꝫ paupes affligũtur. Norunt expti q̃ꝫ
veꝝ sit. q̃ꝫ quicq̃d foris eminet plꝰ merore af
ficit᷑ q̃ꝫ gaudio recreat᷑. Sz istud miseri adũte
re nolũt aut non possũt. Putãt eñ sic esse a-
pud alios sicut ĩperite suspicãtur. Iam enim
certissime dictũ est. Nemo potest hic gaudẽ

cum seculo et post regnare cum xpo. Qz si electi quidã aliqd hic pl⁹ pticipãt de diuitijs et sta tu hui⁹ vite q̄ꝫ dent. oꝫ p gue peitentiã delẽ ã horrendã purgatorij penã recõpensaẽ. q̄ v= tiqz sic maxie afflictiua ẽ vt oĩs p̄sentis vite tribulatio illi ↄparata. q̄si pũctura iũci sit re= putãda. Ab hac ergo occasione latẽdi in di uitijs et honoribꝫ tpalibꝫ facilima vtiqz pau peres et ĩ glorij sũt p̄seruati. et pene ↄtra so= lũ impatiẽtie viciũ dimicare hñt. Qd q̄dem facilius vincũt q̄ꝫ diuites oblatos honores aut patã⁹ delicias siue alia queqz incẽtiua vi cioꝝ etiã si nl aliud pati hrẽnt. Quia sic pbs dicit et q̊tidiana expiẽtia docet. Nõ sine mg̃ na v̓tute arridẽs fortuna tollerari p̄t Aduẽsa ãt pp̄ter assefactionẽ tãq̄ꝫ ↄnaturaľ huic vi te pene a cũctis homĩbꝫ maxie deũ timẽtibꝫ sano corpe ac mẽte sensata eq̄nimiť sufferibi lis est. Hinc inť timoratos viros tanq̄ꝫ veris= simũ exiuit ꝓũbiũ q̄ nedũ in corpalibꝫ siue secularibꝫ ꝫ etiã spũalibꝫ exercitijs plures ce ciderũt p̄speis elati q̄ꝫ aduẽsis fracti. Quid ei tã ĩimicũ ẽ ꝓbis moribꝫ sic ociũ in delicijs et vẽtosa hui⁹ mũdi sublimitas: Et q̄d tã secur ac bone vite ↄs̓uatũ sic iust⁹ labor cũ frugali tate et ↄtẽptu mũdanaꝝ vanitatũ: Hec meri to q̊slibꝫ simpliceſ et paupes rusticoſ ↄsolari

dent· dū intelligūt se eo āpli⁹ a deo dilcōs q̄ sobri⁹ eis hec tpalia largit̄ q̄ mltis fuerūt cā dāpnacōis etne Sʒ heu ꝓch dolor ↄtigit nō null⁹ qđ olim sublimis q̄dā orator hanibali iproperauit dicēs Vincē scis hanibal vti vc toia nescis ita ꝛ nos de q̄busdā rusticis hui⁹ tpis dicē possum⁹ Vincē scit rustic⁹ vti victo ria nescit· Qđ q̄ q̄m sit pspicuū· ex pte iā dic tū ē· cū velint nolint hui⁹ mūdi careāt ꝓsperi tate ꝛ tū miserabili q̄dā negligētia a vicijs n̄ abstineāt nec ad v̄tutes ꝑueniūt qđ p̄ ceteris oībꝫ facili⁹ pn̄t. H dn̄s p ꝓphetā icrepat di cēs pcussi vos et nō rediſtis ad me ꝛc· Sʒ hos dimittam⁹ q̄s null⁹ diu⁹ met⁹ á flagellū iflec tē pōt· ꝛ ad illos reūtamur q̄s exhortai susce pim⁹. q̄ talēto bone volūtatis p̄diti vias rec tas igredi volūt. Ipsi nāqʒ sciūt q̄ totū huā nū gen⁹ ob demerita sua ꝓiectū ē ab illis sū mis delicijs i hāc erūpnosaʒ vitā ꝛ tribulati onē ↄtinuā· vbi null⁹ vnq̄ ad libitū oīa hr̄e potuit· aut tā diu viuē. q̄ diu cōcupiuit· Sci unt etiā q̄ afflictio ista medicinal̄ est. ꝛ a spiri tuali morte id est peccatis preseruat· et apte vidēt illos q̄ in delicijs viuūt· aut vix aut nul lo modo posse a vicijs abstinere· Sciunt de niqʒ q̄ omēs sancti quoꝝ gloriosa memoria est in ecclesia · a primo vsqʒ ad nouissimum

per hāc viam inumeris tēptationibꝫ ꝓbati trāsiert fideles ⁊ sic tandē pfecti amici dei facti sūt. Sciūt insup ꝙ ista nō casualit̄ ā fortuito agūtur in hoc mūdo ꝙ sic dissimilit̄ administrat̄ gen⁹ huānū· videlicz ꝙ vn⁹ est paup ālt̄ diues. vnus glosus alter ꝯtēptus· vnus san⁹ alt̄ egrotus·vn⁹ fortūatus alt̄ infaust⁹ vnus acutu⁹ alt̄ simplex. vn⁹ p̄latus alt̄ subiectus. ꝫ cūcta iuxta dīne ꝓuidētie regulā eq̄ssime ⁊ optime disponūt̄. Sciūt deniqȝ ⁊ caute adūtūt ꝙ sicut seipsos facere nō potuerūt sic nec in esse ꝯseruare nec ea q̄bus indigent creare· ꝫ ōmia de largissima dn̄i manu expectare hn̄t q̄ pascit vniūsa que cōdidit et īplet oē aīal bn̄dictione. cui nēo dicē iuste pōt cur sic facis cū nulli debitor sis nec nullius op⁹ habes Sciūt deniqȝ ꝙ nullus pōt imutare decretū dīni ꝯsilij sup gen⁹ huānū· ⁊ ꝙ nēo vnq̄ meli⁹ habuit. q̄ scrutator esse voluit maiestatis· aut īpatient̄ reniti ꝯtra manu ōnipotētis· quiymmo tales in peius sp ꝓlapsi sunt ꝫ illi soli cūctas miseias euadē meruert̄ q̄ dīno sceptro sua⁹ ceruices huīliter submisert̄ beniuole ⁊ lōganimit̄ expectātes donec dīna bonitas emplastr̄ pn̄e correctionis qd posuit tollē dignet̄. nec q̄cq̄ aliud cupiūt Dicam⁹ ergo ꝙ null⁹ paup bone volūtatis homo sic

de se despecabilit sentire debet q̄si de⁹ de ipō nō curet ꝑ eo q͛ in hoc sclo cōtēpnit᷑. Aut q̄si opa sua bona deo non placeāt. aut meitoria nō sint qꝛ nihilo reputātur a stultis amatoribꝫ mūdi ꝫ sic iā dictū est eo ampli⁹ a deo se diligi firmit̄ credat ac magis opa sua in futuro remunerāda sciat q̄ min⁹ receperit bona tēporalia in vita ista. Formet deniqꝫ fidel⁹ agcola siue alius operarius quicūqꝫ intencōnē suā ad deum p hunc aut cōsimilē modū Gracias ago tibi dn̄e creator vniuersoꝝ qui me ex nihilo fecisti et vsqꝫ in hanc horam clemēter cōseruasti. et vires cum bona volūtate tribuisti. quaten⁹ iuxta p̄ceptum tuū in sudore vultus mei vescar pane meo te nunc ex toto corde rogo vt dirigas me in ōmibꝰ opibus meis sed p̄cepta tua ꝛ intentionē cordis mei sursū trahe vt sint mihi labores hui⁹ pegrinationis in remissionē peccatoꝝ meoꝝ ꝛ meritū eterne vite Amen. Quicūqꝫ hoc mō ꝑcedit et in ōmibꝫ q̄ facit deo placere cupit. scire debet ꝙ a bono deo nunq̄ͫ seperabitur sed magnus sanctus in regno supno erit. Si em̄ ipsa veritate testante. nec calix aque frigide porrect⁹ ꝑ deo erit sine mercede. quid ꝑ tantis sudoribꝫ. vigilijs. frigoribus. caumatibꝫ. necessitatibus curisqꝫ diurnis et nocturnis.

ac ceteris sine numero miserijs q̄s fidel' q̄libet rusticus toleat ab ineūte etate vsqꝫ ad decre pitā senectutē. q̄d inq̄ retribuet' ꝓ illis? Cer te illa p̄mia dabūt' q̄ nec ocul' vidit nec au= ris audiuit. et vtiqꝫ ī tā iustissima mēsura vt nihil oīo manebit irremuēratū q̄ tū cūqꝫ mo dicū etiā fuerit siue factū siue patiēter tolera tū ꝓ bn̄placito dīne volūtatis. Vn̄ patꝫ ꝙ sic dicit btūs Bernardus ꝙ labor scūs est etiā si īmediate paupib' nō impēdat'. ſꝫ ꝓprie ne= cessitati subueniat'. Et sicut habꝫ duplicē oc cupationē. s. carnlē ꝛ spūalē. ita etiā habet du= plicē mercedē. Nā ꝓpter fatigationē corpo= ris debet' ei sustētaculū vite et ꝓpt v̄tuosam intētionē ei debet' merces r̄gni celestis. Quā vobis tribuat btūs ꝛ fidelis deus q̄ sine fine viuit et regnat Amen.

Tertio debet q̄libet fidel' agricola officiū suū honrare tāq̄ a deo īstitutū. et hilarit' exeq̄ ea q̄ ad ipsū spectāt. Hic q̄dā rustici plurimū deliquūt. cōīt illi q̄ ceteis sūt hōratiores ā di tiores. supbia tumētes et dolētes q̄si ad uile officiū sint a deo vocati. q̄re ec̄ varijs modis suum statū mutare conātur ad maiora anhe lando. Sed q̄d eos sequatur quotidiana ex= perientia docet. Nam statim vt se altiori con iunxerit deo ꝛ omnib' homibus odiosi fiunt.

derisioni ꝛ ↄtēptui parētes Cōtra quos dig
nitas rusticana est defensāda ꝛ hoc tripliciter.
Primo qꝛ a deo est instituta. Secūdo qꝛ a na
tura est principaliter intenta. Tertio qꝛ a cele
berrimis viris est plurimū approbata. ꝛ mul
tipliciter priuilegiata. Quātū ad primū est sci
endū q̄ agricultura pluries est instituta ab ipō
sūmo omniū deo. Nā in statu innocētie dicitur
esse instituta. per hoc qd legitur genesis scdo
Tulit ergo dn̄s deus hoīem et posuit eū in
paradiso voluptatis vt operaretur ꝛ custodiret
illū. In statu q̄ꝫ nature destitute. p hoc qd le
gitur genes quarto. Emisit dn̄s deus adam
de paradiso voluptatis vt operaretur terrā de q̄
sūptus erat. ꝛ cetera Hinc dicitur ecclastici sep
timo. Nō oderis laboriosa opera. et rusticati
onē ab altissimo creatā. Ecce aptā testimoīa
ex q̄bus liquide patet agriculturā pre ceteris
mechanicis artibus hanc gratie dignitatem
q̄ ineffabiliter a deo est īstituta. Alie autem
omnes aut pene omnes humana curiositate
sunt inuente. que etiam nunq̄ in eodem ri-
tu perseuerant. vt cōmuniter tractant sancti
doctores nostri sup quarto capi. gen̄. vbi de
origine ꝛ primis inuētoribꝫ mechanicaꝝ ar-
tium fit mencio. Insuper saluator noster ve-
rus deus ꝛ homo. vt opus suū glorificaret. nō

ex auro vel argento vel lapidibꝰ p̄ciosis. aut
aliq̄ alia re curiosa. bn̄dictū corp⁹ suū et san
guinē p̄ciosū ꝯficī instituit. ẜ ex materia vere
dig̃ssima scꝫ pane ⁊ vino. quā simplices rus=
tici in sudore vultus sui pare ꝯsueuerīt. Q̄d
vtiqꝫ merito cūctis fidelibꝰ agricol̇ mag̃ debꝫ
eē cā leticie ⁊ deuocōis erga suū officiū exeq̄nd
Scd̄o dignitas rusticatiōis ex hoc attēdit
qd̄ ē a natura p̄ncipalit̄ intēta. Q̄d sic patet
q̄ꝛ cū corpus huānū dignissimū sit int̄ ōnia
corpa racione vnionis ad aīam rationalē. et
glorificatiōis future seq̄tur. q̄ꝛ oīa alia corpa
siue celestia siue inferiora subministrare hn̄t ei
dē. Cū g° corp⁹ huānū sine victu ⁊ vestitu in
esse pmanē nō poterit ⁊ victus ipse ⁊ vestit⁹
sine ope rustico nō ꝓuenit. pꝫ q̄ꝛ tota machi
na ad hoc seruit vt dn̄o orbis id est homī ne
cessaria subministrētur. Hinc dicit dn̄s ad noe
gen. 8. Cūctis diebꝰ t̄re semētis ⁊ mens. Fri
gus ⁊ estas. estas ⁊ hyemps. nox ⁊ dies nō
req̄escēt. Dauid q̄ꝫ cū dn̄m in opibꝰ suis bn̄
dicēt ⁊ decorē vniūsi laudarꝫ. cām toti⁹ ītulit
dicēs. Vt educas panē de terra. ⁊ vinū letifi=
cet cor homīs Ex q̄bus patet q̄ꝛ agricola est
p̄cipu⁹ cooperator dei. angelorū. et nature. q̄ꝛ=
uis eī diuina maiestas per suā omnipotē=
tiā possꝫ omē hominū gen⁹ nutrire ⁊ vestire.

tn̄ hoc nō vult facere sine coadiutoribꝫ rusti-
cis·ne sint vacua opa bn̄dicte sapientie sue.
Similit̄ scī angeli q̄ ꝺm sentētiā btī dyonisij
istis inferioribꝫ ꝑlati sūt·ad q̄ꝝ īperiū singu
la q̄qꝫ dirigūtur.q̄uis facilime possent apta
re vnūq̄qꝫ naturā vsui huāno ad ꝯueientiā
ꝓpagacōis sue. ꝑ multiplicacōe eorūdē·ne-
q̄q̄ tn̄ hoc faciūt sine ꝯcurrēte rusticana ꝓ-
uidētia ne diuīe īstitucōni ꝯtraire videāt̄·Na
tura vero ꝛ si oībꝫ modis conet̄ ad ꝯseruādā
spēm hūanā in eē suo·nō tn̄ ad h̄ sufficit nisi
rusticoꝝ auxilio pit̄ ꝛ īdustria suffraget̄.Hec
oīa adeo sūt nota.vt hijs ꝓbādiꝰ vlteriꝰ īsis-
tē supuacuū existimē·Videmꝰ eīn et sine int-
missiōe expimur q̄ mltiplicit̄ hūana natura
sit ꝑua.ꝛ quātis indigeat·Et si q̄busdā saltē
ad tps carē possit rusticano tn̄ fructu·nec ad
vnū diē q̄dē·Om̄ pōtificū lāguet baculꝰ ruit
mitra arescit dextra·Om̄ īperatoꝝ regūqꝫ co
rona decidit·sceptꝝ deridet̄.purpura ꝯculcat̄
si rusticana ope nō fulsiant̄·Dux īsanit.mol-
lescit miles delirat sapiēs titubat artifex·sta-
tus ipē mūdi totus deficit.si rusticꝰ agꝝ colē
cessat Hec q̄ nō credit. abstineat ab hijs q̄
rusticano sudore ꝓueniūt·et sine ōni doctore
in breui inueniet solutionem verbi. ¶ Ter-
tio agriculture dignitas ex hac perpēditur.

ꝙ a celeberrimis viris ē plurimū approbata
⁊ multiplicit̄ ꝑuilegiata· Qđ sic oñditur. qꝛ
pm̄i nr̄i pn̄tes ex q̄bꝰ totū genꝰ huānū ꝓpa-
gatū ē· de agricultura ⁊ pecoꝝ nutrimēto vi-
uebāt· ⁊ qꝛ ſuos ⁊ ācillas nō habebāt· Patꝫ
ꝙ ipsi cū filijs suis et filiabꝰ ꝓprijs manibꝰ
opi rustico inſuiebāt Veꝝ cū de ꝓthoplaus-
to·s· adā ⁊ vxore eiꝰ eua nō sit dubiū de alijs
q̄busdā scīs hoībꝰ exēpla colligamꝰ· Et pͦ
de lameth q̄ postq̄ genuiſſꝫ noe dixit. Iste cō
solabitꝰ nos ab opibꝰ ⁊ laboribꝰ manuū nrā-
rū· in t̄ra cui maledixit dn̄s. Noe qꝫ q̄ hoīm
scđs ꝓgeītor post adā scribitꝰ· qđ pꝰ diluuiū
egerit ex· ix· ca· geñ· patet. vbi sic legitꝰ int ce-
tera· Cepitqꝫ Noe vir agricola excere terrā.
et plātauit vineā· ⁊c. Deinde ad gl'osos pr̄i-
archas illoꝝ tres videlicꝫ abrahā ysaac ⁊ Ia
cob scp̄tura descēdēs nullos redditꝰ habuiſſe
illos ꝯmemorat neqꝫ in c̄itatibꝰ ꝗ villis ꝗ do
mibꝰ hitaſſe ſꝫ tāq̄ pegrinos in casulꝭ id ē te-
torijs sup faciē t̄re ⁊ de agricultura ⁊ aīalibꝰ
vite necc̄aria q̄sitaſſe· Filij qꝫ iacob q̄· xij· pr̄i-
arche appellātur qđ officij hūerint ex ipsoꝝ
ꝯfeſſiōe pꝫ geñ· xlvi· ca· vbi dꝛ viri pastoēs
sumꝰ ab infantia nrā vsqꝫ in pn̄s ⁊ noſ ⁊ pa
tres nostri· ⁊c. Iob similit̄ vir simplex ⁊ rec-
tus· domi bn̄dictione ditiſſimꝰ effectus fuit

de agrīs ꝛ pecoribꝰ. nec vnq̄ sua creuit posses-
sio p̄ guamē p̄rimi vt ipē testat᷑ in li° suo ca-
xxxi· qn̄ymo ꝛ man⁹ ei⁹ apta iugit ad largie-
dū eāt paupibꝰ. Moyses q̄ꝫ de cui⁹ laude re
sonat celū ꝛ t̄ra· oīm p̄phaꝝ excellētissim⁹ q̄-
uis ī regia fuerat aula educat⁹ tn̄ disponēte
dn̄o anq̄ ad dīna oracula p̄fceerat. p̄us ī sco
la huīlitatis p. xl. ānos oues ietro cōgnati sui
pascēdo exercebat᷑ Gedeō vir fortissim⁹ dū opi
rustico deseruiret frumēta purgādo angel° sibi
appēte ducatū p̄pli isr̄l coact⁹ suscepit ꝛ hos-
tes dei p̄strauit Boos q̄ et abessan. xij. iudex
p̄pli isr̄l. dū areā ventilat ruth moab itidē sibi
despōsat. q̄ in x̄pi genealogia ponit᷑. Dd vir
s̄m cor dei Dū oues p̄ris sui pasceꝛ· dīna re
uelacōe in regē sup totū isr̄l vngit᷑ Heliseus
dū ī· xij· iug⁹ boū araꝛ ꝛ ipē in. xij· iugis boū
arātibꝰ vn⁹ esset vt luculent̄ scp̄tura exp̄mit· in
glo so ū p̄phiam p̄ Helya dīmit⁹ eligit᷑ Amos
pastor ꝛ rustic⁹ licꝫ īpitus s̄mōe tn̄ scīa ple-
nus. vt Jhero· testat᷑ in p̄logo subtilissimū
texuit oraculū· De pascuis ī p̄phiam assūp-
tus De Rechab et Jonadab· ac eoꝝ filijs q̄
iugit in agris hītabāt ac alijs vis splēdidissi
mis sine nūo lōgū est differe· q̄ oēs pigrina-
tionē hāc trāsegerūt iusto laboē manuū suaꝝ
sine tumultu ac pōposo apparatu hui⁹ scli. cōtēti

fidelib9 armis· celebre nomē posteris reliqrūt
& exēplū tutissimū· Neqȝ hoc p̄termittēdū ē
q̄ etiā apd gētiles olim rusticana frugalitas
suope colebat̄ & ad sumos hōres crebro tūc
licet inuiti rusticī trahebant̄. Vn̄ refert Vale
rius maxim9 de tullio hostilio· Hūc ī cunabi
lis p̄mo accepit agreste tuguriū eiusqȝ ado-
lescētia ī pecoē pascēdo fuit occupata· validi
or etas imperiū rexit· ȝ senect9 ei9 ī altissimo
maiestatis fastigio fulsit· Seruī9 tulli9 de ma
tre ancilla licet nobil' ꝓgeitus· strēnue rōnū
imperiū rexit· tres mōtes vrbi addēs ac vlt̄
p̄decessoēs suos fossas rustico more circa mu
ros duxit. Nabuchodonosor· Darius ātēq̄
mūdi monarchiā susceperūt. in pascēdis pe
coribus cū ceteris pastoribus intēti fuerūt· sicut
olim rem9 & romul9· Qntus incIit9 roman9
reptus in rure ab aratro sūpt9 ē· & in dcātorē
creat9· q rōȝ pene desolatā ꝓpt aduūsos cas9
mag̃fice cōsolat9 ē triūphis suis. Tit9 qnti9
ec dcātor pari ex° post cruētissima bella vic-
tor fidelis effcūs· in ead paupptate q̄ p̄us vix
erat pmanēs. q̄tuor iugera suis maib9 coluit
Curius Marc9· vir digne mēorie qn̄tū pau
ptatē dilexit patet ex hoc q̄ oblatas pecu-
nias respuit dicēs· Nec acie vīci nec pecunia
corrūpi possū· Sic fabric9 Atili9 regulus

Scipio affricanꝰ. ⁊ alij ꝑles nobilissimi viri·
ac ᷝm honestatē secularē ꝓbatissimi · quātū
rusticos labōes dilexerit · ⁊ ꝓximi guamē vita
uerit. ⁊ rēpublicā ꝓmouerit nullo possumꝰ
stilo ꝯmēdaē· Qꝫ āt hodie pauci repiūtur q̄
tā gl'osa exēpla imitāt᷑. manifestū signū ē qn̄
tū h̄ miser mūdus in peius ꝓficiat· Siq̄dē su
pbia auaritia luxuria accidia ⁊ cetera vicia a
deo iualuerūt· vt pene vix inueniat᷑ q̄ pn̄os
moēs ad bonū v̄tutis ⁊ p̄cipue hūilitatis spec
tātes imitari dignet᷑. nisi forte quē necessitas
coegerit extrema. Putātqꝫ iā hoīes scādala
incurrē si ea agāt vn̄ olim viri celebres grādē
sibi hōris hauserāt materiā· Cōstat certissiē
et oīno verissimū est vniūsū genꝰ huānū a ꝓ
pagine rusticana originē traxisse· ꝯstat demū
qꝫ spectabilissimos viros olim ex aīo sine oī
necītate rustico opi insudasse. ne arrogāt vl
tra metā pr̄m suoꝝ se leuare putarētur· ā eru
bescē sup hoc vn̄ venissent· ꝯstat rursū nullos
īperatoēs. reges. duces· comites· nobiles. me
diocres· ā alios q̄scūqꝫ hoīnes· cuiuscūqꝫ sta
tus aut cōditionis. ab hac lege esse alienos.
vt dicē possint sine falsitatis rubore· nos de
rusticis nō venimꝰ· ā rusticoꝝ auxilio nō indi
gemus· ⁊ tn̄ quidā vanissimi hoīnes mōrles
ac multis calamitatibꝫ expositi ceca mēte. hoc

q̄ꝺ ſūt eē nolūt. viꝫ filij ruſticoꝝ. nec ſaltē ꝟ
eq̄nimiē audire volūt. Ve eoꝝ ꝗ ſi hodie potētes
q̄dā ⁊ nobiles ita deſipiūt. tñ olī teſte btō Au.
.v. de ciuitate dei et alijs locis mltis mltos āplioꝝ
ꝟ inſania pncipes q̄ſdā occupauit. in tm̄ ꝙ pu
tabāt ſe nō hoīes eē ꝟ deos Cōtrariū dicētes
trucidabāt. nec īfoꝛtores eoꝝ ſcīſſimos aliq̄
mō patient audire potuerūt Mira prſus ⁊
miſerāda cecitas Aut g° gloſi illi patriarche ⁊
pphe ac ceteri viri vtuoſiſſimi errauerīt ā iſti
Sꝫ abſit vt ſic vanis ⁊ leuibꝯ hoībus ac ōni
ſpurcitia plenis credaꝰ vt ab illꝰ deo dignis ⁊
vē nobilibꝯ vis recedaꝰ q̄n potiꝰ veraciſſiē di
caꝰ. ſi totꝰ mūdꝰ tacēt. ipſi int ſe mutuo p q̄ti
diana cōuitia q̄bꝯ iugit madēt ſibiipſ ⁊ alijs
foris īnoteſcūt. q̄les ītus exiſtūt ꝟ hos dimit
taꝰ ⁊ bone volūtatis ruſticos ꝙtū poſſumꝰ cō
firmaē ſtudeaꝰ. vt viꝫ adūtāt ꝙ g̃ti eē dēant
dño deo vōtione ſua. qm̄ reuera nō ad vile ꝟ
ad digſſimū int oīa mechaīca officiū vōti ſt
q̄n taliū prm imitatoēs eē meruerīt. Qui vē
ſcire voluerit q̄lē p̄rogatiaꝫ in nouo teſtamto
agricultura hūerit legat ſcōꝝ hēmitaꝝ ac mō
choꝝ regulas. et inueiet ꝙ pre ceteris reddi
tibus ac puētibꝯ ſcīſſimi prēs elegerīt de paſ
tu aīaliū et agroꝝ fructibꝯ q̄s pprijs maībꝯ
excolebāt viuē tanq̄ de ſtipēdijs iuſtiſſimis

nec dubiū est qn̄ alios ꝓuētus p̄elegissent· si
illos iustiores istis repissēt Hīc be· Jero· ruſ
ticitatē scā͂ꝫ appellat dicēs. O scā rusticitas q̄
natos ad labores hoīes ꝓuehiꝰ ad celestia
m̄do ereptos Hāc rusticitatē mlti r̄ges sena
toēs pr̄icij· duces pn̄cipes. comites· nobiles.
baroēs· milites. ac alij vtriusqꝫ sexꝰ hoīes hō-
rati ⁊ mediocres īfiniti elegerūt· ⁊ nō solū salui
fcī sīt. ꝫ ec̄ supmaˢ celestis r̄gni sedes meruerūt
Testes sūt Anthoniꝰ Machariꝰ· Arseniꝰ
Josaphat· Astyō Sicletes Brigida Bn̄dc̄s
Maurꝰ Judocꝰ filiꝰ r̄gis britāie Arnulphꝰ
dux lothr̄igie. Karolomg̃nꝰ ⁊ hildericꝰ filij re
gis frācie. Rachis rex lōgobardoꝝ· ac pl̄es
alij r̄ges frātie. āglie bulgaie ⁊ cetera̅ Jtē bru
no p̄mꝰ fūdator carthusieꝰ ordis Stephaꝰ
⁊ Bnardꝰ cū fr̄ibꝫ suiˢ p̄mi ꝓpagacōēs cister
cieꝰ ordis· alijqꝫ sine nūo Hi oēs q̄d egerīt.
q̄bꝫ re exercitijs ad culmē sp̄ual pfcōis puene
rīt· q̄ scīe voluerit sacros legat codices. ⁊ r̄ r̄ga
libꝫ manibꝫ citiꝰ surculū q̄ꝫ sceptꝝ iuceret· citiꝰ
cotē q̄ꝫ margaritā citiꝰ in mensa aquā cū pane
arido q̄ꝫ vina cōdita· Eya vbi sīt iā delicati ruſ
tici nr̄i q̄dā q̄ tāto opē sacros laboēs fugiūt·
tā studiose ad ociosos dies āhelāt· O miseri
q̄d facitis q̄d r̄ndebiˢ districto iudici· qn̄ vide
ritis tales ac tātos viros palatia deseruisse.

c ad vrām rusticitatē descēdisse· sicqȝ regna celoꝝ ꝓmeruisse. Vos in rusticitate scā nati estis c qm̄ faciliť ꝯtinuare poteitis si vultis deserē cupitis· Illi i purpura nati piter et educaci· quā relinq̄re ipsis vtiqȝ semmors est tā sollicite vrām securitatē āplectunť· cūctis mūdi honoribꝰ spretis atqȝ delicijs Erya adūtite q̄ꝫ breue tp̄s laborare hētis ꝑ etna quiete q̄ꝫ incertū est an honores tp̄ales sine piculo corpoꝝ et aīarū adipisci poteritis. q̊s tn̄ adeptos certū est nō diu retinē q̄ꝫ q̄ꝫ posse Manete igitur in scō statu vrō securo c humili· c honorate officiū vr̄m sanctū a deo institutū· c aīo volente ac mēte beniuola hilariť exeq̄mi ea q̄ ad ipsū spectāt· in tiore dei· c vere bti eritis cū oībus q̄ labores manuū suaꝝ mādutāt. beneqȝ vob̄ erit h̄ c in etnū· Qd̄ vob̄ ꝯcedat idē gloriosus deus. cuiꝰ opeārij estis q̄ p cūcta secula viuit et regnat Amen·

Q Varto debet q̄libet fidel c timoratꝰ rusticꝰ huiliť dn̄s suis obediē· Hoc ē qd̄ monet Apl̄us ad rōnos· xiij. ca· ōībꝰ xp̄iaīs loq̄ns ac dicēs Oīa oīa ptātibꝰ sublimioribꝰ subdita sit· Nō ē em̄ ptās n̄ a deo Qui āt a dō sūt ordīata sūt Itaqȝ q̄ resistit ptāti dei ordīacōi resistit. Que āt r̄sistūt sibiip̄si dāpnacōeȝ acq̄rūt· Nā pn̄cipes n̄ sūt tiori boī opis ȝ mali

Vis nō timē ptātē? Fac bonū· ⁊ habebꝭ laudē ex illa. Dei em̄ mister ē tibi ī bonū Si āt malū feceris time· Nō em̄ sine cā gladiū portat Dei em̄ mister ē vindex in irā ei q̄ malū agit Ecce quā plana sentētia· nihil sincerius dici potuit· Attēde q̄d resistentibꝰ cōminet᷑. vtiqꝫ tā huiꝰ q̄ꝫ future vite dispendiū· Nā cōtra eos pn̄cipes ius acq̄runt siue ad occidendū siue ad puniendū· ⁊ dn̄s deꝰ eos etnalit̄ dāpnat si absqꝫ penitētia sic moriātur· Hic heu plures rustici deficiūt· nullatenꝰ obedire volētes nisi cū resistē nō possūt· ā multas occasiones caluas fingētes· sepe etiā mēdacit̄ se excusantes· ā alio colore illicito palliātes se et ꝯceptus suos vt a debitis suicijs absoluātur. Hi oēs resistūt ptāti ⁊ deū grauit̄ offēdūt. qꝛ multa peccata p modico lucro sepius ꝯmittūt· ⁊ tanq̄ꝫ fures in ꝯspectu dīne maiestatis iudicātur qꝛ rem aut seruitiū q̄d alteri debent ipso inuito detinēt· siue per violentiā siue p fraudem· Ast econtra boni ⁊ fideles rustici ambulantes simpliciter in via mādatorū dei· Nec mendacium ne violentiā meditantur contra dominos suos propter timorē dei sed omnibus iuxta eiusdem beati Pauli monita reddunt debita· Cui tributum tributū· Cui vectigal vectigal. Cui timorē timorē. Cui honorē

honorē. Sic sincere ⁊ fidelit̄ seruiētes nō tan
q̄ hoībus sed tanq̄ deo. neq̄ȝ ad oculū placē
tes ſ3 ex aīo. vt nemī quicq̄ debeāt nisi vt in
uicē diligant. Hoc est dicē. q̄ inter dn̄os et
subiectos debet esse mutua dilectio. Q̄d faci
le cōtingit qn̄ inferior debitū soluit beniuole
supiori Alioqn iugis int̄ eos rixa ⁊ īuidētia
oritur cū dei offensa. Et qr sūt nōnulli etiam
bone volūtatis rustici. aliȷ̄qȝ xp̄iani noīs pfes
siores tā lrāti. q̄ putāt q̄ subiectio ista famo-
sa. q̄ p vniūsū pene orbē rusticana plebs re-
gitur. ⁊ p̄cipue illa q̄ vinculo seruitutis ē alli
gata sit iniusta. eo q̄ natura oēs sumus inge-
nui. iō ad tollendū hūc errorē. aliq̄ scōꝝ dcā
sūt h̄ subiūgenda. Cōstat nāqȝ q̄ bone volū
tatis hō facili⁹ ⁊ libētius suit qn̄ scit secū iust
te agi ſ3 qn̄ putat q̄ violent̄ grauat̄ ꝯtra fas
pene sanguinē p aqua suda nisi fuerit valde
in v̄tutib⁹ pfect⁹. Est g° sciendū q̄ de cōi sub
iectione hoīs ad hoēm. nulla ē dubitacō. q̄n
iusta sit. p̄mo necessaria. alioquī in ecc̄a dei
nullus esſ3 ordo ſ3 cōfusio tota. Si em̄ nullus
vellet subesse ſ3 equalit̄ oēs p̄esse toti⁹ huāni
generis optabilissimū bonū qd̄ ē pax ꝯtinue
turbaret̄ nec possent hoīes simul habitare.
neqȝ conuersari. veluti si plures ante vnam
domum starent. et nullus alteri cedere vellet

vt preiret. necessitate oēs simul foras rema-
nerēt. aut forte se mutuo violēter opp̄merēt.
donec vn⁹ solus totam domū tenerēt. Hec q̄
eēnt absurda bestiar̄ ɔuictus edocet si hoīes
ista nescirēt. Nā pulchro quodā et naturali
instinctu vna alteri cedit. ⁊ q̄si supiorē recog
noscit. Ea aūt que scd̄m naturā sūt optime se
hn̄t. Igit̄ patȝ q̄ subiectio ⁊ p̄latio necc̄ario
sint in populo dei. et p ɔsequēs nō ōmis subi
ectio ē violēta ⁊ iniusta. sicut nec p̄latio In-
uenit̄ nāqȝ tplex p̄latio et tplex subiectio in
scriptura sacra. Nā quedā est dīna ⁊ naturał
que apd̄ oēs eq̄lis. et sic dn̄s de⁹ creator vni
uso⁊. p̄sidet et dn̄atur creatuē a se facte. Ita
etiā suo mō pn̄tes p̄lati sūt filijs. Et hec iusti-
tissima est. et q̄ huic p̄lationi r̄sistit nimis est
pūsus Iux̄ illd̄ p̄s. Dixit īsipiēs in corde suo
non est d̄s. vbi btūs Aug⁹. dicit q̄ paucorū
est ista insania vt dicāt non est de⁹. Sic vix
vnq̄ est reptus aliq̄s ita p̄tuus. vt diceret se
pn̄tes non hrē aut habuisse nec filios debē
pn̄tib⁹ subdi. Oīs ratio p̄clamat. q̄ illis ho-
norē rependē cum g̃titudine debem⁹ a quib⁹
esse habem⁹ Hinc ī lege pari pena plectūtur
qui deū blasphemāt. ⁊ pn̄tib⁹ maledicūt. qȝ
morte digni sūt. Alia est volūtaria ⁊ socialis
⁊ ad istā nēo tenet̄ nisi se volūtaīe obligaueit

tacite vel expresse· sic vxor subiecta est viro et econtra secundum modum suum. Sic miles duci· dux regi· clericus sacerdoti· ciuis burgimagistro et sic de singulis. Quamuis enim vir non teneatur vxorem ducere tamen postquam duxerit tenetur cohitare ei et debitum reddere et prouidere de illis que statui coniugali sunt connexa. Sic de aliis omnibus statibus a primo vsque ad nouissimum· Nemo de communi lege tenetur suscipere principatum· sed si voluntaria consensione susceperit. iam se obligauit· et ideo tenetur ad ea que illi statui sunt debita et congrua· Similiter de communi lege non tenetur alteri seruire· sed si pacto interueniente aut alia causa iuste se ad seruiendum astrinxerit· iam obligatus est et seruire tenetur· Quare autem homo sic debeat esse omnino liber ab omni coactione. ideo est quia alias non posset dici quod vere esset ad ymaginem dei creatus· quando videlicet non haberet facultatem vtendi libero arbitrio ad faciendum hec aut illa quecunque rationabiliter vellet quia libera voluntas absolute loquendo soli deo et nulli alteri subditur· nisi ipsamet se subiciat alicui citra deum· Et ergo ista prelatio et subiectio socialis nunquam est iusta sine preuio consensu de communi lege. Quod dico propter illos qui nati sunt in seruitute. quia illi sequuntur conditionem parentum suorum· quamuis alias causam ex proprio consensu non habeant vnde sepe dicta libertate priuentur. Ex istis patet. si aliquis omnino liber et absolutus

ab om̄i ĩpetione huāna q̄ nullū oio votū ꝗ ꝑ-
missū emisisꝫ vti vellet naturali libtate. ita ꝙ
null⁹ sup eū hrēt iurisdcōez. siue auctoritatē
ꝑcipiēdi h̄ vel illd. talr possꝫ ire in locū aliquē
solitariū vbi null⁹ hrēt dn̄m. ꝛ ibi vacaē soli
deo et sibi Et ꝙ̄ diu sic viuēt et se de manib⁹
ꝓpriis nutret ꝗ aliūde a deo sibi ꝓuisis abſꝫ
om̄i huāno suffragio. tā diu soli deo subdētur
nec q̄sꝙ̄ iuste possꝫ eū cogē ad aliqd etiā mi-
mū essetqꝫ talis sibi dn̄s sibi seru⁹ sibi ꝑlat⁹
sibi subditu⁹ nec aliꝙ̄ coitatē intrare tenētur
Sꝫ ꝙ̄ cito se hoīb⁹ sociaret. ab eis auxiliū et
solatiū accipiēdo tūc stati tenet͛ se eis ꝯfirma
re in bonis morib⁹ eoꝝ iux̄ ꝯgruentiā status
sui qꝛ īcipit esse ps eoꝝ q̄b⁹ cōuiuit. Et teste
btō augustio. turpis est oīs ps q̄ nō ꝯgruit
suo toto. Et iuxta vulgatū ꝓuerbiū. Qd cū
ceteris mel lingē cupit. oꝫ ꝙ pit cū eis apū a
culeos sustineat Quaē seq̄tur ꝟm dc̄āmē rēe
rationis. ꝙ q̄ vult solaciis et auxiliis huāne
societatis pticipare oꝫ ꝙ etiā onera ei⁹ quātū
sibi incūbit rationabilit̄ ferat. et ꝑ ꝯn̄s tacite
vel expresse iurisdcōni se submittat. Et ex tūc
et ꝙ̄ diu sic ē obedire tenetur ptāti huāne in
hiis que suū statū cōcernūt. Verū qꝛ p̄dicta
vita solitaria magis vis videt͛ eē angelica ꝙ̄
huāna. ideo vix aut paꝝ in sacris scripturis

de illa inuenit᷑. Et ē cōis scōꝝ sententia, ꝙ nō ē ꝯsulēdū leuit᷑ vt aliqs illā arripiat qꝛ picvlo sissimū ē maxime rudibꝰ ⁊ impfcīs ī via dei q̄ꝰ uis qdā scīssimi viri ipsā ab ineūte etate elegerūt. Quia tn̄ puilegia paucoꝝ nō faciunt cōēm legē. ideo tales sancti sūt magis admirādi. in hoc q̄ꝰ imitādi. Vita āt socialꝭ est magis secura q̄ ad oēm statū. Et pilla legittime cōseruāda et dirigēda sūt valde multa scripta et leges tā diuinitus pmulgate q̄ꝰ huānitus instituite. Tertio plātio ē coherciua et subiectio seruilis. Et hec nūq̄ꝰ est iusta nisi p̄cedēte peccato. nec fuiss; in statu īnocētie sicut due p̄ cedētes. iuxta illd Apli. Iusto nō est lex posita ꝫ pccōribꝰ. Qd̄ ſm glosam intelligit᷑ de lege cohercíua. siue penali. Veꝝ qꝛ totū huānū genꝰ ꝓpagatū ē de stirpe viciata ⁊ radice infecta p peccatū. ideo etiā tota natuā huāna multiplicit᷑ est suia. artāte eā decreto diuine iusticie. a q̄ nunq̄ꝰ se in hac vita absoluē pōt. Et ergo ista cōis suitus q̄ dicit᷑ Ecclīastici. xl. iugū graue sup filios Adā a die natiuitatis eoꝝ vsq; in diē sepulture. absq; dubio ē iusta qꝛ a iusto deo inflicta. Huic āt suituti p̄me succedit altera q̄tidiana. ꝓpter peccata q̄ q̄tidie cōmittimꝰ qꝛ non est homo super terrā qui nō peccat saltē venialit᷑. et teste ipsa veritate.

q̄ facit pctm̄ bu⁹ est pcc̄i· ergo q̄ q̄tidie pccāt q̄tidie fit bu⁹· Et ista ē pessima buitus ꝛ sola h̄ ē culpabil. alie āt sūt pēales Ex ista āt scda buitute generatᵘ ttia q̄ dr buitus legal· de q̄ leges tractāt. qꝛ ē iurē gentiū ītroducta viꝫ qn̄ tm̄ eāt piaculū q̄ grauioribꝰ penis erat plectendū. Vn̄ olim apd pijssimos pricipes· hec clemētia fuit vt eos q̄s in bello ceperāt hostes· morti dignos. vite reseruabāt. ad certa opa deputādos· Et ob hoc seru⁹ a seruādo nomē accepit et dictus est buus q̄si buatus· Vbi est nōndū q̄ ista buitus legalis tūc solū iusta ē· qn̄ bellū iustū ē vel quādo q̄s tale crimē ꝯmittit ꝓpter qd leges buitutē infligūt Est etiā alia quedā origo buitutis multū vtuosa et pfecta. qn̄ viꝫ aliq̄s ex huīlitate seipsū in seruū dat alteri intuitu dei. sub qua ꝯprehēdūtur boni religiosi· q̄ se in ppetuos buos dei ꝯsecrant· Est adhuc alia origo buitutis q̄ ex necessitate ꝓcedit· qn̄ videlicꝫ q̄s ꝓpter defensionē alteri si tradit in buū· aut qn̄ q̄s ꝓpter debita tenetᵘ aut venditᵘ siue alia hmōi· Itē q̄nq̄ꝫ cupiditas ē cā buitutis. sicut in q̄busdā tris ꝯtingit· vbi bui p̄ alijs sūt magis diuites aut āpli⁹ p̄uilegiati· quaē nō nulli ī genui tradūt se buituti ob hoc tantū vt grām ꝛ hōꝛes sū officia ā hēditates a dn̄s ꝯseq̄ntur

Et q̄uis simpliciter loquēdo hoc nō sit pctm̄ nisi quātū cupiditas id psuaseit. tn̄ nō videt̄ laudabile Est em̄ libtas magnū domū dī. qd̄ p re vili nō debz vēdi sic sūt tēpalia. Unde et Esau rephendit̄ ab aplo q̄ donū nature nobile. scz p̄mogeiturā p cibo necītatis etiā tpe fri vēdidit. Sola nāqz illa s̄uitus ē laudabil̄ q̄ ex v̄tute pcedit. Sic multi s̄ui ex natītate sic pcreati. magnū meritū apd̄ deū habebūt si fidelit̄ dn̄is suis seruiāt cū tali intētione. q̄ potius volūt pēale iugū sustinē. q̄ p fugā á violētiā siue fraudē se a s̄uitute absoluē et cōn bonū v̄tutis agē dn̄m deū offendēdo. Siliter de illis q̄ se pp̄ter pauptatē vendūt vt prio satisfaciāt. ē sciēdū. Oēs isti merito int̄ martires sūt ɔputādi. Qui āt ppt̄ sua pctā ppria s̄uituti mācipātur et nihilominꝰ patient̄ susti nēt cū plena ɔtricōe pcti. sict̄ nō solū pecōꝝ ꝛmissionē ꝫ etiā meritū etne vite cū p̄dcīs hē būt. Qui vero īuite et cū murmure s̄uiūt. seipsos miseābilit̄ decipiūt. n̄ pꝰ peiteāt Nā neqz apd̄ deū neqz apd̄ hoīes grāz habebūt Qd̄ tn̄ intelligit̄ de mōtli inpatiētia Nō ē ei mix si hō bone volūtatis in q̄tidiana s̄uitute desu dās áqn̄ sentiat motꝰ īpatiētie veiat. sū erūpē tia v̄bo miꝰ suauia ɔ dn̄os suos. qd̄ vix a scīssi mis virꝰ vnq̄ potuit obs̄uai. ꝫ sufficiat huilis

recogñtio cũ peticõne veñie p⁹ hmõi lapsũ· toti
ens q̃ties· cũ pposito se deinceps p̄caueñdi· et
tũc nõ amittitᷣ meritũ. Et q̄ꝫ q̄ꝫ sint multe spẽs
seruitutis scđm leges tñ q̄ꝫ tũ ad ppositũ suf=
ficit p̱ digenda ɔsciã simpliciũ ẽ aduẽtẽdũ. ꝙ
simpliciť loqñdo de ƀuitute ⁊ stricte tũc tm̃ il
li diciũtᷣ serui· q̃ oĩo absꝫ aliq̃ ɔditiõe apposita
sũt alteri⁹ iuris ⁊ ppetuo seruiẽ tenẽtᷣ. ⁊ q̃c=
q̃d hñt oĩ hora ad dñoꝝ ptinet volũtatẽ sine
vlla ɔtradcõe seruoꝝ. Et h̃ vix repitᷣ in ptibꝫ
almaĩe· ꝫ ĩ ytalia ⁊ p̄cipue ĩ locis maritimis.
vbi q̃tidie venales adduciũtᷣ de ťris sarrace=
noꝝ captiui ⁊ emũtᷣ ĩ ƀuitutẽ simpliciť. s̃ñ oĩ
pacto p̄uio· Et h̃ vocatᷣ seruit⁹ legaľ de q̃ iura
cõiter loquũtᷣ ĩ ptibꝫ locis. Alia ẽ ƀuit⁹ ɔdcõ
naľ sũ vsuaľ q̃ scđꝫ diũsas ꝛgiões diũsimode
narratᷣ ĩtroducta· ⁊ successu tpis pleĩssime p̄
sctpta ita ꝙ de h̃ ñ sit dubitãď q̃n iusta sit· Et
ista hꝫ limites suoꝭ viꝫ scđꝫ morẽ pĩie á certe
scđm pactũ p̄uiũ ratificatũ inť dños ⁊ hmõi
seruos ex cõi cõsensũ ita ꝙ qñ solutũ debitũ
fuerit· deĩceps dñs nec de psona serui. nec de
rebꝫ ei⁹ intẽẽ hꝫ ñ forte p⁹ mortẽ ei⁹ á ĩ certis
casibꝫ. scđꝫ ꝙ ɔsuetudo á pactũ de h̃ cauit. Vbi
ẽ diligẽť aduẽtẽdũ ꝙ fideľ seru⁹ q̃ se taliť obli
gauit teťᷣ facẽ diligẽtiã suã nocte ⁊ die q̃ten⁹
dño suo solitã pẽsiõeꝫ soluat· ita ꝙ si aliť fecerit

videlicȝ negligēdo laborē debitū aut delicijs vacādo vltra modū·ḡuit peccat·⁊ reus tenetur corā dn̄o deo ⁊ hoībꝫ Si aūt post fideles laboēs infortuniū aliqđ euenerit·ita ꝙ pēsionē solitā soluē nō poteit. tūc cū bona ꝯsciā pt se excusare narrādo cām simplici corde sn̄ ōni dolo. sic se res hȝ· ⁊ tūc corā deo ⁊ oībꝫ hoībꝫ ē excusat? Si sup̄ hec dn̄s suus eū ḡuare voluerit. nō statī debet currē ad lapides ꝗ minari aut maledicē· sicut q̄dā ꝑteruī facē solent· ȝ huīlit rogare ꝗ bonos aliq̄s viro⸗ inducē vt ꝓ se intcedāt· q̄ten? negociū in oī caritate sopiat̄ Qꝫ si fecerit in timoē dei cū oī mā̄suetudine. absq̄ȝ dubio pius et misericors de? nō negliget fidelē seruū suū· ȝ mittet spm̄ bonū int ipsū ⁊ dn̄m suū. q̄ loq̄tur pacē int eos. aut si dn̄s vtiq̄ȝ irrōnabilit grauare suū vellet. tūc hoc certissime est tenēdū ꝙ clemēs deus aut grāȝ patiētie sibi dabit ad magnā coronā suam· ꝗ illico vindicabit iniuriā paupi factā. sic sepissime factū legit̄· Mag̃ igr̄ fiducia est oībus sperātibꝫ in adiutorio altissimi· qm̄ non illo⸗ obliuiscet̄ misereri ds̄· ȝ paupū ⁊ afflictorū gemitus audiet ⁊ faciet iudicium ipso⸗ Scio qđ loq̄r Nō longe an̄ hec tpa pn̄ceps q̄dā dū vltra solitā pensionē inhuānit q̄sdā rusticos ḡuaret nec quicq̄ȝ suspicaret̄ mali·

ſubito abſq3 aliq̃ morbo cepit ventrē dolē. et
in breui miſeābilit̃ eius obcluſū os fueāt. ita
vt ſine ſacmētis formidabili morte veld' caīs
vitā finirz Noui an ānos .xx. quedā famoſū
tirānū q̄ pene nihil huānitatis hūit Hic mul
ta pecuīa ↄgregata p exactiōes grues a pau-
pib⁹ ſeruis. dū ſibi ꝓuidē vellet ī futuꝝ. cau-
te eas vt ipſe putauit cuidā honeſte cītati in
depoſitū dedit. ꝫ mīa res accidit vt cītas ipā ī
q̄dā necītatis arti⁹ ↄſtituta oēm illā pecuniā
ↄſumēt. ſuccedētibuſq3 necītatū periculꝭ nihil
ipſi tirāno. q̄ tunc indigēs fact⁹ eāt reddē po
tuit. Tanta ſiquidē ei⁹ ſeuitia fuit vt a ꝓprio
filio adhuc puero vinculis traditus ⁊ a pria
expulſus affligeret᷑. Armiger q̄dā circa idē
tps dū ꝑuos ſuos crudelit̃ tractaēt. ita vt ec
mulieēs incipparz ſine cā. in ſacra ſolēpnitate
paſchali pene in fruſta ↄſcīus miſerabilit̃ ve
lud beſtia in manib⁹ pacientiū. ſpm̄ efflauit
Nec mirꝝ. Hoc em̄ dn̄s de⁹ ↄminatus ē vniu
ſis p̄latis in mltis locis ſacre ſcp̄ture. Vn̄ exo
di. xxij. legit᷑. Nō ↄtriſtab aduenā neq3 affli
ges eū Vidue ⁊ pupillo nō noceb Si leſeitis
eos vociferabūtur ad me ⁊ ego audiā clamo
rē eoꝝ et indignabit᷑ furor me⁹ pcutiāq3 vos
gladio. Verū nō hec ſcripta ſūt vt ſtatim q̄li
bet leſus debeat vindictā petere a deo cōtra

aduersarios suos. sed vt sciant humiles quod non indigent seipsos vindicare. quia divinum iudicium vigilat super hoc. vt eruat de manu violenti pauperem Siquidem multo amplius consulendum est afflictis vt patienter sustineant. et recogitent diligenter si forte aliqua peccata habeant sub se. que nondum emendauerunt. propter que etiam grauioribus penis digni essent Quod si non inuenerint tunc cum omni fiducia supplicare possunt domino deo pro emendatione dominorum suorum. Hec autem oratio efficacissima est et acceptissima coram deo et ipsis subiectis multo vtilior quam si aduersarius de medio tolleretur. quia nescitur qualis futurus erit qui illi succedet. quia pluries enim expertum est quod malo peior. et peiori pessimus successit in regimine. Quod tamen frequentius non contigit nisi propter peccata populi. aut exercitium electorum. Communiter namque diuina prouidentia bonis et modestis hominibus discolis presides non permittit Nam iuxta vulgatum prouerbium qualis est rector ciuitatis. tales et inhabitantes in ea. et econuerso. qualis populus talis est et princeps qui regit ipsum. Hoc etiam in scriptura sancta luculenter exprimitur. Nam bonis dominus promittit ysaie. lx. Dicens. Ponam prepositos tuos iusticiam. et occupabit salus muros tuos. Peruersus autem comminatur. ezechielis. xx. In furore effuso regnabo super vos. Et ozee. viij. Dabo vobis regem in furore meo.

Et in Job dicit᷑ Qꝫ regnaꝛe facit hoīem ypo-
critā ꝓpt̄ pctā ꝑli tollēda. est igit᷑ culpa vt
cessꝫ tirānoꝝ plaga. Neqꝫ tn̄ ꝓpt hoc tirāni
sūt sine culpa qꝛ subditi meruerīt regimē eoꝝ
ꝫ sic pr̄ vgā in ignē ꝓicere solet q̄ filiū erudi
uit. sic fiet etiā ꝑlatis discoł. Nārat btūs gre
gorius in libro dyalogoꝝ de theoderico rege
gothoꝝ famosa tirāno. q̄ scm̄ iohannē papā
et symachū patriciū ac boeciū et alios eque
catholicos viros martirizari fecit. qꝫ ab ipsis
q̊s iuste occidebāt. ab hac luce subtract9 fuerāt
et in os vulcani ꝓiectus Sic de alijs mltis le
git᷑ sine nuero. Pariformit̄ q̊ꝫ sentiēdū de ini-
q̄s seruis esse ꝯstat. sic de iniq̄s dn̄s. qꝛ raro
bona morte fūgūtur. Quāq̄ eni nōnūq̄ ꝟui
iniuste oppmāt᷑. tn̄ nō hn̄t ius inuadēdi do-
minos suos aut bona ipsoꝝ. Et aliq̄s sciui q̄
ꝯtra fas diffidarūt dn̄os suos. licet clamore
toti9 vulgi iustificarēt᷑. tn̄ dn̄s de9 apte pla-
gauit eos. Et sicut fecerūt fcm̄ fuit illis Sꝫ q̄
ritur q̄d faciendū sit ꝟuis q̄ nō possūt tolerāe
tam iniusta ḡuamina modum. Rn̄detur qꝫ ad
subsidia iuris pn̄t ꝯfugē. sicut alij igenui fa
cere solēt. Nā in iure plene dispositū ē qd in
h̄ cau̇ fieri debeat Dicit᷑ ei in lege. seq̄t᷑ de iuē ꝑ
sonaꝝ. in institutis. de hijs q̄ ꝟuiūt. qꝫ nō licet
sine cā rōnabili dn̄s sup̄ mod̄ i ꝟuos desuiē.

Et q̄ s n̄ cā seruū suū occiderit nō min⁹ puniri iubet̄ꝗ̄ q̄ seruū alienū occideit. Et qn̄ ē ī tol- lerabil̄ seuicia dn̄oꝝ. pn̄t serui ꝯfugē ad loca sac̄. a q̄b⁹ extrahi nec pn̄t nec dn̄t. donec vē- dātur alicui ꝓbo viro. q̄ eos clement̄ tractet. et p̄ciū n̄lominꝰ crudelib⁹ dn̄s det̄. Expedit em̄ rei publice ne q̄s re sua male vtat̄. Et q꞉ freq̄nt̄ seuicia dn̄oꝝ ƀuos ī huāıt̄ tractat. iō etiā mos īoleuit in c̄itatib⁹ eminētiorib⁹. vt ciues eos sub sua defensioē pie suscipiāt. nec aliq̄d eis malū euenire sināt. n̄ ƀm viā iuris si vero sup̄ma ptās ī culpa fueit. ita ꝗ nō sit ƀuis loc⁹ euadēdi tirāmidē. nec īueniāt aliquē cui ꝯq̄rāt̄ iniuriā sibi factā. q̄ eos libare pos- sit. adhuc n̄llo mō pmittit̄ eis īuadē ā psoāz ā sbaz dn̄oꝝ suoꝝ. ƀ ad dn̄z deū ꝯfugē dn̄t vt p̄dcm̄ ē. Veꝝ q꞉ m̄lti ꝛ varij cas⁹ ī hac matia eueire solēt. ideo ꝯsultū est ꝗ sp ad aliquē dis ciplinatū viꝝ referat̄ negociū. q̄ singula dili gēter examiēt ne āciu fiat īiuria Ex q̄bus pꝫ ꝗ ḡuit̄ peccant pn̄cipes dissimulātes iniuriā pauperꝝ seruoꝝ qn̄ a vasallis suis opprimū- tur. q꞉ cū sint principales admistratores rei publice. nullū debent negligē in iure suo. nec facile credē oppssorib⁹ hmōi. ƀ sicut btūs iob fecit diligētissime causam examinaē. ꝛ vnicui qꝫ qđ suū est tribuē. alioq̄n tanq̄ ꝯsentiētes

apd deū rei tenebūt. Aptissima nāqz lex dicit dnoꝝ ptātē in suos suos illibatā eē oportere nec aliq̄ hoīm ius suū detrahi. Cui dīna lex ꝯsonat. ad ephe. vi. Ubi btūs paulꝰ apls vtrosqz salubrit īformat dicēs Servi obedite dn̄is carlibꝫ cū ōni timore ⁊ tremoē in simplicitate cordis vr̄i sic xp̄o. nō ad oculū servientes q̄si hoībꝫ placētes. ſꝫ vt servi xp̄i facientes volūtatē dei ex aīo cū bona volūtate servientes sic dn̄o ⁊ nō hoībꝫ. sciētes qm̄ vnusq̄sqz fecerit bonū. hoc recipiet a dn̄o siū servꝰ siue liber. Et vos dn̄i eadē facite illis ēmittētes minas sciētes qꝛ ⁊ illoꝝ ⁊ vr̄ dn̄s ē in celꝭ. ⁊ psonaꝝ acceptio nō ē apd deū. Ecce aurea doctrina. q̄ vtinā sic iugit servet. qꝛ tūc nl restaēt n̄ habūdātia pacis ⁊ dilcōis. Rursū q̄rit q̄n servis fit iiuria a dn̄is suis. aut q̄n ē locꝰ iuste q̄rele Rn̄det q̄ si sint servi ꝯditionati. sm certa pacta ā ꝯsuetudinē p̄rie p̄scp̄tā. tūc nō licet dn̄is ḡuaē servos vltra ꝯsuetū modū talit p̄scriptū Si vero sint simplicit servi tūc si dn̄i eis negāt victū ⁊ vestitū necāriū. ā ꝓhibent eos aut iubēt vltra q̄ ratio dominij se extēdit Aut si ad mala cogāt ⁊ cetera. Si iniuste affligant Si vltra vires laborare faciāt. Pro q̄ est aduertēdum sm thomā. z. z. q. c. iiij. arti. 4. q̄ inferior suo superiori obedire non tenet si ei aliquid

p̄cipiat in q̄ ei nō subdit᷑·iux̄ illud senece. Er
rat si q̄s existimat ꝑuitutē in totū hoīem des⸗
cendē. ps eius melioꝛ excepta est·corpea ob
noxia sūt ⁊ asscpta dn̄s· mens q̄dē sui iuris
est Et ideo in hijs que ptinēt ad interiorē mo
tū volūtatis·hō non tenet᷑ hoī obedire ꝫ solū
deo Tenet᷑ āt hō hoī obedire i hijs q̄ exteri᷒
p corpus sūt agenda·sic ad opa ꝑuilia·ꝑui
tenent᷑ dn̄s obedire nō ad opa naturalia·qꝛ
natura oēs hoēs sūt paēs Vn̄ q̄ ad sustētatio
nē corpalē ā ꝓlis generacōez·serui nō sī dn̄
subiecti· Vn̄ nō tenētur serui dn̄s obedire de
mr̄imoīo ꝯtrahendo ā nō ꝯtrahēdo·de v̄gini
tate seruāda ā nō seruāda ⁊ hm̄oī·Itē de ie⸗
iunio vltra posse.aut laboē ꝑpetuo aut nudi
tate indiscreta·ā vigilia ꝯtinua·aut alijs sili
bus q̄ nat᷑am destruūt·Itē qn̄ maioꝛ ptās p̄
cipit seruis·tūc minoꝛ ptās cedē debꝫ sic ꝯtra
p̄ceptū dei nūq̄ dꝫ subditus obediē hoī. Sili
ter ꝯtra p̄ceptū pape·nō valet p̄ceptū alicui
ius ptātis inferioꝛis Et cōtra p̄ceptū pn̄cipis
non debet vasall᷒ cogere seruos suos·cum ⁊
ipēmet sit q̄si seru᷒ pn̄cipis·Ita ⁊ de alijs suo
modo ē dicēdū vt videlicet maioꝛ ptās semp
p̄matū teneat· Sic em̄ dn̄s deus suā ecclesiā
disposuit. vt null᷒ in ea sit absqꝫ obiecta· Et
sum᷒ totius mūdi p̄latus videlicꝫ dn̄s papa

non se aliq̄m magnū scribit· ꝫ huilit se seruū suoꝝ dei nūcupat· Et in veritate ita ē· nec audebit ī ꝯspcū d'ine maiestatis aliq̄ alio titulo gloriari n̄ de isto. Nā h̄ p̄ceptū hꝫ a dn̄o nr̄o ihu xp̄o cui⁹ vicari⁹ ē sic d'ꝫ luce. xxij. Qui maior ē in vob̄ fiat sicut minor· et q̄ p̄cessor ē sic mīstrator· Et vt hāc humilitatē omnibꝫ xp̄ianis efficacit̄ impmerꝫ. seipsū in exemplū dedit dicēs· Ego in medio vr̄i sū sicut q̄ mīstrat Et iteꝝ Nō veni mīstrari ꝫ mīstrare. Et cū in vltīa cena discipłoꝝ pedes lauissꝫ ait· Si ego vester dn̄s ⁊ magister laui vr̄os pedes quāto magis ⁊ vos debetis alter alteri⁹ lauaē pedes Exēplū em̄ dedi vob̄. vt queādmod' ego feci vobis ita ⁊ vos faciatis· Amen dico vob̄ non est seru⁹ maior dn̄o suo neqꝫ aplus' maior eo q̄ misit illū· Si hec scitis beati eritis si feceritis ea· Merito hec ōnibꝫ suis maxime debent esse cōsolatoria· et libēter hoc exemplū amplecti. ⁊ beniuole suiē. qm̄ si sic fecerīt sūt veri imitatoēs filij dei· Ob h̄ multi r̄ges ⁊ pn̄cipes nobiles ac mediocres' altas sedes dimiserunt et seruilē statū assūpserūt vt xp̄o dn̄o vicē rependerēt Erubescāt g° serui et timeāt si dn̄s suis huiliter nō obediāt Erubescāt similit̄ dn̄i et paueāt si seruos' suos irreuerent̄ tractēt· Nam audituri sūt a tremēdo iudice·

Qd vni ex minimis meis fecistis q̄ in me cre-
dunt mihi fecistis siue bonū siū malū. Silit a
s̄uis exiget q̄lit suā doctrinā ⁊ exēplū imitati
fuerint. qn̄ p̄latis dixit in p̄sona ap̄loꝝ Qui
vos audit me audit. ⁊ q̄ vos spnit me spnit. Sie
uera qn̄ vtq3 seriose h̄ aduertit. tūc benignitas in
p̄latis ⁊ fidelitas ī s̄uis facili⁹ surget Qui ve
ro his nō ꝯpungit̄ sp̄ualit̄ mortu⁹ ē De hoc
legit̄ nobile exēplū in sc̄do li°. vitasp̄rm ca.
xix. Vbi narrat̄ de q̄dā sc̄o p̄rē. q̄ fuit s̄uil̄ cō
ditionis. ⁊ p singulos ānos venit de h̄emo ad
dn̄os suos deferēs eis p̄ēsionē sic solent serui
facē dn̄is suis Sz dn̄i ei⁹ magnā ad ipsū reue
rentiā habētes. hōrabant eum ocurrētes et
salutātes eū. petētesq3 vt p ipsis deū exora-
ret Ille autē mittebat aq̄ in peluī. ⁊ festina
bat lauare pedes dn̄is suis. cū ōni huilitate
obsequiū eis cupiēs exhibē. Ipsi vero nō ac
q̄escebāt. dicētes. Noli beatissime pat̄ graua
re aīas nr̄as Ac ille r̄ndēs dixit Ego s̄u⁹ vr̄
sū. Nā vos dn̄os meos op̄s de⁹ ꝯstituit. ⁊ g̃
cias ago vob̄. q me in s̄uitio dei pmisistis. et
ideo detuli vob̄ p̄ēsiōez s̄uitutis mee. quā si n̄
accepistis iā decreui hic manē ⁊ s̄uiē vob̄. qd
vidētes dn̄i. acq̄erūt. ipsūq3 dimittētes licēci
abāt sicut petiuit. Noluit eñ lib̄tati donari
neq3 ab ānua p̄ēsione absolui p̄pt̄ tiorē dei.

et ne laboẽs sui essent ĩ domo aliena. ꝫ ꝑ eos
eternã marcaẽtur libtatẽ in celestibꝫ. Nunc
redeũdo ad cãz videlicet cũ hoĩes pij dicãt ꝙ
seruitꝰ iniusta sit ꝓ eo ꝙ hõ venditᷣ sicut vac
ca et equꝰ. qđ irrõnabile est. Pꝫ ꝙ nõ debite
loquũtur. nõ em̃ est simile vt iã claẽ dictũ est
Qꝛ aũt crebro fiũt huiꝰ oppssiones ĩiuste. nõ
est mirꝝ qꝛ ille etiã fiũt ĩgenuis. ymo ĩdrñter
statibꝫ vniũsis ꝓpt̃ hoc tñ non sũt statꝰ ꝓhi
bẽdi ĩ eccĩa tanq̃ illiciti. Demũ q̃ritᷣ in q̃bꝫ ca-
sibꝫ dñ̃ habeãt iustã q̃relã ↄtra huos sñ̃dẽ
ꝙ si huꝰ sciat ĩsidias parĩ dño et ipse auxiliũ
non tulerit. reus iudicatᷣ. Silr̃ si viderit dñm
piclitãtem. ⁊ eũ non adiuueit. Itẽ si eũ crimi
nalit̃ accusaueit. uł diffamaueit. Itẽ si se mis
cueit vxori sue. vel filĩ delicto eũ offẽdeit. Isti
sũt casus g̃ues. Porro si alias deliq̃t vel dño
non obedieit. legittime eũ corrigẽ p̃t. iux̃ mo
dũ culpe fm dictamẽ boni viri. sp ĩ timoẽ dei.
sciẽs ꝙ eadẽ mẽsura ẽmetietᷣ ei qua mẽsus ipẽ
fueit. Prudẽter etiã dñs adũtat q̃d huo expe
diat sic sollicitꝰ est ad disciplinãdũ filiũ aut
filiã. Sacri nãqꝫ canones testãtur. qꝛ nõnul
lorꝝ pnitiosa libtas est. ⁊ salutifeã huitꝰ Qui
em̃ adepta libtate supbiẽ nouer̃t expedit eis
vt ĩ huitutẽ tuocẽtur. q̃tenꝰ hoĩbꝫ potiꝰ ṽtuo
se obediãt. q̃ vicijs pnicióse huiãt. Cõtra sũt

nō nulli ſui. q̄ ec̄ ingenuis p̄ſtātioēs exiſtūt et illis nōnūꝗ̄ ſuiūt. q̄ eos in v̄tutibꝫ neqꝗ̄ āncedūt. Hij nō tm̄ libtate digni ſūt. ymo tā ꝗ̄ pro̅mi venerari dent. Tāto ſiq̄dē maiori hō re in futura vita p̄ alijs ſublimabūt᷑. quāto b̄ in tāta ſubiectōe timorati? ↄu̇ſant᷑. Hic ſcptu ra ait Si ē t̄ ſu? fidel᷑ ſit t̄ q̄ſi aīa tua. Hec lō gi? ↄtracta ſūt. ꝫ nūc ſic p̄? vniu̇ſos ruſticos ſiue liberi ſint ſiu̇ ſui in cōi ōnes monem?. vt dn̄s ſuis huīlit᷑ obediāt. ī timoē dei. nec ē alia via puenīēdi ad verā nobilitatē n̄ p obiectā. Quāto ē eī ſtirps nobilior tāto ē ceruix flex ibilior. Qui em̄ regēdi ſūt ⁊ ceruicoſi degene res cōprobātur. ec̄ ſi carnalit᷑ nobiles exiſtāt Verū qꝛ pene p totū mūdū hodie ruſtici ſic a diebꝫ antiq̄s mltiplicāt g̃uātur. iō multa ē eis paciā necāria. q̄ten? ī hac vita plene pur gētur et coronas pl̄es mēant᷑ ſicqꝫ depurati ⁊ dealbati. tādē ab ipō q̄ btitudinē etnā hijs ↄmiſit q̄ ↄpter iuſticiā pſecutionē patiūtur in etnū regnū aſſumāt᷑: vbi ē reqes ſine labo re. ſatuitas ſn̄ faſtidio. euaſio piculoꝝ. afflu entia hōꝝ. copia deliciaꝝ. abūdātia diuiciaꝝ ſūma libtas libera ſecuitas. trāq̄lla iocūditas felix eternitas. gaudiū ſine dolore libtas ſine tiore. p infinita ſecula Amen.

Quinto debꝫ q̄libꝫ fidel᷑ ⁊ tiorat? ruſtic?

p̄cipue cleꝝ venerari ⁊ ex corde diligē· qꝛ hec est volūtas dei· vt scꝫ q̄ deū colit et veneratꝰ. q̄ꝫ etiā similit nūcios eiꝰ libent̄ aspiciat· Hic cōi ter rustici sūt ceteris laycis p̄ferēdi. Nā p̄sbi teros q̄ bn̄ viuūt sūmo studio colūt· nō solū verbis· ꝟ etiā obseruātia exteriori in ōni loco vbicūqꝫ res postulat· Qꝛ si aliq̄ repiantꝰ infe rioris gradꝰ in clero ī moribꝯ dissoluti ⁊ p̄ūse vite vagi ⁊ ociosi· nō ē mirꝫ q̄ꝫ a ꝓfcō gui ⁊ la borioso minꝰ t̄uereantꝰ· cū tales nullis placē ant siue in celo siue in t̄ra In q̄ tn̄ veneābiles layci tā ciues q̄ꝫ rustici ⁊ aliȷ̄ q̄cūqꝫ· sūt pie a uisandi. ne tales p̄sbr̄os aut clericos iudicaē audeant ꝓpter reuerētiā d̄ni cultus. q̄ ꝑ ip sos ī facie ecc̄ie q̄tidie exhibetꝰ Nā sicut dicit btūs gg. Cōtingit aliqn̄ vt hō potēs famu lū habeat despectū· Et q̄uis iuē talꝰ famulꝰ si ue nūciꝰ despiciatꝰ. tn̄ subditi nō audēt eū deri dē siue ꝯtumeliȷ̄s afficē ꝓpter t̄uerentiā p̄nci pis q̄ eū misit· qꝛ sciūt q̄ꝫ princeps talem in iuriā reputaret tanq̄ꝫ sibi factā· ⁊ grauit̄ pu niret· Sic etiam dn̄s deus vult q̄ꝫ famuli sui ab aliȷ̄s nō tāgātur q̄uis etiam rep̄hēsibiles sint ꝟm illd̄ psalmi· Nolite tāgē xp̄ōs meos et in ꝓphis ꝟuis meis nolite malignari Itē sup illud nuēri· scd̄o tribū lewi noli nūare d̄t dn̄s moysi neqꝫ ponas sūmā eoꝝ cū filiȷ̄s isrl̄

dicunt sci q phibitu est laycis a deo ne iudiciu exerceant in clericos et alios q̄sciq3 diuino cultui mācipatos. qz sepius cōtrariū faciētes diuina vlcō pculsit Refert orosi⁹ q q̄dā dux ipalis exercit⁹ noīe mascezel. cū pitulosa qdā bella cfice debet. cler cuocās et q̄sdā hōrabilit secū duces. deuote p directōe tāti negocij eo orōnes iploravit Femq3 e vt isperate de hostib vbiq3 triūphaet. Sz p⁹ in supbiā elat⁹ cū cler psēq incipet. stati miserabilit interfect⁹ fuit Et sbdit idē orosi⁹ nōbile vbū dicēs Probavit in se vno ad vtrūq3 sp diuinū vigilare iudiciū. qñ et cū speravit adiutus. et cū ctēpsit ociosus e Inueniť ec in sacris libris q ab origine mūdi q̄tq̄t fuerē molesti cultorib vini⁹ veri dei. iugiť infortunati extiterūt. sicut apte moyses inpcatur eis deutro. xxxiij. dicēs. Percute dorsa inimico ei⁹. et q oderūt eū nō csurgāt. loqť āt ibi de levitis. Adūtāt hec quiq3 fideles rustici ac alij vniūsi. et pcaveāt sibi. qz oino verissime inveniēt. q nihil lucrātur per hmōi blasphemias. q̄s quidā insensati ctra primos suos frequētāt Cur g° p nihil tam hui⁹ quā future vite dispendia sibi marcantur Quis eos non cōsideret. qui iugiter alienam vitā maculare solent. Quis non statim apud semetipsū dicat. cauebo me a talibus.

qz imundū os habēt. et sicut aliis ētro dorsū detrahūt. sic faciēt et mihi. Cōtra hos pphā orat. Dñe libera aīam meā a labiis iniqs et a lingua dolosa. Hinc apłus etiā dicit Detractatores non solū hoībus. sed etiā deo odibiles esse. Et si hmōi detractō otra quēlibet pximū grue pctm ē. qñtomagis otra dei vicarios Nā tanto zelo dñs de⁹ h pphibuit. vt merito ōnis sensatus hō expauescē dēat ne ad talia linguā laxet. Dicit em dñs exodi. xxii. Diis nō detrahes hoc ē spūalibꝫ. et pñcipi ppli tui nō maledices. Hīc ēfero q in ciuitate qdā otigit dum puer fui. Aurifaber qdā qtidie psbris detraxit. Hic sepi⁹ a viciais admonitus fuit. vt maledictā linguā corrigēt. ne sibi eueniēt qd talibꝫ cōmunit accidē solet. videlicz ne in mortis hora sacerdotis aduētu indign⁹ fierz Miser ille et infelix qd a timoratis hoībꝫ su adebat̄ puipendēs. pmo vxoris solatio pñuatus fuit. qz secū hitare noluit Deide ad op⁹ sedēs subitanea morte velud cāis vitā finiuit Cōcurrētibꝫ āt viciais et sibi mutuo dicētibꝫ qm qd pdixim⁹ iā euenit. tātus timor cūctos inuasit vt in pūerbiū vteret̄ qd veracit audiuim⁹ a pgenitoribꝫ nr̄is nūc ocul̄ vidim⁹ qz ad ei⁹ morte nūq psbit veniet q libent psbiteris detrahit. Quāta autē debent diligētia

fideles layci etiã apta vicia cleri occultarẽ do-
cet glo͂sus ĩperator ↄstãtin⁹ ⁊ hẽtur ĩ decre-
tis dis. xcvi. vbi ait Vere si ꝓprijs oculꝭ vidis-
sem sacerdotẽ dei ã aliquẽ eoꝝ q̄ mõchico hitu
cĩcuamicti sũt peccãtẽ. meã faciẽ explicarẽ ⁊ co
opirẽ eũ ne ab aliq̄ videtur. Et q̄dẽ satis iuste
Q̄ꝰ ei alit facit qñtũ in eo est deũ inhõrat. Nã
sicut dt apl'us ꝓpt̃ reprobã vitã cristianoꝝ
blasphemat̃ nomẽ dñi int̃ gentes. sic ꝓpter
pctã spũaliũ ꝑsonaꝝ nomẽ dñi blasphemat̃
int̃ xp̄ianos. ⁊ cũctus ꝑp̄lus scãdalisat̃. Qui
ergo libẽter publicat ⁊ dilatat pctã clericoꝝ
aut religiosoꝝ. cõuĩcitur apte. q̄ ruinã ꝑp̄li ⁊
dehõrationẽ dñi nois pcurarẽ festinet Qꝫ rcẽ
g° ⁊ ↄsulte ait q̄libet timorat⁹ rusticus. si ori
suo frenũ ĩponat. oĩa dubia in meli⁹ int̃p̄tã
do illa ãt q̄ oĩo mala sũt occultãdo qꝛ p hoc
ab infinitis pic̃ulꝭ liberabit̃. Hui⁹ figura p̄cessit
olim in noe ⁊ filijs ei⁹. qꝛ vt dicit̃ gen̄. ix.
cũ noe inebriatus iacuissꝫ. et a chã derideret̃.
alij duo filij ei⁹ scꝫ sem ⁊ iaphet palliũ ĩposu-
erũt humeis suis. incedẽtes retrorsũ operu-
erũt verẽda p̄ris sui. faciesqꝫ eoꝝ auſe erãt ⁊
p̄ris virilia nõ viderũt. Sic vsqꝫ hodie boni
filij faciunt parẽtibus suis tam spiritualibꝫ
q̄ carnalibꝫ Cũ em̃ non sit homo sup terrã.
q̄ non peccet ad minus venialit̃. nunq̄ deest

calūpniatoribꝫ occasio īproperādi ⁊ īdignā
di. ℌ v̄tuosus hō quē ꝯmuīs infirmitas tāgit
sp est ꝓnior ad ꝯpassionē q̄ȝ ad indignationē.
sp paratioꝛ ad ocultand̄ q̄ȝ ad publicandū. ⁊
tal' cū p̄dc̄is filijs noe dn̄o moderāte bn̄dcōe
replei meret' Infirmati vero neqȝ h̄ neqȝ ī fu
turo reqe͂ȝ īueniēt qꝛ maledc̄i sit. Nō solū āt
sufficē dꝫ tioratis laicis vt cleꝝ et p̄cipue p̄s
brōs nō lacerēt verb detractorijs ℌ neꝫ libent
tales audiē q̄ ℌ faciūt. ꝑmo tenent' eos ī hoc
sic hōrarē sū sint p̄ntes sū absentes ex aīo ꝓpt
reuerētiā d̄mi nois. vt iā dc̄m ē. De ℌ idē glo
sus īpator tre reliq̄t exēplū. cū ei corā eo q̄dā
epi cās suas ꝓsequ vellēt. ⁊ suā snīaȝ sup se pe
terēt. rn̄dit. Vos estis nob a deo iudices ꝯsti
tuti. de vob iudicarē non audem' ℌ nos poti'
vrām snīaȝ expectarē decet De vob aūt solus
de' iudicabit. Sic alij mlti īpatorēs rēges du
ces ⁊ p̄ncipes fecerūt ⁊ faciūt vsqȝ hodie. sci
entes q̄ȝ ab vtero mr̄is vsqȝ ad sepulturā ex-
piari oꝫ eos p sacerdotū man'. nec vnq̄ȝ ad su
pni regni pallatia puenieēt nisi sacerdotali ope
illic mittāt'. dicēte dn̄o Queciūqȝ ligaueris su
p trā erūt ligata ⁊ ī cel. ⁊ q̄cūqȝ solueritis sup
trā erūt soluta ⁊ ī cel. Vbi d̄t btūs gg̃. q̄ȝ tāta
est auctoritas pastorū q̄ȝ etiā gregi timēda e
snīa eoꝝ nō solū iusta ℌ etiā iniusta. Ait eīn

Tunc vera ē absolutio p̄sidētis· cū inēni arbitriū seq̄tur iudicis Sepe fit vt erga quelibȝ ꝓximū odio vel grā moueat᷑ pastor Sȝ vtrū iuste vel iīuste obliget pastor· pastoris tn̄ sententia gregi timēda ē. ne is q̄ subest ⁊ cū iīuste forsitā ligatur ipē obligacōis sue sentētiā ex alia culpa mēat᷑· Pastor g° vel absolue timeat indiscrete vel ligare. Is āt q̄ sub manū pastoris ē ligari timeat vel iīuste. Nec pastoris sui iuditiū teme rep̄hendat. ne ⁊ si iniuste ligatus ē. ex ipsa tumide rep̄hensionis supbia culpa q̄ nō erat fiat. Itē Ambrosi9. Nihil in hoc seculo sacerdotibꝫ ē excellētius. nl sublimi9 epis repiri pōt· ſ; noscam9 q̄d sum9 ne sit honor sublimis et vita ꝓcliuis· ne sit deifica ꝓfessio et illicita actio. Itē Crisostim9. Sacerdocij aspice dignitatē· Agitur in terra sed officiū celestibꝫ negocijs ꝯtinet᷑. Nō em̄ hō nō angel9 nō archangel9· nō aliq̄ alia creatura non v̄tus. ſ; ipse sp̄us sc̄us hoc mun9 īstituit· atq; adhuc manētes in carne misterio fungi p̄stitit angelorū. Per ipsos xp̄m īdui9 p ipōs dei filio ꝯiūgimur· p ipsos mēbra ipsi9 capitis efficimur· Quō ergo nobis isti nō sūt reuerēdi magis q̄ reges ⁊ duces· ſ; etiā nō magis erūt hōrabiles q̄ p̄ntes Sacerdos q̄ bn̄ viuit et bn̄ docet· tā sibi q̄ populo vtilis est.

Qui aūt male viuit ꝛ bn̄ docet·alijs ē vtilis sibiipsi pnicios⁹ / Meli⁹ ē ꝑpt bonos.malos ec̄ fauore·q̄ꝫ ꝑpt malos etiā bonos negligē· Propt̄ bonos sac̄dotes et malos hōrate·ne ꝑpt malos etiā bonos ꝯtēpnatis·Hic btūs paul⁹ ad thessa·ꝛ.ait Rogam⁹ aūt vos frēs vt noueitis eos q̄ laborāt int̄ vos·ꝛ p̄sūt vob in dn̄o.ꝛ monēt vos.vt habūdāti⁹ hēatis il los ī caitate·ꝛ ꝑpt op⁹ illoꝝ pac̄e hēte cū eis Et p̄·ad thimo·4·Qui bn̄ p̄sūt p̄sbr̄i dupli ci hōre digni sūt·maꝑie q̄ laborāt ī v̄bo ꝛ doc trīa Ex q̄bꝫ verb pꝫ·ꝙ fideles laici q̄cūqꝫ nō solū dn̄t p̄sbrōs venerari·ſ; etiā ex aīo diligē vltra alios·qꝛ h̄ rō dictat Cū em̄ sūmos bn̄= factores sūme debeam⁹ diligē ꝯstat ꝙ p̄sbi= teros p q̄rū misteria a ptāte demonū libera= mur·ꝛ deo recōsiliam̄·p⁹ ipsū dn̄ꝫ deū sūme diligē tēamur· Qꝫ si ad tpalia bn̄ficia oclīn dignn⁹.tūc n̄lomi⁹ testāte btō aug̃.ꝛ orosio maximā inueim⁹ diligēdi occasiōeꝫ sac̄dotes dei Nā anq̄ꝫ xp̄iani nois p̄dicatio oriēt̄ sup t̄rā·tāta fuit ī h̄ sc̄lo ꝑploꝝ turbacō et p̄apue rusticoꝝ·ꝑpt inq̄etudīes gn̄arū vt oīs audi tus phorrescat·ſ; postq̄ꝫ p sac̄dotū ora euāge lica tuba sonueit in t̄ra sublimit̄ pax hoibus nūciata ꝛ refōrta fuit Testes sūt vsqꝫ hodie t̄re ille in q̄bꝫ cultus xp̄iani nois floret·q̄ntū

illic p̄ ceteriꝰ rusticana gēs modeātiꝰ admistra tur· Qm̄ nō cessāt scī p̄dicatoēs ꝑpl'm admo neāt vt int̄ se pacē ⁊ caritatē foueāt· et in tiore dei ābulēt pncipesq3 sint vt clement̄ subiectis p̄ sint. Et vt h̄ oīa efficaciꝰ fiāt· iuges ad dn̄m p̄ceˀ fūdūt·sp cū tali salubrima ɔditiōe appo sita· q̄tenꝰ sic trāseāt p bō tpalia vt nō amit tāt etna. His q̄d salubriꝰ excogitari possit nō repit̄ i mūdo· Satagite igit̄ veneābiles rus tici sacdotiū d'imitꝰ institutū hōrare vt etnos hōres ⁊ tpalē ꝓsperitatē ɔsequi meami Per xp̄m dn̄m nr̄m q̄ ē sacerdos i eternū s'm ordi nē melchisedech bn̄dcūs ⁊ sup laudabilis·

SExto dz q̄libz tioratus rusticꝰ decīas et pēsiones ac ceteā debita fideliter soluē. Hoc si nō essz a deo p̄ceptū· natal'rō docēt· qd sic oñdit̄ Cū em̄ nata simꝰ eq̄lit oēs eq̄ nobi les eq̄ libei eq̄ dites. tāq̄ ab vno pnte ꝓgeiti vn̄ oēs vocamꝰ frēs. nl' portātēs in huc m̄dū ɔstat q̄ terra eq̄liter natali iure dēret hoīb9 didi Sz q2 nō i solo paē viuit hō s3 idiget ec mltis alijs iō rōnabilit officia diūsa cōmissa sūt illis q̄ ad h̄ vtiliores putabātur. agri aūt rusticis dimissi sūt Si ergo rustici ꝓuētuˀ ter re sibi solū reseruare vellent· ⁊ nl' inde ceteris suis fratrib9 id est homīb9 cōmunicare· mag nam iniuriam toti humano genei facerent.

cū illi vix pauculas ⁊ āgustas domos sibi re
ſuarūt. ipſi vero latiſſimos agros poſſideāt.
Seq̄ret' qȝ officiacioꝝ defcūs· et tādē etiā ipoꝝ
rusticoꝝ totalis destructio· Qd' pȝ ad oculū·
Nā multa necāria sūt ad agriculturā exercēdā·
q̄ p ipōs fieri nō pñt. tū qꝛ industriā nō hn̄t
tū qꝛ tps nō sufficeret Verꝫ qꝛ xpiani sum⁹ lo-
q̄mur nūc xpiano more. videlicet qꝫ nūq̄ bn̄
ducit' huāna vita nisi pmū q̄rat' regnū dei et
iusticia ei⁹ Ergo añ oia fideles rustici necāio
indigēt ministris ecclīasticis· q̄ eos doceāt ⁊ sa
cramēta ipſ ministrēt· ſm qꝫ h̄ diuinit⁹ ē istitutū
Et qꝛ etiā isti ministri indigēt q̄tidiano victu et
vestitu· nec pñt sil' et semel carnalib⁹ ⁊ spūalib⁹
ſuire· nec eadē hora ī ecclia et rure laborare· iō
dñs de⁹ istituit qꝫ decia ps oīm q̄ tra pfert. ⁊
huāne sudore puenīūt ministris ecclie tribuat' Jn
sup ⁊ pmicie ⁊ oblacōes supaddāt' q̄ten⁹ si-
bi psone spūales plene diui⁹ vacare possint ⁊
p oī pplo deū exorare Et tuerꝭ qn̄ sic fit nō mi
nor ſȝ maior labor clero incūbit. q̄uis h̄ non
oīs hō eq̄lit adūtat· Rursū qꝛ p agricultura
exercēda tēporal' pax est necāria iō scdo rustici
debitores fiūt pncipib⁹ terris ⁊ militib⁹. ⁊ iu
dicib⁹. ac alijs in dignitate seculari existentib⁹·
sine q̄bus· nec ab hostibus· nec int' se pacem
hn̄t· Alijs aūt mechanicis de iure cōmuni

nihil dn̄t nisi quātū ipsis seruiūt· Si aūt int
eos sint aliq̄ ꝯtractus iusti ꝑuatim initi de cō
sensu cleri ⁊ pn̄cipū· aut alias iuste ꝑscripti·
hn̄t modū suū· ita tn̄ ꝙ semp cōe bonū ꝑfera
tur ꝑuato· Similit̄ nec mechanici tenēt̄ rusti
cis de cōi iure· n̄ quātū soluūt ipsis ꝓ suis la-
boribꝰ Clerici aūt ⁊ milites vtriusq̄ȝ debito-
res sūt· q̄libet ſm statū suū· Et qꝛ istiꝰ qn̄ rōe
faciūt maioꝛ labor ⁊ maiꝰ piculū īminet· iō
etiā maioꝛ honoꝛ ipsis debet̄ Dicitur em̄ sta
tus regitiui qꝛ alios regē habēt· Nam ꝑlati
spūales cū suis clericis regerūt populū xp̄ia
nū q̄ ad spūalia Principes vero seculares cū
suis officiarijs quo ad tp̄alia Omnia hec tā
pulchro ordine in ꝑmitiua ecclesia instituta
fuerūt. vt cuilibet statui rationabilit̄ sufficēt·
nec aliq̄s grauabat̄ Similit̄ etiā olim apud
iudeos· et gentiles. ꝓ vt in plurimū Sȝ ꝓch
doloꝛ hic tam pulcher ordo hoīm malicia in
ualescēte tā multiplicit̄ hodie cōfusus est vt
verisimilit̄ nunq̄ȝ ad pristinū statū reuocari
possit. Hodie q̄ clericis debētur laici possidēt
q̄ pn̄cipibꝰ deputata fuerūt stabularij occu-
pant· q̄ rusticis in suos ac familie ipoꝝ vsus
dimitti debuerāt· tirāni violēter auferūt Sic
q̄ȝ fit vt vis ius mensuret nemoq̄ȝ in suo iu-
re pmaneat Omniū hoꝝ cā pctm̄ est· Sȝ qꝛ

hic de informatiõe rusticoꝝ pñcipal intẽtio ẽ· iõ
oꝫ vt aliq̃ coꝝ vicia tãgant᷑ ne sibi q̃si inocẽ-
tibꝫ blãdiant᷑. ⁊ p ꝯñs iniuste affligãtur· q̃ tñ
nõ oẽs eq̃lit᷑ pstrĩgũt· ꝫ q̊sdã q̃ tãq̃ filij beli
al sñ iugo viuũt· Qui g° inocẽtes sũt audi-
ant libẽt· vt diligẽti⁹ caueãt ⁊ deo grãs agãt
aliosqꝫ informẽt Qui vero rei sũt audiãt pa
tient᷑ vt emẽdẽtur. ne p⁹ h̃ mala peiora eis ꝓ
ueniãt· Legim⁹ in sacris libris ac pr̃m nr̃oꝝ
relatiõe didicim⁹ · p̃ora tp̃a rusticos habuis-
se dignissimos· moribꝫ ꝯ̃ues· fide integros·
simplicitate edomitos huilitate p̃cipuos. cas
titate p̃clatos· s̃mone veridicos. doli ignaros
sacro labori intẽtos sobrios ꝯpositos· ꝯpassi
uos· beniuolos· caritatiuos· ac oĩ iusticia ita
plenos· vt si grãdia muñera ꝓmeri potuissent
nec fallẽ voluissẽt nec valuissent. Sic studio
se suis dñs obedire satagebãt cuncta debita
ꝓmpte soluẽdo sine q̃rela· vt poti⁹ sibi ipsa
nt̃e necẽaria subtraxissent· q̃ꝫ fraudẽ aut simula
tionẽ siue diminutionẽ excogitassẽt Sic se ad
ꝯtribulos suos ac ceteros q̃bꝫ ꝯuiuebãt di-
ligẽtissime custodiebãt vt nulli facerẽt qđ si
bi fieri nõ voluissent. ⁊ qđ sibi ab alijs fieĩ cu
perent ꝓ viribꝫ tota diligentia adimplerẽt·
Sic qꝫ pacifice inter se viuebãt vt ne dũ ad
iudicium non venirent. sed qđ esset iudicium

aut sigillū siue lrā ā excōicatio ⁊ alia silia pei
tus nesciret· Fuerūtqȝ hec ꝙrūdā pioꝝ rusti-
coꝝ veteꝝ lamēta dū puer erā. O o vbi ē iā il
le bon⁹ ātiqu⁹ mūd⁹ de ꝙ aliqn̄ vidim⁹ ꝙsdā
tā legales vivos ac feīas Ey a q̄d iā cmin⁹. q̄d
audim⁹ nūc. Quaē āt ista dixerit pȝ ex seqn̄-
tib⁹ His tā glosis ꝟtutib⁹ iux̄ dīnū ꝓmissum
succedebat mētis securitas tpm trāq̄llitas o-
pulētia ī reb⁹ sanitas in corpib⁹· ꝓsperitas ī
diuťna pace· honestas ī faīlia reuerētia ⁊ ḡ
titudo ad oēȝ ꝓxīm· moꝝ secura ⁊ vita ꝑhēnit
māsura Ast heu nrā etas miseābilis ꝑtimos
his tpib⁹ rusticos hȝ distortos mēte ⁊ mori
bus· ꝯūsantes sine timore· sn̄ fedē sine benig
tate· inuicē detrahētes· īuicē modētes. inuicē
nocentes. inuicē ꝓuocātes. absqȝ mīa. absqȝ
caritate. supbos· tumidos. ingr̄tos. inobediē-
tes· dolosos mēdaces· bibilos ac vt ebosos
sup̄ modū· paussores luxuriosos. ociosos· ac
breuit dicā ita excecatos ⁊ pūsos vt nec sciāt
q̄d sit xp̄iana vita ā sciē velit. ita desides et te
naces. vt nūꝙ̄ bonū facerēt. ā debita ꝑsolue
rent sine coactiōe Sic potatioīb⁹ nocte ⁊ die
vacātes· vt tabernarij oēm q̄stum eoꝝ sibi v
surpēt. nihilqȝ vxorib⁹ ac filijs ⁊ familie re-
maneat. Hijs tot ac tātis malis subseq̄t dis-
suetudo pessima ī domib⁹ viȝ qn̄ prēs faīlias

qui subiectos īstituē deberēt. et a mal' ꝓhibē met sūt pūse vite. tūc labor negligit'. īdustria illa mūta et sollicitudo ꝯtinua q̄ ag̃cultuē ē necessaia puipēdit' ligua ad oīa īhonesta ⁊ maledica v̄ba laxat' ceteraqꝫ mēbra toti' corpis vicijs subsīnunt' Et qꝛ rustica gēs ꝓ maiori pte lrās nesciūt iō postq̄ꝫ mala ꝯsuetudo natuā pessimauit fiūt pene īcorrigibiles. qꝛ nichil aliud nl' viderīt nec sciūt nec didicerīt. putāt sibi totū licē qd aīo occurrit. totū eē bonū qd solitū ꝯtrariū asserētibꝰ nō credūt. et sic penit' v̄itatē diā amittūt Iā hic īduratis rn̄dēdū ē. cū ꝯqrūtur de tot plagis ĩuera magis q̄ pferīt vlt' alios hoīes. ⁊ dicēd. Qꝛ qꝛ n̄ stāt ī bō vita pēm āntiq̄ꝝ iō n̄ sīt dig. vt tpal' ꝓspitas eos comitet'. nec vt clemētia aeis pfruant'. Q'a ec frōs mētrīcis fcā ē eis ⁊ erubescē nesciūt ⁊ īdurati se emdaē nolūt. iō duros tirānos hrēdn̄t. q̄ eos sn̄ mīa ꝯterāt. sic vitꝫ. si forte s'ero ad cor redeāt ⁊ aꝑuitate sua recedāt Itaqꝫ de decīs dicē incepim' q̄s dn̄o deo q̄ oīa largit' soluē deberēt. ħ iā supfluū arbitm' de ħ loq̄. cū exigēte ptinatia ⁊ iobediētia rusticoꝝ. ī tm̄ excreuerīt pēsiones q̄tidiane. qꝫ vix decīaꝫ sibi retineāt. capiūtqꝫ dn̄i qd sibi placꝫ. nec aliud ꝓ iuē hn̄t n̄ qd volūt. Sic sic oꝫ audiē vitriacū qui spnit dogmata prꝫ Sic tollit fisc' qd n̄ accipit xp̄c.

Ita oz vt discāt drām īnt̄ ꝓuitiū dei et hoīm. q2 q̄ mādatis dei obedire ɔtēpnit q̄ ꝫuia nō sūt. pōrbit on⁹ hoīm velit nolit. vt expiat̄ qꝛ ds verax ꝛ iust⁹ ē. Nec ista ꝫuamīa tirānoꝝ sufficiūt qn̄ymo. ignis. grādo. fulgur. frigus. cauma. locusta. bruc⁹. erugo. v̄mis. steilitas. aer. v̄etus. nebula. aq̄ mix. glacies. spūs ꝓcel-laꝝ. ꝛ tandē tot⁹ orb t̄raꝝ pugbit ɔtra īsensatos Vbi dt btūs hero. xvi. q. ij. ca. reūtimī Si qn̄ fames ꝛ penuria ꝛ reꝝ oīm egestas opp̄mat mūdū. sciam⁹ h ex dei ira descēdē. q2 fraudat̄ in decīs ꝛ p̄micijs. Itē aug. Decie t̄buta sūt egētiū aīaꝝ. qꝛ si decīas dedis. nō solū habūdātiā fruct⁹ accipies. ꝫ et sanitatē corpis ɔseq̄ris No igr dn̄s de⁹ tu⁹ p̄miū postulat ꝫ hōrē. Nt ei ds q̄ digat⁹ ē totū daē. decīaz a nob digt⁹ ē t̄ape. ꝛ n̄ sibi ꝫ nob sn̄ dubio ꝓfuturā. Sz si tardi⁹ daē pctm̄ ē. qn̄to mag⁹ pei⁹ ē pctm̄ n̄ dedisse. De militia de negotio ꝛ de artificō t̄ dde decīas Cū em̄ decīas dādo ꝛ trena ꝛ celestia p̄mia possis ꝓmerei. ꝓ auaritia duplici bn̄dcōne fraudais Hz ei dm̄ iustissiā cō suetudo. vt si tu illi decīas nō dedeis tu ad decīaz t̄uocabeis Dab īpio mlta q̄ nō vis daē sacerdoti. Bn̄facē de⁹ semp patus ē. ꝫ hoīm malicia ꝓhibet̄. Decime etem̄ ex debito reqrūtur. et q̄ eas daē noluēit res alienas inuadit

Et qn̄ti paupes ī locis suis vbi ipse habitat illo decias non dāte· fame mortui fuerit· tan toꝝ hoīcidioꝝ reꝰ ante eterni iudicis tribunal apparebit qꝛ rē a dn̄o paupibꝰ delegatā suis vsibꝰ reſuauit. Qui ergo sibi ā p̄miū ꝯpare aut pctōꝝ desideāt īdulgentiā ꝓmeri reddat decimā ⁊ de nouē ptibꝰ studeat elemosinā da re paupibꝰ. h̄ aug⁹· Ex q̄bꝰ v̄bis pꝫ apte ⁊ cō cordat scūs thō in·2·2ᵉ·q̄ decie ⁊ oblacōnes ad sacdotes ptinent non vt eas solū in suos vsus ꝯūtant· ſ vt eas fidelit̄ dispēsent. ptim expēdendo eas ī hijs q̄ ptinēt ad cultū dei·scꝫ ad eccias edificādas ul̄ repādas. siue ꝯseruā das·ad sacra vasa·et vestimēta ad luīaria cō tinēda·⁊ silia· Parti in hijs q̄ ptinēt ad ꝓpū victū ⁊ vestitū. ⁊ ad decētem failiā iux̄ sui sta tus r̄ligiosam frugalitatē in oī castitate ⁊ so brietate. nō ad sclarē pōpā et libidinē aut cō sanguineoꝝ ꝓmocōeꝫ aut hmōi. Et ptim in vsus paupeꝝ. q̄ quātū fieri pōt sūt de rebꝰ ec clesie sustētādi. Ecce q̄ salubris doctria q̄ ad oīa spūalia r̄spcm̄ hꝫ· Iux̄ illd̓ ihero· ⁊ ābro· Qd̓ supest paupeꝝ est Et iteꝝ Quicq̄d hn̄t clerici paupeꝝ ē· Ex q̄bꝰ ⁊ filibꝰ pioꝝ laycoꝝ ꝯsciē meito gaudē deñt. qn̄ ad tres vsus eoꝝ decie ꝯūtunt̄ ⁊ alia q̄ūqꝫ spūalibꝰ psōis ex= soluūt·aut largiūtur· Pꝫ etiā q̄ ad hmōi siue

danda siue exsoluēda alacres esse debēt et hi
laēs· sp in corde hñdo. q non hoī vt homini.
s3 vt in psona xpi aucta largiāt᷑· Hilarē enim
datorē diligit ds. Et ipse xpus dt. Qd vni
ex minimis meis fecistis m̄ fecistis· et ad plā-
tos· Qui vos audit me audit· et q̄ vos spnit
me spnit· Qr si viderit layci q ad p̄dcm̄ vsū
clerici non expēdāt bona ipoꝝ pn̄t eos hūilit
et reuerēter admōere. vt viz mēores sint offi
cij sui singula debite dispēsando put de iure
tenētur· Et si se non correxerit. pn̄t sup hoc
auisaē platos eoꝝ vt ad idē coopent᷑. Si aūt
neq3 emēdatio fueit sbsecuta debēt totū dn̄o
deo ꝯmittē cum oī securitate· q2 ip̄e disponet
oīa scd̄m ordinē bn̄dicte sapie sue. q nihil de
meito pibit hijs q̄ honorāt scm̄ nomē suū· et
si sepedcē decīe et oblatiōes siue alie q̄cūq3 pē
siones p maximos pctōres ꝯsumerētur· Ym
mo sepe pl᷒ merētur layci deuoti in tali casu
ppt v̄tutē pacie. q2 tūc vere pbātur deū ho
noraē· qn̄ solitas decīas et oblatiōes· sū alias
pēsiōes q̄scūq3 patiēter ill᷑ soluerit sincē ppt
deū qui ex sua v̄tute h3 nō merētur· Sicut in
Ezechiele dr. Sig̃ thau. T. sup frōtes viroꝝ
ac mulieꝝ dolētiū sup cūctis ab hoīatiomb᷒
ihrlm· Vbi dicunt scī coīter q qn̄ aliq̄s videt
malū fieri et dol3 et libēt illd emēdaēt et nō pt

tūc ceteris patibꝰ plꝰ mētᷣ· q̄ꝫ si illd̓ emdatū fu
isƺ ſcō ē qꝛ pia mēs pluˢ ex h̄ cruciatᷣ. Beati
sint gᵒ tiorati rustici· dūmodo ipꝭ nō ꝯsenti-
ant· ꝛ faciāt de ncc̄itate v̓tutē qꝛ sic eisdē ex-
penꝭ viuitᷣ bn̄ ꝛ male· sic eisdē laboribꝰ mē-
tur celū ꝛ infernꝰ Qui ei huīlit̄ et patient̄ la
borādo ex bono corde se q̊tidie cū xpō crucifi-
git· vt supioribꝰ suis debita psoluat, nō du-
biū qn̄ regnū dei meretᷣ. Q̄ vero īuolūtaie· et
cū murmurē ꝛ corde rācoroso laborat. filiꝰ ē di
aboli· q̄ h̄ affligitᷣ. ꝛ pꝰ hāc vitā dāpnabitᷣ·
Ecce vosˢ oēs q̄ laboratis· istd̓ diligēt adūtite
ꝛ pēsate q̄ꝫ necc̄ariū ē vob̄ cor beniuolū· Nā v-
nꝰ et idē labor nōnūq̄ꝫ a duobꝰ impēsus vnū
mittit ad celū· aliū ad īfernū. q̄reᷣ. Quia et si
par ē labor nō ē tn̄ p ītētio laborātiū Sic duo
fikez pēsionē aliqn̄ solūt a s̄uitiū īpēdūt Vnꝰ
libēt cū intētioē placēdi dn̄o deo. aliꝰ coacte ꝛ
sine tali intētioē P̄mꝰ mētᷣ vitā etnā· zꝰ sup-
pliciū sempitnū Sic de oībꝰ alijs Bonā siq̄ de
volūtatē ꝛ simplicitatē cordisˢ diligit dn̄s d̓s
Et q̄cq̄d ex illa pcedit g̃tū ē sibi Qd̓ āt ex il-
la nō pcedit abhoīabile ē· quātūcūqꝫ etiā sit
magnū ꝛ p̄ciosū· Quid gᵒ restat n̄ qd̓ q̄libet
fidelis rusticus dirigat intentionē suā. scd̓m
hanc sanctā doctrinā. ꝛ bene securꝰ erit. Ne-
qꝫ hic est opusˢ mag̃ subtilitate a difficultate·

qꝛ nl tā facile ē vnicuiqꝫ hoi· ꝙ bonū velle Et hꝫ ĩiustis opibꝰ sudāti satis ē· Grā igitꝰ dei cō currēte· q̄ oībꝰ pata ē facilꝰ bonꝰ ⁊ timoratꝰ rusticus pōt mēri celū ꝙ pūsus īfernū. Sꝫ vt oēs salui fiāt· q̄ stat videat ne cadat· et q̄ cecī dit resurgē festinet· Qd vob tribuat clemēs et micoꝛs deꝰ q̄ est bn̄dcūs in secula· Amen.

Septimo debet q̄libet fidelꝰ et timoratus rusticus solēpnitates ⁊ ieiunia ac cete- ros ritus ecc̄iasticos deuote obꝰuare· Hoc ē p̄ceptū ecc̄ie dei· quā spūs scūs īfallibilitꝰ regit Qui g° hoc nō obꝰuat spiritui scō ꝯtradicit Quō aūt ista et q̄ tpe debeāt obꝰuari ī pro- chialibꝰ ecc̄ijs ⁊ coīs ppli laudabili ꝯsuetudi ne denūciatꝰ. Vbi est aduītēdū ꝙ in hijs mag̃ ē discretio nc̄cāria· ⁊ mlti mltiplicatꝰ errāt Nā pmo q̄ ad solēpnitates ecc̄iasticas · q̄dā pu- tāt satis esse· si nō corpalitꝰ laborāt· sicut alijs diebꝰ. et ideo dormiūt diu· ā ludos exercēt cū balistis· ā alijs· q̄ sūt nō minꝰ laboriosa occu pātur· q̄si ꝓ solatijs Itē q̄dā vacāt potatio- nibus. coreis. aut taxillis ⁊ hmōi· Itē q̄dam sollicitātur nimis diebꝰ festiuis quid facien- dū sit ī futura septimana. aut de alijs tractāt rebus tpalibꝰ· q̄si hic perpetuo māsuri sint Oēs tales nō rec̄ celebrāt· qꝛ ad hꝫ dies festi nō sūt īstituti. ymmo q̄ peccāt diebꝰ festiuis.

pl⁹ offēdūt dn̄m deū q̄ꝫ alijs diebꝰ. Et ē pch dolor mala ↄsuetudo. qꝛ dirc̄e ↄtrariū faciūt q̄dā. viꝫ q̄ pl⁹ vacāt opibꝰ p̄camiōꝫ diebꝰ sacris q̄ꝫ alijs. cū dērent eɔ̄tra tūc āpli⁹ vacaē dn̄o deo. ⁊ emēdaē q̄cq̄d min⁹ bn̄ fecerūt diebus feꝛialibꝰ Hec ē antiq̄ hostis ꝟsutia. vt q̄cq̄d spūs sāus instituit ꝓ aīaꝝ saluacōe. ipē cōūtat ad aīaꝝ dāpnacōnē Vn̄ ꝑpt̄ hoc min⁹ malū eēt q̄ꝫ tales opibꝰ mechaīcis ⁊ liciti⁹ occuparētur. q̄ꝫ vt cōmessationibꝰ. ⁊ tripudijs ac sedicōibꝰ vacarēt Sūt p̄tēa nōnulli q̄ eɔ̄tra nīs strictā hn̄t ↄsciam viꝫ q̄ nec aliq̄ necītate vtilitate liceri sibi putāt. q̄cq̄ꝫ opandū. Pro q̄ est adūtendū. q̄ medīū est tenendū. Nā sūt multa opa carnalia q̄ pn̄t fieri in diebus festiuis. s. prepatio cibo ꝝ adaq̄tio siue pastio peco ꝝ. ⁊ extractio eo ꝝ si in foueā ceciderit aut hmōi. curatio īfirmo ꝝ. vēditio ⁊ eptio necessario ꝝ Itē qn̄ iminet picl̄ū ignis. ā incursus hostilis. licite pn̄t solita r̄media applicari Similit̄ ꝑpter iproꝑiciū cursū aeris pn̄t blada meti aut ↄgregari ī horrea ⁊ filia fieri q̄ necītas aut cōis vtilitas req̄rit. Itē de allecibꝰ capiēdis. et mūdinis publicis exercendis. et hijs q̄ ad hmōi necārio req̄rūtur. idē ē iudiciū. In ōmibꝰ talibꝰ et similibꝰ ē pie ꝓcedēdū. ꝑpt̄ necītatē aut euidētē vtilitatē.

piciatur notant propter necessitatem aut euidentem vtilita
tem. qz si huiusmodi fieret propter cupiditatem aut aliam fac
tam causam minus iustam non essent sine peccato. Datur etiam doc
trina salubris a sanctis doctoribus pro maiore sere=
natione conscientiarum. quod tales qui in predictis casibus minus
possunt diuinis interesse. propter predicta opera exercenda sup
pleant in elemosinarum largitione datione. et alijs
pijs operibus vt sic efficiantur participes spiritualium.
rependendo temporalia Studeant etiam si possunt vnam missam
audire. et preces fundere cum intentione plus faciendi si
tempus permitteret. et in posterum supplendi quando plenius
ad huiusmodi vacare potuerit Secundo quo ad obseruan=
tiam ieiuniorum similiter plures errant Nam sunt nonnulli. qui
ieiunia nec in qualitate nec in quantitate obseruant
et horam prouenire non curant. et iterato reficere. nulque
aduertunt statuta ecclesie. et bonam consuetudinem illorum
quibus conuiuunt. hij sine timore excusantur. et grauiter de
linquunt Sunt preterea alij qui econtra nimis scrupu=
lose ieiunare contendunt in nullo rigorem remittentes
quare etiam in varias sepe infirmitates incidunt et
nonnunquam vesani perpetuo efficiuntur Sed medium est
tenendum vt viz caro discrete maceretur ne lasci=
uiat. et nihilominus in sacro labore durare pos
sit Sunt namque plures casus in iure descripti. in
quibus sine peccato ieiunium solui potest Viz propter
infirmitatem. paupertatem magnam et mediam pre=
cedentem. propter labores magnos et necessarios

q̄ nō pn̄t pficī sine ɔmestiōe Itē ꝓpt viā pa
gēdā ex mādato pn̄cipis qn̄ scz. cursores de=
bilitātur ex fatigatiōe itineis Itē de ſuietibꝯ
ad mēsā pn̄cipū. ⁊ pegnantibꝯ ex iusta neca=
tate. de mulieribꝯ ipregn̄tis ⁊ nutricibꝯ sū lac
tetibꝯ. ifirmis. debilibꝯ. senibꝯ. ⁊ alijs filibꝯ. ē
pie stādū arbitrio alic⁹ boni vi. q̄ iux̄ ɔcāmē
tōis. ⁊ laudabil' ɔsuetudis. ꝓ loco ⁊ tpe ꝓnū
ciet q̄d vnicuiqꝫ expediat. Quo ad t'tiū scz de
ceteris ritibꝯ eccīasticis. ē firmit' tenēdū. ꝙ q̄c
q̄d scā mr̄ eccīa h̄ ē ɔmuitas fideliū obſuat.
tā in sac̄mētis ꝙ̄ i alijs cerimonijs. alijsqꝫ cō
suetudibꝯ sc̄is hoc dꝫ q̄libet xp̄iani noīs ꝓfes
sor ex aīo venerari. ⁊ deuote exeq̄ q̄libet qd' si
bi ex suo officio ⁊ statu incūbit. Et quicq̄d ꝫ
h̄ insurgit. tanꝙ̄ oīno mortifer ac venenosū
abicē ⁊ pseq̄. Hꝫ nāqꝫ hm̄oi gn̄al' obſuātia
singulaē ꝓuilegiū apd' deū sic exēplicat' de le
gibꝯ generalibꝯ ꝓuintie Nā qui tales bn̄ ob
seruat multū cōmodū reportat. ⁊ qui eas in
fringit penā nō euadit. Sic etiā de legibꝯ ec
clesiasticis est sentiēdū Vn̄ cōtingit qꝫ pcōr
in domo sua seorsū orās nō exaudiat'. si autē
ad ecclesiā venerit. exaudiri meretur ꝓpter
comunis orationis efficaciā Ita qui pallatiū
regis solu⁹ intraret sepe nihil ipetraret ꝑmo
repelleret'. sed si debito tpe cū alijs venerit.

solito bn̄ficio nō puaret᷑. Legim⁹ q̄꞉ i eccl̄asti
cis hystorijs q̄ illos dīna maiestas a dieb⁹
ātiq̄s sp̄ multiplicī bn̄dictōe repleuit· q̄ libēt
dīnū cultū dilexerūt· ⁊ auxerūt Testes sunt.
Dd· Ezechias· Salomō. Cōstātin⁹ Karol⁹
ac alij īnuēabiles. q̄ tā hui⁹ q̄ꝑ future vite be
neficia ꝯsequuti sūt pꝑima Ecōtra q̄ vni⁹ veri
dī cultū destruē conati sūt siue de honestaē sp
fuē īstar fumi defectibiles· et īfausti. Pōpei⁹
romane vrb ꝓcōsul· ac victor miābil᷑. puta q̄
vigītī duos reges bellādo ꝓstrauit· postq̄ꝑ sc᷑
tēplū dei ī ihrl̄m dehonestaueāt. deinceps n̄l
ꝓspē sibi vnq̄ꝑ successit Nā iuli⁹ eū sup̄auit
q̄tidie ꝯtra spē· cū fortissimū exc̄itū idē pōpei⁹
hrēt Tādē ad regē egipti socerū suū fugiēs·
miserabilit capite punit⁹ fuit Hoc int̄ vniu-
sa exēpla q̄ in mūdo vnq̄ꝑ sc̄pta fuerūt cōtra
vanitatē ei⁹ q̄si p̄matū tenet· qn̄ tant⁹ vir q̄
nūq̄ꝑ legit᷑ succubuisse· ā ꝯtra secularē iusticiā
aliud egisse. ꝓ h̄ solo sic punitus fuit· vt nulli
bi refugiū securū inueīsset Crassus q̄dā p̄fec
tus post eū nō solū tēplū ausus est violare·
quinymo et thezauros a q̄bus pōpeius ab-
stinuit diripuit Hic stat in post a rege par-
thoꝝ sup̄atus fuit ⁊ aurū liq̄factū bibere co
actus expirauit· Quid vltra. Sūmas mo-
narchias hui⁹ seculi tunc defecisse legimus·

qn̄ ꝯtra d'i cultū se erexerīt Assirij·Babilonij
Medi· Parse. Greci·Rōni q̄d ꝯt' oīpotētis
manū valuerīt in ꝑmtu ē vidē Sūt p̄tēa exē
pla q̊tidiana de hijs tā pl'ima· vt vetera recē
sere nō fit ncc̄e· Sciui añ paucos ānos pn̄ci=
pē quēdā olim inclitū ⁊ dilectū· q̄ postq̄ꝑ vniū
ꝓcessiōis sacmētal' solēpnē apparatū q̄si hos=
tilit' īuasisꝫ·licꝫ n̄l ꝑfecisꝫ.tn̄ deīceps sic infor
tūatꝰ in oīb extitit·vt ipēmet q̄i admirās di
cēt q̄ꝫ n̄l ꝓsperꝝ in h̄ mūdo hrē deberꝫ· Tandē
etiā sine sacmētis subito vitā finiuit Scio di
uersa mōsteia q̄ violētias a pl'ib sustinuerīt
ꝫ ita ꝯtinue d'ina vltio īuasoēs hmōi paulit.
vt infra breue tp̄s horribili morte cūcti ab
hac luce migrent. In vita scī ādree ⁊ btī lau
rētij āthonij·ac alioꝝ scōꝝ pl'imoꝝ legit'.q̄ꝫ=
to zelo celestes prōni·ecc̄iaꝝ suaꝝ possessio=
nes ⁊ iura defendāt Reuea nō ē iocādū cū ta
lib scīs·q̄ celo p̄sidēt ⁊ suus cultoēs desup q̄
tidie tuent'. Nō em̄ btī illi sūmi dei milites·iu
git' excoīcari.assari flagellari·ac fustib cedi.
ā derideri volūt Qm̄ ⁊ si sel' in manib īpioꝝ
derelicti videbāt' ꝫ deīceps gl'a ⁊ hōre corōti
sūt potētes effc̄i adiuuādū oēs cultoēs suos
et ad deiciēdū oēs adūsarios ipsoꝝ De hor=
rēdis etiā plagis q̄ crebro cōtigerīt derisoib
sacꝝ cerimoniaꝝ ecc̄iasticaꝝ·tl'e exemplū añ

decē ānos narrat̄ euēisse Militais q̄dā i die
cinez iocose socijs suis adhuc i lecto iacētib⁹
cinerē iponēs q̄si ecc̄iastico mo͡e. subito añq̄
singlos circuisset tribilit̄ oculos eūtēs i trā cor
ruit ⁊ exspirauit Nō nlli q̄z sup fētz se ponē
tes q̄si mortui eēnt vt tali ioco ad risū aos p
uorēt. fletū p risu pepererīt. Multa talia diuē
ꝯtigerīt vt discam⁹ nos q̄ adhuc supstites su
m⁹ dīna venerai· ⁊ neq̄z cū deo nez cū scīs ei⁹
iocari. Nā vt ait apos. De⁹ nō irridet̄. ʒ q̄ se
miauerit hō hec ⁊ metet· Adūtāt hec q̄qz fi
deles rustici· ⁊ sibi caute pſciāt. Studeant li-
benter festiuitates deuote pagē· nec eas sine
nec̄itate infringāt. Sermoīb⁹ ⁊ horis sacris
quātū pñt ītesse festinēt Ieiunia diligēter
obſuēt pcessiōes ac alio sacra exercitia ecc̄i-
astica freq̄ntēt· sac̄mēta venerētur· Cultū dei
p posse augē conent̄. Sicq̄z i ōmib⁹ q̄ ad dei
gl̄az ⁊ aīaz salutē spectāt se beniuolos ⁊ pm
tos exhibeāt. q̄ten⁹ hic tpalit ⁊ post etnali-
ter a dño bñdici mereāt̄· eodē coopante cui
laus est in secula Amen·

Octauo debet q̄libet fidel̄ ⁊ tioratus rus-
ticus paupib⁹ quantū facultas pmittit
elemosinas elargiri· Hō ē q̄ scūs thobias 3°
filiū suū docuit dicēs Ex tua sb̄a fac eleosinā
⁊ noli auertere faciē tuā ab vllo paupe ita em

fiet vt nec a te auũtat͛ facies dn̄ Quō potueris
ita esto misericors. Si mltū t͛ fueit. habūdant͛
tribue. Si exiguū t͛ fueit etiā exiguū libent͛ in
ptiri stude. Premiū ei bonū tibi thezauisas ī
die necītatis Qm̄ elemosinā ab ōni pctō ⁊ a
morte liberat. et nō patiet͛ aīam ītroire ī tene
bras Fiducia em̄ mag͛ erit corā sūmo deo ele-
mosina. oib͛ faciētib͛ eā. Et dn̄s ī euāgelio
ꝓmittit eis vitā eternā dicēs Venite bn̄dicti
pr̄is mei pcipite regnū qd vob patū est a cō
stitutiōe mūdi. Et vt scirem͛ q̄ sint opa mīe
subdit. Esuriui em̄ et dedistis mihi māducar͛
Sitiui ⁊ potastis me. Infirm͛ fui ⁊ visitastis
me. pegrinus erā ⁊ collegistis me. In carcere
fui ⁊ venistis ad me. Nudus erā et cooperuis-
tis me. Ecōtra non faciētibus hec opa dictu
rus est. Ite maledicti in ignē eternū. q̄ ꝑpara
tus est dyabolo ⁊ āgelis͛ ei͛ Hic est diligent͛
notādū. ꝙ q̄dā puersi hoīes ꝓpter ista v̄ba
errorē quēdā pniciosū dogmatisant. dicētes
ꝙ quātacūqʒ pctā ↄmiserit hō dūmō hec fe-
cerit mīe opa nō poterit dāpnari. Et rō eorꝫ
est. qꝛ s̄ma dāpnatiōis pnunciabit͛ a iudice
tantūmō ↄtra illos q̄ ea non fecerint Ecce q̄ͣ
absurda doctrina. q̄si aliud nihil scp̄tū sit in
euāgelio q̄ͣ ista verba. Multi fuerunt hmōi
falsi doctores. q̄ q̄sdā sacre scriptur͛ pticulas

talit ſm veſamiã capitis ſui extraxerūt · ⁊ ꝓ li
bito exposuerīt et pſes deceperīt. Quos oēs
tioꝛati laici diligent cauē dn̄t · Vn̄ btūs aug·
dicit · ꝙ ille optim⁹ ſcꝑturarū tractoꝛ ē · q̄ eas
ꝑmū ex integro legerit. et ſic eas exposuerit
vt nullā in eis ↄtrarietatē admiſcit · Hoc qꝛ
ſupbi aut nolūt aut neſciūt. ideo multiplicit
deſipiūt Quis em̄ laicus hoc neſciat · ꝙ luxu
riari · iurarē blaſphemarē · ⁊ alia hmōi nō eſſet
pctā. ſi ab illo fierēt qui mīe opa facēt Qui-
ꝑmo notū ē facilīē ex ſcꝑturis · ꝙ pſes hmōi
opa fecerūt ex vana gl̄a · qui ob hoc mercedē
nō hūerūt apd deū. Et breuit dicend ē · ꝙ q̄-
cūqꝫ opa exterioꝛa q̄ntūcūqꝫ mag̃ ſi fiant in
pctō mōꝛli · hoc ē ex caritate · nō ſūt meitoꝛia
etne vite · Vn̄ ⁊ ob hoc dicūtur moꝛtua Bo-
num ſiquidē eſt ex integra cauſa · malū aūt ex
ſingulis defectibus. Qd vt ſimplicibu⁹ notū
fiat accendāt coꝛpus huānū · Si em̄ alq̄s de
bet dici pfectus ⁊ foꝛmoſ⁹ vir opoꝛtet hēat
ſingula mēbra integraliter · et debite diſpoſi-
ta · Si autē vel vnū defueit · iam nō habꝫ pfec
tū coꝛpus Sic etiā quicūqꝫ eſſe deſideāt ver⁹
criſtian⁹ opoꝛtet ꝙ ab ōi peccato mōꝛli ad
min⁹ abſtineat · ⁊ bonā voluntatē hēat ad fa
ciendū ōia opera bona q̄ ſuū ſtatū ↄcernūt
Et per ↄn̄s non ſolum debet mīam exercere

ad pximū ꝫ etiā ad seipsū sicut docet sapiēs ecclastici·xxx·dicēs Miserē aīe tue placēs deo Ecce nūc bonā doctrinā· Qui aiam suā imaculatā suat optimā miaz facit·ꝛ tal' deo placet.ꝛ q̄ciq3 deinceps pximo ex mia īpendit· silr̄ deo grata erūt. Vn̄ et in euāgelio math·.23.anq̄ȝ ad hec v̄ba dn̄s venissꝫ·pmū p̄misit Pharisee cece mūda p̄us qd intus ē. vt fiat qd foris ē mūdū· Quasi dicēt Stult? ꝛ cecus es si ad alios fueris benefic?·ꝛ tibiipsi pnici osus. Fac igit' in te p̄mū miam ꝛ deinde ī pximū ꝛ tūc letus audies s̄niam meā Venite benedcī pr̄is mei ꝛc̄· Verꝫ nō ppter ꝫ phibēdi sūt pcōres ab opibus bonis· ymmo exhortādi·vt quicq̄d boni pn̄t interi faciāt· donec mi̇cors de? cor eorū ad pn̄iam emolliat. Vn̄ dicit btūs iero.ꝛ aug̃· q̄ȝ mala morte raro legūtur pisse.q̄ libent̄ opa pietatis exercuerūt Nā tales habēt multos intcessores q̄ꝝ p̄cibꝰ adiuti. citi? grām dei pmerent'. Sed sic sentire q̄ȝ peccata alia nō noceāt·si q̄s opa mīe fecerit.extreme demētie est. Sunt plures doctrine satis pulchre de discretiōe hn̄da in elemosinaꝝ largicōe ꝫ puto q̄ȝ p rusticis nō sint multū necessarie quare dimitto eas g̃tia breuitatis Ipsi enim de paupertatulo sua prout coius non valent magnas opes deducere·

Diuites autē ⁊ maxime plati regulis illis di ligētius ītendē habēt. Sufficit rusticis q ex cepto nccītatis articulo sic debent opa miseri cordie pauperibꝰ īpendere. vt non īpediantur a solutione debitoꝝ suorū. Hoc em̄ debet precedē quod apostolus dicit Reddite ōnibus debita. Deinde qd supest. date de illis elemosinā indigētibꝰ. Qꝫ si visibilis nccītas īmineat pauperi. ita q si nō dederit aut mortem aut infirmitatē notabilē incurrerꝫ. tunc sine ōni discretione aut solliciitudīe de crastino. ōnia debent esse coīa. ſm q dt btūs aug. Pasce fame morientē si nō paueis occidisti. Qꝫ pmti dēant esse fideles ad hmōi opa mie docet pcipuꝰ ille vir miaꝝ btūs greg. in multis locis Vn̄ narrat exēplū de qdā prēfamilias. q cū tota domo sua sedule hospitalitati deseruiuit quadā vice cū ex more aq̄ infundē vellet in manꝰ pegrini subito non cōparuit. Mirās sup hoc audiuit nocte seqnti dn̄m sibi dicētem. Hucusqꝫ me in mēbris meis suscepisti. ſꝫ heri meipsū Similit de martirio. q xp̄m in forma leprosi pōruit. ſꝫ dn̄s de collo eius psiliēs ait Tu me nō erubuisti sup trā. nec ego te erubescā sup celos Plā ⁊ alia repiuntꝰ exēpla ⁊ doctrīe salubres. q p āni circulū in ecciīs pdicantꝰ. pijs hoībꝰ ī ꝯsolacōēꝫ p se

et auaris in testimoniū ɔtra se. Sunt p̄terea opa mīe spūalia que etiā fideles laici libēter ꝓ suo modulo debēt ꝓximo subministrare. Et sunt hec Docē ⁊ ɔ̄sulere indocto. Castigare peccantē vel increpaē. siue emēdare aut corrigere delinquentē. Cōsolari tristem Remittere offensam. ferre auxiliū. aut patiēter sustinere īportunū. siue ɔ̄tumeliosū ne peior fiat ex respōsione. Orare ꝓ alijs indifferēter. Sꝫ ad hoc maxime p̄lati sūt astricti plus q̄ꝫ simplices. q̄uis etiā ꝓ loco ⁊ tēpe suo mō ad hoc subditi teneātur. Studeāt ergo quiqꝫ fideles rustici pro viribꝰ mīe opibus insudaē vt et ipsi miam hic ineternū ɔ̄sequi mereātur. a largo dn̄o. q̄ dat ōibꝰ affluenē ⁊ non īpropēat. Cui laus est et grāꝝ actio debetꝰ. ꝑ ōnia secula seculorum Amen.

NOno debet q̄libet fidelis et timoratꝰ rusticus quātū in se est. cū oībus hominibꝰ et p̄cipue cū vicinis et cū ɔ̄tribulibꝰ suis pacem ꝯuare Hoc est qđ mouet Apl̄us ad hebre. xij. dicēs Pacē sectamini cum omnibꝰ et scīmonia. sine q̄ nemo videbit deū Et dn̄s in euāgelio mādauit discipulis suis de pace dicens. Inq̄cūqꝫ domū intraueritis primū dicite Pax huic domui. Et sibi fuerit filijs pacis requiescet super eam pax vestra.

finaũt ad vos reũtetur. Jtē vt breuit̃ dñs eã nob ɔmēdaret ait. Bti pacifici qm̃ filij dei vocabũtur. Ubi a ɔtraio sensu expositoẽs dicũt. ꝙ meito filij dyaboli vocãtur. q̃ pacẽ turbaẽ non verētur. Hic est diligēter adũtendũ. ꝙ ista pax sancta non potest seruari nisi inter hoĩes bone voluntatis. qui deũ timent ⁊ iusticiam diligunt. Et ergo auisandi sunt boni et pij laici ꝙ pacẽ peccatoꝝ fugere debent. et nequaꝙ̃ ipsis cõsentire qñ ad mala trahẽ volunt Quin potius eoꝝ insultũ patiēter tollerari ãteꝙ̃ a via dei ꝓpter eoꝝ iniꝙ̃ pacẽ recedant. Et breuit̃ dicendũ est cuilibet xp̄iano. et p̃cipue rusticano ꝓ ſe illud saluatoris Jn mũdo pressurã hẽbitis. Restat ergo vt sic se instituat tioratus rusticus. quaten⁹ hec duo studiose obſuet videlicet ꝙ oĩnibus iusticiã seruet ⁊ eã sibi fieri a nullo expectet. ⁊ ꝙ õmibus pacẽ ꝓcuret et a singulis ꝑsecutionẽ et cõtumeliã recipe sit paratus Qz si aliter sibi euenerit. hoc quasi ꝓ miraculo hẽat. Dicatqz aĩme sue illud ɔsolatoriũ verbũ bti pauli apostoli. Nos scim⁹ qm̃ in hoc positi sumus Quia oẽs q̃ in xp̄o pie viuẽ volũt ꝑsequutionẽ patiētur. Nec mirũ. qz veri xp̄iani sũt hͣ pegrini. ⁊ ĩ regiõe hostiũ xp̄i Nã tot⁹ hͣ mũd⁹ ɔiurauit ɔtra xp̄m. vt btũs Bernar. dicit.

ꝫ pius dn̄s nō dēlinq̄t ſpātes i ſe. Qn̄ ergo
iſta pax tpalis turbatᷣ ſiue int pn̄cipes. ſiue
aīcos. ꝗ vicinos nō debꝫ ex hoc nimis dolēꝗ
puſillo aīno fieri bonꝰ xp̄ianꝰ. dūmodo ipſe
nō fuerit in cā. ꝫ ad pacē ſcōꝝ ſe cōuertē. quā
reliq̄t xp̄c diſcipulᷣ ſuis. Hec pax ſcā ē. ꝙ hō
bene ſtet cū deo ſuo. ⁊ ꝙ ꝓ oīa ſit de hoc ꝯtē-
tus. an velit eū eē paupem ꝗ diuitē ſanū aut
egrotū. hōrabilē aut deſpcm̄. fortunatū ꝗ in-
fauſtū. ⁊ ſic de alijs Et qđcūqꝫ euenerit. ſibi
libēter accipiat. et grās agat. Pax aūt mūdi
ordinatᷣ ad q̄etā fruitionē bonoꝝ tēporaliū.
⁊ eſt nihilominꝰ donū dei. ⁊ cōmunit eā tam
elcī ꝙ̄ reprobi deſiderāt. ꝫ qꝛ freq̄nt eā ꝯcōi-
tatur multiplicatio vicioꝝ. iō eſt ſimplici po-
pulo multū picuoſa. ꝓmo et ſcīs homibus.
Qꝛ ſit populo ruſticano picuoſa. pꝫ ꝑ illud
deut. 32. Cōſtituit ſcꝫ ꝓplm yſrahel q̄ ad lrām
ruſticanꝰ eāt eū ſup excelſā terrā vt comedēt
fructꝰ agroꝝ Vt ſugeret mel de petra oleūqꝫ
de ſaxo duriſſimo Butiꝝ de armēto et lac de
ouibꝫ. cū adipe agnorū ⁊ arietū. ⁊ hircos cū
medulla tritici. ⁊ ſanguinē vue biberēt mēa-
ciſſimū Incraſſatus ē dilectꝰ et recalcitrauit.
incraſſatꝰ. īpignatꝰ. dilatatꝰ Dēliq̄t deū fac
torē ſuū. ⁊ receſſit a deo ſalutari ſuo. Et de ſo
domitis dr̄. Ezechielis. xvi. Hec fuit iniq̄tas

sodome·satuitas panis·et habūdātia· et otiū ipsi⁹ Hic dn̄s sup ihrl'm fleuit dicēs·q2 si cog nouisses et tu fleres Nā ea q̄ sūt ad pacē tibi nūc. subaudi·sūt t sūme pmitiosa in futurꝝ q̄ uis id ignoēs Ex hijs et alijs sanis doctrinis et expiētia q̄tidiana·exiuit illd̄ nōbile pūbiū q̄ rustica gēs est optima flēs ꝫ pessima gau dēs Legit᷑ in vita scī ābro·q̄ cū quadā nocte apd̄ qn̄dā ditissimū rusticū hospitaret᷑. et ab eo audissꝫ q̄ felix status ei⁹ sp fuissꝫ·et q̄ nihil criste vnq̄ sibi accidissꝫ·ait vir scūs ad suos· Surge et hinc veloci⁹ fugiam⁹·q2 dn̄s nō ē in loco isto·Mox illo egresso tra se apuit·et hoīez illū cū tota sbā sua absorbuit. Similia multa de alijs legūtur·Restat g° simplicit᷑ fa teri·q̄ mag̃ est mīa dei q̄ hec tpalis pax ali= qn̄ turbat᷑ ne pp̄ter hmōi carnalē petulāti= am·hoīes bestijs siles efficerētur·et p ꝯseqn̄s nūq̄ ad angelicā dignitatē pficere cuperēt. ad qd̄ fcī sūt. De illa āt pace domestica· quā int̄ se rustici suaē dn̄t Ymmo et cristiani vni ūsi·dicit apl'us. Solliciti suare vnitatē spūs in vinculo pacis·Vbi dicit cassio⁹ Nec īueni ri pōt forma expssioꝛ ꝯuersationis āgelicē·q̄ vnitas sociat᷑ Hic p̄s ait Ecce q̄ bonū et q̄ io cūdū.hītare frēs ī vnū Vbi dicit btūs Aug· q̄ sūt aliq̄ bona q̄ nō sūt iocūda sic ieiunare

laborae et filia. sūt etiā aliq̄ iocūda q̄ non sūt bona sic̄ delictari solari ⁊ filia. Sꝫ hitare frēs in vnū pit ē bonū ⁊ iocūdū. Ad hāc pacē re q̄ritur sollicitudo mag̃ ⁊ diligēs custodia. ne qꝫ tm̄ bonū ḡtis venit ā pseuerae solet. nisi cū ingēti studio. etiā int illos q̄ pbate vite esse vident. Qꝫ si qn̄qꝫ ex pte intruptū fuerit cit⁹ dꝫ ad pacē fieri recurs⁹ ei⁹ si tardior mora int ueneit. diuina pn̄tia a nr̄is moribꝫ se subtra hat. Ait em̄ btūs Jhero. ad Rusticū mōchū tractās illd̄. ps. Declia a malo ⁊ fac bonū. in q̄re pacē ⁊ pseq̄re eā. Pax q̄renda ē vt bella fugia⁹. Nec sufficit eā q̄re. nisi iuentā fugiētē qꝫ ōni studio pseq̄mur. qꝛ in pace hītat deus. Hic refero breue v̄bo ḡuidā sacrō p domes tica pace ↄseruāda. Mulier q̄dā in Anglia fuit bn̄ fidel ac v̄tutibꝫ plena. ⁊ p̄cipue hospi litati sup̄ vires intēta. Hec ppt lōgū vsū bo nor opez. scā vt vē fuit reputabat. Vez i v no deficiebat. qꝛ malos ⁊ iniuriosos hoīes si bi vicinos. q̄ eā crebro ⁊ idigne molestabāt nō oīo eq̄niter tolerābat. q̄nq̄mo ⁊ aliqn̄ im⁹ patiēt eis rn̄debat. Igit post aliq̄d tps cū iā diu defuncta fuerat q̄dā vir scūs eā in penis purgatorij vidēs mirabat. q̄ tāte fame fēia adhuc illic detinēt. q̄ n̄lominꝰ ḡuit p sua ipa tiētia quā admiserat flere ⁊ penitere solebat

Cui dn̄s visionē exponēs r̄ndit Ego steti coram Pilato ⁊ ꝓ hoīm pccā̄s satisfaciēdo silui ad cōtumelias illatas nō ꝓ pctīs meis. Hec aūt qꝛ me ī h̄ imitari neglexit. ideo nūc iustū est. vt mag̃ acerbitate purget᷑ ne aliqđ malū maneat īpunitū. Ecce kmi bonā doctrinā. quō scꝫ turbacōis tp̄e patiētes esse debem⁹. ⁊ mutue paci ꝓuidē. Et q̄ꝫ q̄ꝫ iuste īuadim² tn̄ ex h̄ nō dat᷑ nob̄ licētia malū ꝓ malo reddē. s̄ in bono vincē malū p̄cipimur. Vt videlicꝫ ad tēpus patient̄ ꝯtumelias ⁊ alias īiurias sufferam⁹. aut blāde leuit̄qꝫ respōdeam⁹. ne ꝓximū nostꝝ ꝓ q̊ xp̄s p̄ciosū sanguinē suū fudit. nrō furore peiorē faciam⁹. Qui h̄ mō facē dissimulat. grauit̄ postea recōpēsabit in tormētis Qui nescit mō tollerare v̄ba tūc eū scire oportebit tollerarē g̃uissima v̄bera. ⁊ ardores horrēdos Nūc igꝛ o veneābiles rusticí ac ceteri laici q̄cūqꝫ. tā viri q̄ꝫ femīe cogitate nūc de piculo dum agitur de piculo pacē diligite in qua deus habitat. vt deus vobiscū pmaneat nec pro vili re tantū dominū repellere velitis. potius iniuriā pro ipso patiēter accipite q̄ꝫ reddatis. cōsiderātes qꝫ ex mutua cōtentione infinita peccata oriātur. Omnib⁹ ergo modis in silentio ⁊ pace vitā hanc breuem transire satagite. cōdonantes inuicem.

sicut et deus in xpo condonauit vob quten9 de pa-
ce ad pacē migre mereami. vobiscū manēte
deo pacis et dilectiois i cordibus vris Cui laus
est et gloria p infinita sela seculoz Amen.

Decimo debet qlibet fidel et tioratus rus-
ticus sollicite ad h niti. vt failiā suā lau
dabilit rgat Quia vt dt apls ad thio. Qui
suoz et maxie domesticoz curā nō hz fidē ne-
gauit. et ē infideli deterior. Qui g° prēsfailias
sūt pmo dnt seipōs instituē ne sint rephēsibi
les. fidē illibatā vxori seruātes. sobrij prudē-
tes. pudici. modesti. nō violenti. nō passioēs.
nō litigiosi. nō cupidi. nō bilingues. nō turpe
lucz sectātes. nō ihonesta. nō maledica vba
loquētes. nō deridētes. s; cpatiētes. nō leues
sed legales esse studeant. Habeāt deinde curā
sollicitā erga vxores suas. vt eas diligant et
diligēter caueant occasioēs displicētiaz. nec
faciliter credant illis qui int se discordias se
miare volunt. qz nuncij dyaboli sūt Similit
vxor virum honoret. et humiliter recognos-
cat eum sibi diuinitus prelatū neqz cum alijs
viris familiaritatē habeat aut colloquia ni-
si pauca et in tali loco vbi nulla suspicio ori-
ri possit. Timēdū siquidē est nisi mulier cau
te pueniat virum eum venerābiliter tractan-
do tam verbis q alijs seruicijs beniuolentie.

ꝙ cito ātiqu⁹ hostis semiariū piculose discor-
die int̄ eos mittet· Et ꝙꝙ pn̄cipalit̄ in viro
rei familiaris salus ↄstituat̄ tn̄ sine ↄiugis fide
li adiutorio ipse pax aut nihil ꝓficiet. Mu-
lier q̄z sine viri defensiōe flebil̄ creatura ē. q̄ si
diligēter ābo adūtāt· ꝙ scz sit ipꝭ mutua di-
lectio nccāria· ⁊ mutuū fidele iuuamē· tūc me
rito q̄libet altei deferri debet· qz reuera q̄cq̄d
fit vni eoꝝ· siue bonū sū malū. in alteꝝ redū-
dabit· hic ꝑ apl̄m dr̄ ad Col· iij· Viri diligi-
te vxores vr̄ās· et nolite amai eē ad eas· Itē
ad Eph· v· Viri debēt diligē vxores suas vt
corpa sua· Qui suā vxorē diligit seipsū dili-
git· Vxor aūt viꝝ suū timeat. Hec si ita fiāt·
dom⁹ ipsoꝝ firma erit. ⁊ sc̄i angeli iuuabūt.
eos ↄtra oēs incursus maloꝝ· et florebūt sic
vitis et filij ac filie eoꝝ sicut nouelle oliuarū
Multa ⁊ grādia laudū p̄conia dicūtur in sa
cris libꝭ. de hac sc̄ā cōcordia ⁊ vnanimi fide-
litate ↄiugatoꝝ adiūcē. ꝫ exhibitio in re est
multo felicior· Satis in hoc ↄcordāt· ꝙ ꝓbi
tas mulieꝝ oīno sit p̄reqrenda in vtili regīe
dom⁹ ⁊ freq̄nt̄ discoli mariti lucrifcī sūt ꝑ vx-
ores sensatas. hīc ecc̄i· xxx· dz· Sic sol oriens
in mūdo sic boē mulieris spēs ī ornētū dom⁹
eius· Disciplina illi⁹ datū dei est Gratia eius
delcābit virū suum· et ossa illius impīguabit

Grã sup grãm mulier scã a pudorata. et mã-
data dei in corde ei9. Monẽde sũt igit' vxoẽs
vt maitos diligãt. ac ppinq̃s ipõꝝ hõrare as
suescãt. qꝛ h̄ spẽalit' vis acceptũ ẽ a q̃si natu
lit' insitũ q̈uis nõnũq̈alit' ore loq̃nt' Sangs
etei ĩ sangnẽ tãgit Pariformit' et vis ppinq̃s
vxoꝝ suaꝝ beiuole tractẽt. ppt' eãdẽ cãꝫ. Dei
de monẽde sũt vxoẽs vt discãt fãiliã prudẽt
regẽ. gub'naẽ domũ et scipas irreph̄ẽsibiles
exhibẽ. v'ba q̃ꝫ carnalia a ĩhonesta tãq̈ pes-
tẽ fugẽ a q̊ãĩqꝫ eẽ dicãtur. Et ẽ q̃si mirꝫ dicẽ
quõ maiti ĩ h̄ maiorẽ ex corde h̄ñt ꝯplacẽtiã
qñ v'b ĩhonestis ac gestib9 lenocinijs a suis
vxoib9 reph̄ẽdit'. q̈ si ĩ talib9 plausibilit' sibi
ꝯsentirẽt Istis sic p̄suppositis. viꝫ q̈ v' a mlr̃
sibi mutuo sint bñ ꝯsentiẽtes tãq̈ aĩa vna a
cor vna ĩ dño iã spes ẽ de salubri statu ipõꝝ
et vtili regimĩe rei fãiliais. a alias nõ Si igr̃
eis sint filij á filie. erudiãt eos ĩ dño b'm doc-
trinã apl'i ad Eph'. vi. dicẽtis Prẽs nolite ad
iracũdiã puocaẽ filios vrõs h̄ educate illos
in disciplina a correptiõe dñ̄. Et iteꝝ Prẽs
nolite ad indigñtionẽ puõre filios vrõs. vt
nõ pusillo aĩo fiant. Diligẽter etiã aduertãt
pntes q̃lis inclinacõnis sint filij. q̃a nõnulli
sũt mollis cõplexionis a natalit' vẽcũdi. alij
duri et audaces. q̃dam beniuoli quidã ꝓtui

Et ꝑut singulis expedit ita disciplia mode-
retur. Familiã q̃z ita gubernaȓe studeãt. vt ne
q̃z nĩs seriose nez nĩs blãde ꝫ medie tpate ip
sis p̄cipiãt. Nã regimẽ nĩs durũ p̄cipitat et
regimẽ nĩs laxũ negligit curã domesticã. Q̃d
ãt tpatũ est prudent̃ ꝯsuat. ⁊ fortit̃ auget ꝑ
uẽtus q̃tidiãos. sicq̃z fiet vt ⁊ timori ⁊ amori
p̄rfamilias h̃eat a domesticis suis. Et q̃z sac̄
sc̄ptura d̾t. nisi ĩ timore dei tenueris te citi⁹ sb-
uẽtet dom⁹ tua. iõ sollicite ꝓuidẽ dꝫ vt tã famu
li q̃ȝ famule deũ timeãt. ⁊ in p̄ceptis ei⁹ ãbulẽt.
neq̃z sustinẽ eos ĩ domo sua debꝫ. si ĩ mortalib⁹
pctĩs maxie publicis viuẽ ñ formidẽt. Timẽ
dũ siq̃dẽ est ꝓm dcã bti Aug. q̃ȝ p̄rfãilias co
rã deo tenet̃ rationẽ reddẽ. nõ solũ de peccatis
ꝓpriũ suaꝝ. sed etiã totius famile. si ipsos nõ
correxeit. ⁊ disciplinã debitã nõ dederit. Et si
opus est a se penitus nõ abegerit. si ꝯtuma-
ces p̄masẽrint. Quãtũ igit̃ põt curã impẽdat
vt honestã familiã habeat ⁊ firmit̃ ꝯfidat in
dño. q̃ȝ si plus talibus largiatur ꝓpter eoꝝ
virtuosam conuersationẽ. q̃ȝ plene hoc om-
nipotens deus sibi restituat. et hic et in futu-
ro. Honorifice etiã et ex industria cõsilietur
cũ famulis suis. maxime quos prudẽtiores
nouerit. q̃d ⁊ q̃ñ singula queq̃z fieri debeant
Concordant em̃ in hoc yconomi expertissimi.

ꝙ fam̄ilia digne regi neq̄t· nisi cū mag̃ ꝓuidē-
tia· et p̄cipue ea q̄ ad agriculturā spectāt. qꝛ
ad plura respicē oꝫ· Et iō vbi plima salꝰ spe
ratꝰ· ibi multa ꝯsilia p̄cedē dn̄t Sūt ꝓinde sin
gula aptāda tp̄ibꝰ suis iuxta qd̓ sapiēs d̓t·
qꝛ oē tps tēpꝰ suū hꝫ· Est eīm tps plātādi. tē
pꝰ euellēdi· tēpꝰ seīandi. tēpus metēdi. tēpꝰ
arādi· tps ꝯplanādi. tēpꝰ fimādi tps ībulā
di. tps purgādi· tēpꝰ instrumēta p̄parandi· tē
pꝰ laborādi tps q̄escēdi. tps p̄meditādi. tps
exeqn̄di ⁊ sic de alijs· Qꝛ si ī aliq̄ istoꝝ negli-
gētia aͥ pigritia siͧ inertia aͥ īprudētia se īmis-
cueit· tūc totū regimē detrimtū patietꝰ· ⁊ dāp
nū seq̄tur· Nō sic est vsqꝫq̄qꝫ de alijꝰ officijs
mechanicis· ꝓut ad oculū q̊tidiana expien-
tia edocet· Magna igitꝰ vigilātia et īdustria
rusticis necessaria est ad tā varia et pene cō-
traria ꝓsequēda· ad que vnus aut pauci nō
sufficiunt Vn̄ et btūs Bernardꝰ vtile cōsiliū
dat hijs q̂ diuersis curis grauātur· videlicet
ꝙ eligere debēt aliquē fidelē famulū· cui ōnia
cōmittant· cū auctoritate ita ꝙ quicq̄d faciat
sit factum· q̄cquid iubeat sit iussum neqꝫ fa-
cile ꝯtra talem querelā recipiant· ⁊ nihilomi
nus ipsi diligēter aduertāt. vt negocia debi
te tractentur· Qui sic ꝓcedunt ꝓficient· qui
autē per se cūcta dispon̄e volunt neqꝫ ꝯsilijs

acq̄sere peritoꝝ tales seipsos inutilit̄ inuol
uūt· et alios impediūt. familiāq̄ʒ crebro tan
to tedio affligunt· vt ad nihil quod vtile est
sufficiat. Expedit quoqʒ famulis ac famula
bus ipsis· si moderate honorētur· ac aliquā-
do de bene actis recōmendētur· Nam qn̄ post
magnos labores semꝑ indignacōnes repor
tant pusillo aīmo fiunt· et quasi de seipsis de
sperati· naturalit̄ īfirmiores reddūtur. nec vn
q̄ꝫ ad ea que laude digna sūt cōsurgunt. Ho
mo autē hilaris et bone spei· fortificat̄ in na-
turalibꝫ suis: et grādia cōfidēter ꝓcedit ⁊ p̄-
cipue quādo beniuolēter ⁊ venerabilit̄ p̄ueni
tur Hac p̄ctica iulius cesar vsus fuit· q̄ sub-
ditos suos cōmilitones appellauit· nec vnq̄ꝫ
eis dolum aut irreuerētiam exhibuit quare
tanta eos fidelitate sibi astrinxit· vt corpus ⁊
animā ꝓ se dare ꝓmtissimi essent Factūqʒ ē
vt tātoꝝ viroꝝ adiutorio suffultus victor in
orbe fieret. Hoīs nāqʒ aīm⁹ naturalit̄ nobil'
est· ⁊ ptāti recalcitrat· ⁊ iō fali⁹ ducit̄ q̄ꝫ trahit̄
Qui aūt beniuolētia nō vincūtur obiurgacō
nibꝫ ꝓuocādi sūt. ⁊ ptāti p̄medi· si nīs irratio
nabilit̄ lassati fuerīt Vbi ē notand' ꝙ sūt qui
dā prēsfamilias. q̄ quadā mala ⁊ inutili de-
mentia familiā suam destruūt. ꝓ eo ꝙ nulla
strēnuitate ad viriles labores eam instituūt·

nec desides corripiũt· neq; valentes in bona actione et ordinata dieta pseuerarẽ faciũt sic: q; fit vt nec sibi· nec alijs ĩ posterũ vtiles sint Et est rũera magnũ malũ. nã simplices et bo ne volũtatis hoĩes hac occasiõe sũt in corpe et aĩa destituũtur· Qui em̃ semel sacros laboẽs dis suescit raro ad eosdẽ pfcẽ redibit Hinc btũs Ber. ait· Si dimiseris rusticũ ne laborẽ ꝯtinu et· statim molescit. Qz si laborare cessauerit q̃ merito eternã obtinebit vitã: Orarẽ nescit cõ tẽplari· meditari. studẽ· legẽ· ceteraq; studia spiritual vite ignorat Et q̃d sibi restat nisi oci um: Ociũ autẽ diu rational creatura sustinẽ non põt· Restat g° vt si laborare in vacacõe sua cessauerit ad vicia ruat· et dyaboli cibus fiat· Hec sũt mercimonia libtatis male· Nõ segnẽ q; operã idẽ pr̃ scũs cũ inclitus fratribꝫ suis agriculture ĩpendebat· tã p v̄tutibꝫ ac: q̃rẽdis· q̃ p q̃tidiani vict⁹ alimonijs adipis: cend· Preterea nedũ orthodoxi prẽs hoc cẽ serũt· sꝫ et gentiliũ industriosa nobilitas idip sũ luculent adũtit· Vñ apud eos duo status esse memorãtur q̃ spẽalit ad laborãdũ sũt in stituti· videlicet militaris et ruralis Legit nã q; q̃ sũm⁹ ille orb monarcha Octauian⁹ mi: litibꝫ suis tantã disciplinã ĩdixit· vt neq; vsũ vel colloquiũ feĩnarũ neq; delitias· neq; ociũ·

neq3 vestitū molliorē·ipsi idulseit·s3 exercitiū cōtinuū cū cibo grosso·et aspero idumēto. Nā delicie et mollior vestit9. cito virilē aīm enuāt Eya vbi sūt hodie q̄dā milites nr̄i ac rustici vbi strēnuitas ipsoꝝ inueīri poterit? Nō ne sūt lupusculis timidioēs. nōne fēīs molliores? Sz venerabiles rustici p̄ua exēpla respicē nō dn̄t q̄nymo sm̄ vōcōz suā sp memoēs sint. q ad statū scm̄. et huīlē·ac laboriosū·vōti sūt a dn̄o deo. Et iō cauē dn̄t. ne ī vestitu·ā cibo·sū potu ac ceteis q̄ ad vsū fāiliarē spectāt. aliq̄ ostētacōem siue p̄ciositatē admittāt·p certo scientes. q si alit̄ fecerit· tā deū q̄ scōs angelos·q̄ etiā totū mūdū ɔtra se puocāt·vt auferāt ea in q̄bꝰ male delcānt? Sit g° mēsa p q̄tidiano victu de cib substātiosis et simplicit̄ p̄paratis nō delicatis·qz hmōi cibi delicati facilit̄ digerūtur·et natām min9 iuuant Cibus aūt simplex et substātiosus·ac vniformis na turā roborat. sanitatē cōsuat·et ad laborādū corpus aptat·et bene ī stomacho durat· De licie vero·ac crebre epulaꝝ variationes. naturā inflāmant·et dissipant·ac plures egritu dines introducūt. Testes sunt deliciati ciues viri. ac fēīe·et alij q̄cūq3 epulationibꝰ q̄tidie vacāt·qz diūsis tortionibꝰ et infirmitatibꝰ g̃uant?. de q̄bꝰ laboriosi rustici nihil pene sciūt·

Et est vtiqȝ mirabile iudiciū dei· quō illi qui magnū studiū ꝓ sanitate aut ꝯseruāda aut acquirēda īpendūt. cum tāta p̄ciositate epu laꝝ. raro qđ cupiūt adipiscūtur. Isti aūt q̄ ru gientē stomachū vix pultibꝰ ac fabis solan tur· ab in eunte iuuētute vsqȝ ad decrepitā se nectutē. sani ꝯmunit̄ pseuerāt Si aliud nihil sciremꝰ. merito deberet nos a dāpnabili gu la cohibē· Videmꝰ nanqȝ ad oculū ꝙ plures gula q̄ꝫ gladio moriūtur· Sit deniqȝ vestitus de lino crudo· aut panno grosso. iuxta morē patrie. apto ad labores q̊tidianos Pro die bus autē festiuis qui habet. potest vti vesti mētis aliquāto cultioribꝰ· in q̄bus tamē om nis curiositas deuitetur· Mos etiā laudabi lis apud quosdā antiq̄tuꝯ seruabatꝰ· vt nup tiarum tēpore de talibus vestibus sibi proui derent. et pro diebus solēpnibus seruarent vsque ad finem vite· aut q̄ꝫ diu durare potu issent· Ceterū qꝛ expedit etiā nōnunq̄ꝫ rigo rem laxare· ideo olim apud sanctos patriar chas ꝛ dei amicoꝝ sancta ꝯuiuia ꝛ solatia fre quētabātur q̄si in q̊ddam p̄sagiū future illi us iocūditatis quā in celestibꝰ cū angelis ha bituri erant· Sic et honesti rustici cū familia sua· aut cognatis siue vicinis facere pn̄t cer tis diebus secūdum bonā ꝯsuetudinē patrie.

In q̄bus sp̄ cauē dn̄t occasiōes pctō· ꝓ maxīe v̄ba maledica· detractoria ⁊ ih̄onesta ⁊c̄· Cō uēticula aūt illa q̄ fiūt in tab'nis. vbi ebrieta tes ⁊ scurrilitates ⁊ cetera mala fiūt oībꝫ deū timētibꝫ cauēda sūt· Corisacōes etc̄ q̄uis ex se pctm̄ nō sint. si debito tp̄e ⁊ mō fierēt a psō= nis laicalibꝫ· tn̄ qꝛ alia vicia freq̄nt se imiscēt iō cautiꝰ vitāt᷑· Illa āt solatia q̄ sine pctō fiūt debito tp̄e ⁊ mō· nō solū sūt licita· ꝑmo ⁊ me ritoia. qꝛ diligētibꝫ deū oīa in bonū coopāt᷑· Studeāt igit᷑ venerābiles laici q̄cūqꝫ sic seip= sos ⁊ familiā suā in tiore dei gub'nare· vt pīt cū ipī post hāc vitā ꝯsequi mereātur gloriā sempiternā· Amen·

Vnde cōo dꝫ q̄libet fidel' et tioratus rusti= cus ad hoc niti vt non solū a maioribꝫ pctīs abstineat· ꝟ etiā vt caueat se ab ōni occasiōe mali. Hec ē doctrīa apl'i p̄· ad thessa· v. Rōez huiꝰ assigīt sapiēs eccl'astici· xix· dicēs. Q' mo dica sp̄nit paulatī decidet. Vbi dicūt expoīto res qꝫ īpossibile ē qꝫ aliq̄s possit vitare mōr lia q̄ non fugit venialia· Et dant exemplū de dd. q̄ idcirco ī adulterīū cecidit· eo qꝫ oculos non custodiuit· Quāta mala sibi ab hac leui occasione venerūt · qꝫ incaute alterius vxorē respexit horrēdū est dicē· q̄n post adulterīū si mulatio post simulationē homicidiū seq̄bat᷑·

Pena q̄ȝ tā ḡuis sibi īflicta fuit vt a dn̄o au-
diret. Nō recedet gladius a domo tua vsqȝ ī
sempit̄nū. Oīa hec a levi sc̄itilla ortū habue
rūt. Et q̄s mō secur⁹ erit. Restat igit̄ vt oēs
timeam⁹ ⁊ sollicite vias nr̄as scrutemur Hic
cōiter solēt q̄dā rustici dicē. Ach nos sum⁹
rudes ⁊ simplices. ⁊ sine lr̄is. nec possum⁹ oīa
sic ad pūctū ꝟuare. ⁊ scira. Quib⁹ ego rn̄deo
ꝙ diligent̄ adūtāt hāc obiectōnē suā. ⁊ si ita
īuenerit. ꝙ īpossibile sit eis talia scire ⁊ ꝟuaē
tūc meito sūt excusādi. qꝛ ꝟm sn̄iam bti Jero.
Maledc̄us ē q̄ dīt ꝙ de⁹ p̄cepit aliqđ īpossi-
bile. Videam⁹ g° de doctrina hac Dicim⁹ ali
cui simplici laico Noli respicē in faciē alicui⁹
mulieris. ne capiaris in aīo tuo. ꝓ eo ꝙ sc̄ptū
est Qui viderit mulierē ad ɔcupiscēdā eā iā
mechatus ē eā in corde suo. Itē noli irasci fr̄i
tuo sine cā. Itē non cōcupiscas rē ꝓximi tui.
Itē noli detrahē ꝓximo tuo Itē noli ī corde
tuo suspicari malū de ipso. nec iudices eum.
Noli dicē falsū testimoniū. neqȝ mētiaris. ne
qȝ crimīeris neqȝ fornices neqȝ fureris. nec
aliud aliqđ facias ꝓxīo tuo qđ t̄ fieri nō vel.
hec sūt p̄cepta dei. Iā rn̄de an intelligas an
nō Si dicis sic g° grat⁹ esse debes et ꝟuaē. Si
dicis nō. Mētiris ⁊ maledc̄us es. Nā multo
difficili⁹ ē daē cāȝ ꝙ ista nescias ꝗ̄ ꝙ ea scias

Reuera nec sūmis sophista hoc tibi persua-
dere posset. q hec ꝛ similia ignores. In aīma
tua hec plantata habes. et tu. ꝛ paganus. et
iudeus. Nullus est excusatus. Si tibi nō vis
fieri furtū. nec alteri facere debes. ꝛ sic de sin-
gulis. Si dixeris arduū pceptū est. nō valeo
seruare illd. Iterū mētiris. Oīa em ista nō la
borē ſ qetē reqrūt. Vbi ē nūc simplicitas tua
Tota die ꝛ nocte ꝯtra deū ꝛ pximū cogitas
malū et dicis simplex sū. O ūt simplex esses.
dicitur em simplex qsi sine plica. Si igitur si
ne plica malicie es. tunc vē simplex es. q diu
autē in te malū fuerit. non es simplex. Noli
teipsū decipere. Vtere donis dei vt intelligas
voluntatē eius dum tēpus habes. Ergo iam
coactus rn̄de. si ista scis videlicet q malū est
ista facere ꝯtra voluntatē dei nōne etiā malū
est q te non vis cauē ab occasione faciēdi h.
Si scis q malū est cadere i fluuiū nōne eque
facilit scire poteris. q bonū ꝛ cautū est trāsiē
sup ripā. Och och nihil facim9. qn nos ex-
cusare i peccatis conamur Simplices esse in
malo debem9 vt illud nō faciam9. sic colūbe
q neīnem ledunt ꝛ prudētes in bono sic ſpē
tes. vt illd nō amittam9 Verū non sic ista scri
bim9 quasi hoīes rusticanos artare veli9 q
oēs circūstātias huānorū actuū scire debeāt.

que etiã litatiores effugiũt· qđ vtiqȝ ē eis im=
possibile· Sȝ vt in his q̄ natalit̄ insita sũt ve
lamē impie excusatiōis nō ptendāt Que āt
difficiliora videtur· ad platos suos adducāt
ā alios q̄ talib9 suffragari poterũt· Bone igr̄
voluntatis hoī hec sufficiāt cui spūs dei psto ē
adiuuandũ in his q̄ ad salutē spectāt· Qui āt
occasionē q̄runt recedēdi a veritate nō mir̄ si
tenebris īuoluātur atȝ irato deo qđ vidē no=
luerũt dũ poterāt postea dũ volunt nō pñt·
Sũt p̄terea q̄dā quib9 nō videt̄ pctm̄ q̄tidie
iocari· ociosa loq̄ · officiosa ā ociosa mēdacia
fingē. alios plausibilit̄ deridē carmīa q̄ȝ mi=
nus honesta dcāre vel cātare· crebro irasci le
uit̄ iurare· cachīnis risib9 ā sibilus vacaē vlt̄
mensurā comedē ā bibere. ociari· tēp9 minus
vtilit̄ expēdē. bona sua irrōnabilit̄ ɔsumē et
alia similia facē· putātes qr ista nō faciāt ex
malo corde. nec ex ɔtēptu dei ā pximi. q pp
terea nō sint pctā. aut forte sint ita pua· q de
hmōi nō sit curādũ· ā p ɔseq̄ues emēdare vel
ɔfiteri nō pponũt Audiāt q̄ tales sũt q̄d ip
sa veritas ī euāgelio dicat q̄si sub iureiurādo
Amē dico vob· q de oī v̄bo ocioso q loquuti
fuerit hoīes rēdēt rationē in die iudicij. Oci
osũ aũt est qđ caret ratione iuste vtilitatis ā
necītatis. Si ergo de hoc mimo ita districte

ratio reqret· qd de maioribꝰ. Ubi ē diligent adūtendū oībꝰ laicis q̄ simplicitatē suā ptē dāt q illa oīno cauē dnt· q̄ sine labore et īdustria fiūt qꝛ in talibꝰ nullā excusationē allegare pnt. Ꝫ si qn talia ꝯmittāt ex huāna īfirmitate q huilit recognoscāt et se emēdaē cū auxilio dei ꝓponāt Quis em dicē audebit corā deo. nō potui tacē nō potui q̄escē. Si ita simplex es q rationabilit loq nescis tacē. et secur⁹ eris Quis te ad loquēdū cogit. Ita de alijs Qui sine rōne de mltis se ītromittit nō mirū si cadat. Timēdū est etiā cōiugatis· q ī actu mr̄imoniali multa pctā ipꝭ surripe pnt si diligent se nō custodiāt· Magnū em sacmētū est et ideo vt Aug. dicit· Nihil ī lecto turpit agē debes· nec excedas vltra cōcessam licētiā in lege dei· Sit cast⁹ cū ꝯiuge thor⁹· et si ē cura ꝓpagādi liberos. nō sit effrenata luxuries libidinū· Defer in lecto tuo ꝯiugi tue honorē. qꝛ mēbra xp̄i ābo estis ābo ab illo ꝯditi· ābo ab illo r̄parati. Itē act⁹ ꝯiugalis triplicit fit sine pcō scꝫ qn fit ꝓpter bonū ꝓlis· aut causa reddēdi debitū· aut ꝓpter vitādū adulteriū. Hoc p̄intellecto q fiat debito mō hoc ē honeste ꝭm debitū ritū nature simplicit· et debito tpe. Nā natura vetat tēpus īeptū sibi scꝫ mēstruaꝫ infirmitatis qꝛ tūc fetus q̄ ꝯcipiūt

cōtrahūt ꝯplexionē leprosā. et alios morbos ꝑpetuos. et ob hoc tales olim ī lege dn̄s īntfici iussit vt habet᷑ Leuitici. xx. ca. qꝛ directe et volūtarie ꝯtra bonū ꝓlis faciebāt Grā siliter vetat tps sacꝝ talib⁹ expēdi actib⁹. qꝛ dieb⁹ ieiunioꝝ et festiuis cessare dn̄t et deo poti⁹ vacaē Et ꝙꝙ tūc nō sine pctō exigit᷑: tn̄ q̄ cogit᷑ ad reddēdū debitū aut nihil aut min⁹ peccat ꝫ tpe mēstruali nec exigi nec reddi debꝫ Possunt q̊ꝫ boni et honesti viri facilit᷑ hoc tps cōsiderare. qꝛ pene semꝑ vniformit᷑ venit ꝑ singulas lunacōes et facile ꝓ tūc se a cōiugibus elōgare. Femie nāqꝫ q̄si naturalit᷑ vereāīdantur. cām hmōi ꝓpalaē ꝙuis in hoc ḡuit᷑ peccet. si p̄textu talis v᷑cūdie viris ꝯsentiāt Nō em̄ que naturalit fiūt ipsis īputanda sūt. A maledcōne eue ista venerūt Et breuit᷑ vt betus Augustin⁹ dicit Paucū tēpus sufficit ad ꝓlis ꝯceptionē et post hoc oīmoda abstinētia vsqꝫ ad ꝑtū eius. melior vtiqꝫ est et sanior ꝙ illud iterare qd̄ supfluū ac lesiuū ē Porro in deuotis libris legit᷑ ꝙ grauit᷑ q̄dam ꝯiugati boni etiā ac scī testionij apd̄ inferos ī igne purgatorij cruciāt᷑ ꝓ excessib⁹ p̄dcīs Quaē vniūsis ꝯsulit᷑: ꝙ caute se hēant ī hijs vbi facilius delinq̄tur et etiā ab oī alia occasiōe mali se elongent qꝛ vnū peccatū est cā alterius

et ad ād trahit·sicqꝫ sollicite cū deo ābulet·q̄ ten? ei h̄ ⁊ ī futuro placeāt ⁊ etna ab eo gau

Duodecimo debet q̄libet dia pᷓcipiāt· fidel' ⁊ timorat? rustic? pᷓmo q̄libet xpi·anus·niti ad bonū nomē ⁊ pbā famā apud pximos suos. Hoc est qd sapiēs docet Ecci·xli·vbi dt. Curā habe de bono noīe hoc em̄ magis tibi pmanebit q̄ mille thesaui mḡni et p̄ciosi. Et apl's monet fideles vt sine offē sione sint cūctis hoīb·vt quātū in ips ē.tes·timoniū bonū hēant etiā apd eos q̄ foris sūt Ubi ē notand q̄ hec et similia facilia sūt ad dicēdū.ſʒ ad p̄cticādū nō ita pᷓmo mag̃ pfec·tio ad ista req̄ritur· Et ergo mḡni meriti est ad hoc tendē q̄uis p libitu id qd q̄ritur nō poterit adipisci· Sūt p̄terea in sacra scp̄tura q̄dā auisamēta·q̄ disponūt hoīem ad hoc vt sit bone fame. et secure vite· tam q̊ ad corp? q̄ q̊ ad aīam. Pᷓmo videlicʒ q̄ caueat se a fa·miliaritate magnatoꝝ·⁊ pn̄cipū·qꝛ raro po·terit simplex hō sic se hrē.quī piculū incurrat pp̄t difficultatē illis annexā. Vn̄ ⁊ sapiēs di cit·Pond? sup se tollit q̄ honestiori se cōmui·cat· Scdo q̄ officia publica declinet ī quib vix aliq̄s sic caute se custodire poterit qn̄ ali·qn̄ a iusticia deuiet.sic Sapiēs dicit Noli vel le fieri iudex·⁊ in loco magnatoꝝ ne steteris

Hic omino admonendi sut rustici. vt a strepi-
tibus iudicialibus sume se custodiat qz fuerat ex-
perientissimi et doctissimi viri ac i via dei pba
tissimi. in talibus vix sibi puidere poterit qz sa-
na osciencia a bona fama reportet. Tertio
qz no velit se de omi iniuria sibi illata vindicare
ad vngue. sz magis ppter bonu pacis dissi-
mlare etia cu dano aliquo tpali. qn hoc iux-
ta bona estimatione viderit faciedu Hinc sa
piens dicit. In mltis esto qsi nesci? Hoc e au-
reu verbu. Qui em cu hoibus ouersant. cito of-
fendit a offendit salte venialit et g° cotinua
pacia e in talibus necaria. Na q iugit crimina
tionibus a iculpationibus insistit. a ad oem fla-
tu irascitur. a cucta sm caput ppriu dispone
otendut cito efficit odibilis. p osequens bonu
nome qd diuitijs melius e pdet. Quarto
in arduis negocijs cosulte pcedat. a si qn p
maliuolos iniuste diffamat? fuerit. qz de tali
bus legittime se purgare festinet qztu pote-
rit. nec debet esse cotentus de osciencia sua. p
eo qz ipse sibi bene conscius et securus est qz
talia non comiserit. qualia de eo dicutur. Na
sicut dicit beatus Augusti. Consciencia et fa
ma due res sunt Conscia est nob necaria pp
ter nos fama ppter pximos. Et io otemne
ppria fama est mortale peccatu. Et neglige

est veniale vel mor. sm q negligētia est maior vel minor Cuius ratio est. qr est directe ctra dilectionē pximi quā edificarē tenemur p cuersationē bonā. Et in hmōi magnis infamijs abluēdis. debet simplex hō semp hrē recursū ad aliquē virū disciplinatū p csilio inqrēdo qr nō est negociū puerile. Si aūt post legittimā purgationē īfamia talis fuerit cōtinuata. nō debet curare aut nīs dolere s; cū btō Paulo p īfamiā et bonā famā ad celo regna discat puenirē. Jā em nō habet qd vltra facē possit et ergo debet dn̄o deo totū cmittere. Sic pfecti viri iubētur tolerarē īfamiā iniuste illatā pp ter veritatē. et tn̄ nullo mō dn̄t darē occasionē q de ips mala fama iuste valeat suspicari. Et hinc tāgitur ratio difficultatis supdicte. videlicet q hō ex corde soli deo cupiat placere et oēm fauorē et honorē humanū cōtēnat et tn̄ sic venerabilit viuat honori sicut et oblatū etiā honorē deo ascribat. neq; ctumelias iniuste illatas penset Hec est ars artium et pfectio pfectionū. Et qūuis vix repeiatur aliqs etiā inē viros alte pfessiōis q eam pfecte habeāt tn̄ multi simplices laici ipsam a domino mirabilit obtinuerūt. vt in sancto Job. Thobia. Paulo. Scolastica. Alexio. Francisco. ac alijs innumeris aperte claruit.

Et q2 hodie nō ē man⁹ dn̄i abbreuiata ideo-
nēo desperarē debz. ꝫ iugit ad meliora conari.
Demū auisandi sūt boni laici. vt caute cū ꝓx
imo suo ābulent ne vērcūdiā amittāt. q2 ex ꝫ
multa mala sequūtˀ. Quāto em̄ ē ꝯditio vilior
tāto ē ad vicia ꝓcliuior. Ac ꝓide si semel hō
paup et degener vērcūdiā amiserit totalit̄ dei
ceps putrescit sicē pomū cute detractū. nec ali
qd scādalū incurrrē formidat Sz q̄ꝺ diu itegrā
vērcundiā habuerit. cohibetˀ et p̄seruatˀ p eā
a multis peccatis De alijs occasionib⁹ scāda
loꝝ supfluū ē hic scribē. Scit q̄libet sensat⁹
laic⁹ q̄d sibi displicz ī vicino suo. q etiā deat
sibi displicē in seipō. Et qd placz sibi in illo ꝫ
etiā placeat sibi ī seipō. ⁊ ita faciat. ⁊ optīe ꝓ
ficiet. Doctrīa sapiētis ē. Inteipso disce ꝓxi-
mū. ⁊ in ꝓximo disce teipsū. Estote igr̄ vene
rabiles rustici ꝭm dīna moita pfecti ꝭm mo-
dulū vr̄m q2 dn̄s de⁹ vr̄ pfcūs ē. ⁊ ab oī spe-
cie mali abstīete vos q̄ten⁹ tādē p⁹ hui⁹ vite
miseias etne glr̄e mēami r̄cipe coronas Amē

Ertio decimo debet q̄libet fidelˀ ⁊ timora
tus rusticus se cauere a societate mala
et cōsortio potantiū ⁊ iurantiū. ac omniū qui
sine timore dei viuūt. Hec est doctrina sapiē
tissimi salomonis in ꝓūbijs ca°. quarto. V-
bi sic dicit. Ne delecteris in seitis impiorum.

nec tibi placeat malorū via. Fuge ab ea ne trāseas p illā declina ⁊ desere eā. Nō eñ dor miūt nisi malefecerit ⁊ nō rapit᷑ somn⁹ ab eis nisi supplātauerit Comedūt panē impietatis et vinū iniq̄tatis bibunt. Via impiorū tene- brosa. nesciunt vbi corruāt. Respicit dn̄s vi as homīs. et omnes gressus illius ꝯsiderat. Iniq̄tates sue capiūt impiū. ⁊ funibꝫ pecca- toꝝ suoꝝ cōstringitur. Ipse morietur. qꝛ nō habuit disciplinā. ⁊ in mltitudīe stulticie sue decipietur. Hic est adūtendū. qꝫ hō nascit᷑ cecus quo ad intellectū. ⁊ ꝓcliui⁹ ad malū q̄ ad affectū. Et ergo bona educatio ē sibi sūme necessaria. Sed neqꝫ hoc sufficit. nisi ⁊ iā bn̄ educatus teneat se in societate bona. qꝛ sicut Dauid ꝓp̄ha dicit. Cū scō scūs eris. ⁊ cū vi- ro īnocēte innocēs eris et cū electo elctūs eis ⁊ cū puerso puerteis Homo igitur cū ad an nos discretiōis pueuerit tres habet īmicos qui eū post se trahere cupiūt. scꝫ caro ꝓpria. mūdus. et hostis antiquus. Caro persuadet ocium. luxuriā. gulam. molliciem. hanc si se- quit᷑ bestialis efficitur. sicut equus et mulus q̄bus nō est intellect⁹. Mūdus fallax ꝑsua det auaritiā. et gloriā tp̄alem. hunc si sequi- tur. fit sollicitus supra modū vanus ⁊ sup̄bꝫ Hostis antiquus īmittit inuidiam. rancorē.

malicīā.suspitionē·blasphemiā.⁊ desperacō-
nem·hunc si seq̄tur maliciosus efficit̄.aīosus
crudelis.⁊ dyabolic⁹ In tāta pugn̄tiōe hō bn̄
indiget adiutorio ⁊ g° si solus ē verisimilit̄ p
iclitabit̄·Et si sic quāto magis si ī medio ma
loꝝ ↄstitut⁹ fueit· Sollicite g° se ↄ̄ūtat ad bo
nā societatē·⁊ tunc īueniet tres amicos forti-
ores q̄ꝫ sint p̄dicti tres hostes Nā ↄtra carnē
inueiet rationē ꝟm deū regulatā·cōtra mūdū
angelos scōs ⁊ viros siue frēas spūales·ↄtra
dyabolū deū. Si hos audieit victor eit ⁊ bn̄
hēbit.si illos·tūc piter cū illis pibit ietnū.
Sꝫ qꝛ nulla ars sine magistro discit̄ iō hec ē
ↄmuīs sn̄a sanctoꝝ· ꝙ hō bone volūtatis se
applicaē dꝫ ad aliquē viꝝ disciplinatū ⁊ doc-
tū·q̄ eū instituat in ōib⁹·⁊ cui tāq̄ꝫ deo obedi
at a q̄ viuēdi modū accipiat· cui etiā oīa cor
dis suis secreta reuelet Et si talē inueniē nec
ad manū hrē semp potueit·tūc debet cor suū
ad dn̄m deū dirigē·vt ipsū a malis p̄seruet·
et ad cūcta bona pducat·sibiqꝫ in dubijs cer
tiorē viam demōstret·Quāta aūt sit pigritia
et defectus in hijs duob⁹ flebile ē dicē. Si ei
aliqua cā ꝓphana hoīem simplicē vrgeat·
vt viꝫ timeat amittere ī iudicio ouē bouē·do
mū vel agrū.statim sine ōni dilatione currit
alacriter ad iurisperitos qui eum iuuent·ne

pdat qd diligit· et ita inueniet. Sz si cause aīme sue stimulēt eū ne peccet. vix moueꝛ vult pedē vt saltem tepide pergat ꝓ ꝯsilio inquirendo· ne dn̄m deum offendat· Et si pergit vix talem inueniet q̄ secure ipsū iuuare poterit· inter tot altitudines sathane q̄bus totus mūdus iplicatus est· Sed fidelis deus q̄ non patitur electos suos tēptari supra id qd pn̄t ꝫ faciet etiā cū tēptatione ꝓuentū vt sustineꝛ possint· tam intellectū illumiabit q̄ȝ iuuabit affectum si tamē homo faciat quod in se est· querēdo videlicet bono modo ꝯsilium et auxilium a supioribus suis huiliter· Quod si nō inuenerit aut inuenire potuerit. tūc in simplicitate cordis sui dicat dn̄o deo· hec aut similia verba. Deus eterne qui absconditorū es cognitor· Tu scis cor meū· libēter facerē qd tibi esset magis gratū si illud scirem· sed quia illitteratus sum et me iuuare nō valeo· idcirco ad piissimā misericordiā tuam p̄ces meas porrigo supplicās humilime vt me in hijs pplexitatibus q̄bus nunc coartor iuuare digneris· quatenꝰ te non offendā· ꝫ qd expedit aīme mee nūc iugiter pagere valeā· etc· Qui sic procedit a dn̄o dirigetur· Qui aūt nō curat custodire cōsciētiam suam· sed cū vanis hominibus vires et tēpus expendit· nō mirū

si nesciat q̄ sit volūtas dei bn̄placēs et pfecta
quare etiā facile a dyabolo p̄cipitat᷑ de vno
pctō in alid Absqȝ dubio magnū est p̄miū
celestis regni· qd electis dabit᷑. et gº etiā dig
nū ꝛ iustū est ꝙ cū magna diligētia ꝛ indus
tria ꝓ illo laborēt· Siquidē btō gregorio tes
te ad magna p̄mia nō puenitur nisi p mag-
nos labores· Sȝ qn̄tūcūqȝ laborem⁹ siue pati
amur ꝓ illa gloria supna. neqq̄ ē ꝯdigna cō
pensatio hui⁹ meriti ad illud p̄miū. sic btūs
Paulus apłus dicit. qꝛ finiti ad īfinitū nulla
est cōpatio· Quare sp huilit sentire debem⁹
nob· et in veritate ita recognoscē· ꝙ oēs iusti-
cie nrē sūt velud pann⁹ mēstruate· i ꝯspcū illi⁹
cādoris dīne maiestatis· Qui āt ab hac hui
li recognitione recedit· putās se ād eē cū nl sit
scipsū seducit ꝛ deo nō placēt· nec dign⁹ ē vt
grā dei illū saluet· Huiliamī igit᷑ o vos venea
biles laici vniūsi. q̄ timetis deū· vt exaltemini
fortit a societate carnaliū hominū vos absti-
nete· vt int angelos numeremi. strennue ab
ōni ebrietate vos tēperami· vt spiritu sancto
impleami· ab inutili et pnitiosa cōsuetudine
iurandi os vestrū cohibete· ne diuina vltio
vestras domos dissipet· sed magis pura orati
one ꝛ grārū actione cū ōnibus bonis ditemī
Sicqȝ tota vita vestra in ōni virtute fulgeat

vt q̄uīqꝫ vr̄am scām ꝯu̇satione̅ viderit in bo⸗
no edificet: ac dn̄m piter vobiscū benedicat.
Cui laus est ꝛ phēmis gloria p ōmia secula sc

Quarto decio debet q̄libet culoꝝ Amē.
fidelis ꝛ timorat⁹ rusticus sedule discu⸗
tere ꝯscientiā suā et crebro ꝯfitei. Hic timeo
verisimilit̄ ꝙ moderni laici nimis sint neglige̅
tes. ꝛ valde deficiūt a ꝓbitate laicoꝝ antiq̄ꝝ.
semp illā excusatione̅ iniquā p̄tendētes ꝙ q̄
sint ita simplices ꝙ hoc nō sciāt. aut alijs sic
prepediti. ꝙ hm̄ōi vacare tps nō he̅ant. O
q̄lis ē ista excusatio: Industrij sūt ad peccan
dū. ꝛ simplices ad ꝯfitendū. Tēpus hn̄t ad
opa iniq̄ ppetrāda. et tps non hn̄t ad male
acta emēdāda: Sciūt discerne̅ vꝫ ad minimā
auene mēsurā quā hn̄t ī domo sua. ꝛ nō sciūt
q̄d hn̄t in ꝯscientia sua Et vtiqꝫ illd̄ qd̄ sciūt
foris ē et istud qd̄ se nescire dicūt intus ē. O
nihil stulti⁹ ē q̄ꝫ vt q̄s decipiat seipsū. Si nes
cis disce. Vide an vnq̄ꝫ diligentiā adhibuisti
ad hoc vt scias voluntate̅ dn̄i dei tui. Certe h̄
ꝓ verissimo tene̅ debes ꝙ ad hoc creatus es
Si aute̅ hoc ignoras ignoraberis. Postposi⸗
ta igitur excusatione calua ista. que ꝯmuiter
laicis est valde familiaris. disce quomodo cō
scientiā tuā discutere debes. De mane quādo
surgis. statim assuesce gratias agere deo tuo.

ꝙ in te hanc horã vsqȝ pduxit. Deinde recogita si ad pctm̄ in nocte ꝯmisisti. ⁊ pete de h̄ veniã. et nota illud cū ꝓposito ꝯfitendi. maxime si mortale fuerit. Ora etiã ad dn̄m vt de futuro securꝰ fias dicẽs. Dignaᵉ dn̄e die isto sine pctō nos custodiᵉ. Similiᵗ de agẽdis. vt angelꝰ scūs dirigat te vbiqȝ in prādio ⁊ cena similiᵗ gratias age dn̄o de bn̄ficijs suis. et in simplicitate cordis sume necessaia vite. q̄ d̄s largitus est tibi. In ꝯuersatiōe tua p diē si solus fueis. coge cor tuū ad cogitādū aliq̄d boni. ⁊ si aliq̄d mali irrepserit. pelle a te vt meliꝰ poteis. Si cū hominibꝰ noli aliq̄d alteri faceᵉ uł dicere qđ tibi nō vis fieri. Ecce ꝙ̄ breuis viuendi norma. Esto fidelis in ope tuo. veridicus in ꝰmone. patiēs in iniurijs. et statim eris hō sinceᵉ et bone vite. De sero anꝙ̄ lectū itro eas. recogita an sic vixisti. et si nihil te ꝯmisisse mali inueneris grãs age deo. sin aūt. signa diligenᵗ cū ꝓposito emẽdandi et cōfitendi. Ora deinde deū. vt noctē illã tu ⁊ familia tua trãseas absqȝ macula peccati. Eya q̄s hō audebit diceᵉ in veritate. Hoc nescio. sic viueᵉ est m̄ ipossibile. cū grã dei ōibus sit pāta. Vere vere puersoꝝ vita subtilis ē. ⁊ difficiliˢ valde. Illã seq̄ est laboriosū scādalosū. ⁊ dolorosū ⁊ piculosum supra modū si bene aduertat hō.

Sz vita bona simplex ē et facilis hōrabilis. a secura. hoc p̄suppósito q̄ si hō simplex ⁊ bone volūtatis vellet stare ꝯtentus in vocacōne sua et se nō intromittē de hijs q̄ sūt aliena a statu suo. nec āmbulare ī mirabilib⁹ sup se. Qz si aliq̄d tūc sibi molestū siue īiuriosū accidēt qn̄ sic simplicit̄ ⁊ bene āmbularet in via dn̄i. nihil de h̄ dolē deberet ſ grās agē. qz p hoc ad maiorē gratiā ⁊ glām pueniret. De vlteriori discussiōe ꝯsciētie nō opus ē pl'a dicere. cū mil ād sit hoc. q̄ seipsū examiare. an recte āmbulaueit in via dn̄i. an nō. Applicet igit̄ vitā suā ad statū ꝓpriū ⁊ tūc ꝯscia testiōniū sibi phibebit bn̄ de hijs. Qz aūt sit vtil' ista discussio docet Aplus. i. ad Corinth. xi. dicens. Qz si nosipsos diiudicarem⁹. nō vtiqz diiudicaremur. Cū autē iudicamur a dn̄o corripimur ne cū hoc mūdo dānemur. Igit̄ qui flagella horrēda dīne ire hic et in futuro vult a se et domo sua remouē. studeat nūc dū tps habz cōscientiā ꝓpriā examinare. et q̄ male gessit huilit̄ deflē ⁊ q̄ bene fecit in deū ḡtitudinē refundē. An nō facili⁹ ē dicē pio corde. De⁹ tu ꝓpicius esto m̄ pctōri. recognosco pctm̄ meū hoc et illd̄ ḡuissimas eḡtudines sustinē. aut dāna siue scādala. aut certe acerbissimū purgatorij ignem. Ecce modo de electis loq̄mur

a q̄bus nūc iudiciū incipit eo q̄ nec minimū malū etiā q̄ ad ipsos manebit īpunitū· Et si sic. q̄s finis eorū q̄ nō credūt euāgelio dei· nec seruāt mādata ei9? Horrēdū est incidē ī manus dei viuētis Preueniam9 g° faciē ei9 cōfessione· nō tantū semel ā bis in āno. s̄ p singulos dies. effūdendo videlicz cor nr̄m tanq̄ aquā in cōspectu dn̄i dei nr̄i. et qn̄ copiā p̄sbri hr̄e possum9 etiā sac̄mentalē absolutionē expectam9. Tradit̄ quidā mod9 valde secur9 a scīs pr̄ib9 q̄ ad illos q̄ in mortalia pctā ceciderīt q̄ scz qn̄ sibi nō bn̄ cōscij sūt an pfectā cōfessionē fecerīt· q̄ sek ad min9 recolligant totā vitā suā in amaritudine aīe sue· et tūc post plenā hm̄oi p̄meditationē· cōfessorē eligāt ydoneū cui totalit̄ cōfiteātur queciīqz cōmiserūt· more se. et funditus· a corde sincero· donec cōscientia scrupulis ōmibus maxime mortalib9 exuat̄ et ad q̄etā et serenā pacē p̄ueniat Qua habita· deinceps bone volūtatis homo diligenti9 se custodiat· tanq̄ post picula factus prudētior· et ne iterū multitudīe obruat̄· sepius de q̄tidianis cōfiteat̄ Cōfessor ydone9 est ꝓprius et īmediatus pastor doctus et lr̄atus sciēs discernere int̄ mortale et veniale. ā aliq̄s de ei9 cōmissione aut licentia deputatus· Si igitur ꝓprius pastor fuerit īpeditus pōt subditus

ab eo licentiā petē· ⁊ aliū quelibet accipe De illa q̄ꝫ gn̄ali recollectiōe si memoria nō suffecerit ꝓ vna vice. pōt p aliq̄s septimanas aut mēses vel ānos si opus est ↄfessionē iterarē· toties quotiēs peccata non ↄfessa ad memoriā venerit Dicēs hec aut silia verba Pat̄ qn̄ cōfessionē generalē feci tūc aliqua oblitus fui. q̄ p tūc ad memoriā nō venerūt. Et exprimē ea sicut oꝫ· Qꝫ si scribē nouit pōt oīa simul ad cartā notare ꝓ iuuāda memoria et corā sacdote tractatim recitaē ⁊ ↄpūcte. vt viꝫ de singulis cōfessor possit deliberare Hoc ei vtile est· nec valet quorūdā īpitoꝝ duritia. q̄ hoc reprehēdunt q̄si nō ex carta ſꝫ ex corde fieri debeat ↄfessio cū ⁊ oīa ecc̄iastica officia fiāt ⁊ ex corde et libris fiāt· vnū em̄ alteꝝ iuuare debet Qd̄ aūt dicit̄ nō p breue· intelligēdū est q̄ ↄfitēs nō debet cōfessori lrām porrigē vt ipse legat q̄ destinare sibi more aliarū missiuaꝝ sed ore ꝓprio ꝓnūciare debet· Si etiam videtur alicui īpossibile· q̄ āntiqua peccata reuocare ad memoriā possit· talis debet hunc modū adūtere· videlicet q̄ recogitet ānos et locū ⁊ societatē cū q̄ vixit ⁊ officiū qd̄ exercuit ⁊ alia iuuamia mēorie· ⁊ īuocare gr̄āꝫ sc̄i spūs· faciēdo meli⁹ qd̄ possit· ꝓ recordatione p̄teritoꝝ Et tūc ꝓ certo penit⁹ credē debet· q̄ q̄ spūs sc̄us

oblita ad memoriā sibi reducēt· aut dimittet absq3 dubio. que taliter euanuerīt a meōria· Bonus em̄ dn̄s est hijs q̄ querūt eū ⁊ humi les spū saluabit· Studeam⁹ igit̄ vti mīa ei⁹ dum tēpus est. ne qd̄ absit si tātam neglexerim⁹ salutem cogamur velim⁹ nolim⁹ sentire iustā vindicām· Ceterū de iure cōi non tenet̄ layc⁹ nisi semel in anno ↄfiteri· videlicet tēpe quadragesimali an̄ solēnitatē pascalē· qn̄ etiā tenet̄ de necessitate cōicare. In casib⁹ aūt tenet̄ plurēs ↄfiteri videlicz si sup annū velit cōi care. aut si fuerit in piculo mortis aut si ↄsciā sibi dictat ↄfitēdum aliud mōrle. de quo sibi ↄscius est ⁊ copiā ↄfessoris habuerit· tūc non debet laborāre ad deponēdum scrupulū illum q2 ad meli⁹ tendit· ⁊ ex satis ꝓbabili opinio ne ꝓcedit. Itē si occurrit sibi ↄfessor cū verisi mili ↄiectura q̄ ei⁹ copiā illo āno non poterit hr̄e· sicut sepe ↄtigit de penitētiarijs dn̄i pape· ul' epi. tūc statim tenet̄ se ꝑpare ad ↄfitē dum· si casus tales habuerit. Idē est sciendū de ꝓprio pastoē· qn̄ timeret simlit̄ q̄ debito tp̄e illi⁹ anni nō possit eum hr̄e· Nā nunc tenet̄ preuenire extremū articulū anni· Alioqn̄ ex pte sui esse culpa q̄ mādatū ecc̄ie non esse suatū· S3 hec ⁊ similia hoīb⁹ bone volūtatis nō est necē ꝓponē· Ipi ei ꝓmpti sit ⁊ sollicite

expuere venenū q̄ cito sentiūt· Qui aūt ī ex-
tremis periculis tantū remediū q̄runt· raro cō
ualescūt. Securā igitur viā studeāt boni laici
tenē. et seipsos caute p̄uenire ne callide p̄uei-
ant⁹ sicq3 mūde abluāē p singl'os dies· q̄cūq3
hora dn̄s veneit paratos eos īueniat· et ad ce-
lestia regna pducat eodē coopante· cui laus

Q Vinto decīo debet q̄libz ē in scl'a Amē
fidelis et timorat⁹ laicus siue rustic⁹ fue
rit siue alteri⁹ officij ymo q̄libet xpian⁹·sepi
us meditari de p̄ceptis dei. et obseruacōe eoꝝ
et vt in recta fide ābulet· Hoc ē doctrina mo
ysi in multis locis et p̄cipue in deutero°· Silr̄
ter et alioꝝ scōꝝ oīm· Ratio hui⁹ ē. qꝛ post le
gem datā et īformationē acceptā solēt tēpta-
tiones insurgē· et ergo oportet cauisāē fideles
specialit̄ de ɔstātia. et prudētia et hoc nō semel
neq3 bis· sed pene p singulos dies. et p̄cipue
illrātos. Mirū em̄ post euāgelicā tubā solet
bellū ɔsurgē. Nā homo peccatis detētus q̄si
nō sentit tēptationes· ꝫ q̄ cito vitā corrigit·
tūc etiā de illis crebro tēptat⁹. q̄ naturalit̄ an-
tea exhorruit· Vndiq3 igit⁹ oportet vigilaē
q̄ diu viuim⁹· qꝛ nulla ē in ista pegrinatiōe
securitas ꝫ bellū ɔtinuū· Bona ē ergo silitudo
ista. si traham⁹ eā ad nos. vt more· ciuiū q̄ q̄
tidie ab hostibꝫ īpetūtur nr̄ām ciuitatē id est

nrãm ꝯuſatione̅ cuſtodiam⁹. De hoc iã mlta dcã ſūt· ꝫ hic annectendū eſt ꝙ aliqn̄ homo bone vite ſentit magnā alacritate̅ ꝛ facultate̅ in via dei aliqn̄ magnā difficultate̅ ꝛ tediū Et vtrūqꝫ ſibi ī bonū veniet ſi ꝯſtans ꝛ prudēs pmāſerit Tēptat igit̄ dyabol⁹ hoīeꝫ bone vite p hec duo iugit·ſcꝫ vt vel ipſū p errore̅ ſeducat· vel p tediū vīcat· Sꝫ vt non ſeducat̄ oꝫ eū eſſe prudēte̅. et vt nō vīcatur. oꝫ eū eſſe ꝯſtante̅. Solu⁹ em̄ ille ſalu⁹ erit q̄ pſeuerauerit vſꝫ in fine̅· Supponam⁹ igit̄ pmū viꝫ ꝙ ꝯſtās ꝛ feruid⁹ pmāſcit hō in via dei ꝛ videam⁹ nūc q̄bꝰ dolis conet̄ eū decipe vt labores ei⁹ ianes faciat. Vbi ē adūtēdū diligent̄ ꝙ sūmo ſtudio laborat inimic⁹ ꝙ fidē ītegrā a corde auferāt maxie q̄ ad rudes ꝛ ſimplices hoīes· qꝛ tūc ſcit totū fūdamtū bone vite collabit̄· Facit āt hoc ſub ſpē boni· qꝛ alias nō crederēt ſibi Hinc ē ꝙ ſeminat diūſas hēſes immittit qn̄qꝫ abhoīandas blaſphemias cōtra deū ꝛ ſcōs ſuos· quaſi nō ſint iuſti· aut pij ſiue miſericordes. ā ꝙ poſſet meli⁹ mūdus regi et ſimilia· Et in hijs nō pfecit· tūc ſuadet ſortilegia. ꝛ auguria et incātationes ꝛ alia q̄ ſunt contra rectam fidem Per que pch dolor pene totum genus ruſticanum ac alios quoſdam laicos non modice vſqꝫ hodie irretiuit

et post se trahit· Unde et ob hoc aliq̄ sūt aui-
samēta hic ponēda tanq̄ maxime necāria p
illorum exstirpacōe· Sciendū ergo pmo q̄ pri
mū mandatū dei est· Nō habebis deos alie-
nos corā me· Nō facies tibi sculptile. nō ado
rabis eos neq3 coles. Ubi dicūt sancti docto-
res q̄ dn̄s deus ōnia ex nihilo creauit· et in
esse pduxit· et in esse cōseruat· et ergo iustū
est et racōnabile· q̄ creatura hoc recognoscat
et suo creatori obediat ipsū diligat. et sm vo
luntatē ipsius viuat. Sed hoc dyabolus fa-
cere cōtempsit· et ob hoc ad infinitā miseriā
et eternā dānationē corruit· et totus pusus
factus est· Quae etiā hoī inuidit q̄ ad tantā
gloriā peruēiret vt par angelis efficeret· a q̄
ipse tam turpiter corruerat· Et q2 p infelicē
expeientiā ipse nouit· q̄ q̄ cito creatura ino
bediens deo facta fuerit. statim exosam ipsā
hrēt· et a se pijceret. ideo suasit homi q̄ non
curaret de mādatis eius vt hac occasiōe odi
um dei sibi procuraret· Quod et proch dolor
factū fuit. Nam statim vt Adam et Eua p-
ceptum fregerunt· diuinam indignationē in
currerūt et de padiso in hanc mortalitatē p-
iecti fuerūt· Demum ad tantā vesaniā pene
totū huānū gen9 peruēnit. vt postposito vno
vero deo. nephādos demones p dijs colerēt·

et ab ipsis salutē ꝛ auxiliū atqꝫ ꝯsiliū spera-
rēt. Stetitqꝫ in hac miseābili cecitate mūdꝰ
vltra duo milia ānoꝝ ita ꝙ vix paucissimi sal
uarētur. Sꝫ pius dn̄s misertꝰ sup tantis ma
lis cursū hoībus p moysen p̄cepta dedit q̄rū
illud primū fuit qd iam dictū est vt videlicꝫ
ꝙ homīes se auterent a demonibꝰ et ad suū
creatorē redirent. Sed hoc parū iuuit. Ta-
dem misit vnigenitū suū in carnē. ꝛ ille apos-
tolos in orbem terraꝝ. vt cultū veri dei institu
erent. et ydolatriā destruerēt. Qd vix tandē
cum maxima difficultate factum fuit. Verū
quantūcunqꝫ postea sancti patres laboraue
runt. non potuerūt omnes reliquias abho-
minande sup̄stitionis a populo cristiano ex
tirpare. vsqꝫ in presens tēpus Ecce iam ha-
bemus solidum fūdamentū. per qd faciliter
deijci potest totum sacrilege sup̄stitionis fig
mētum. sed vtinam miseri crederent ꝛ aduer
terent ne tam infelicit̄ perierūt. Fundamētū
igitur hoc est. ꝙ hō debet creatori suo obedi
re. et ipsū dilig̃. et omē bonū ab eo sperare.
et eū colere Itē ꝙ nō debet abijcere siue pū-
tere ordiationē dīne sapiētie in rebus ab eo
creatis. ꝫ vnaqqꝫ re vti sicut ipē instituit. Itē
ꝙ nō debet hrē aliqd pactū exp̄ssū vel ocul-
tū cū demoībꝰ neꝫ ab eo auxiliū vel ꝯsiliū q̄rē

Itē q̄ debet firmit᷑ credere que sancta mater
eccl̄ia credit et respuere que ꝓhibet· et huīlit᷑
in ōnibus obedire regulis sacre fidei ⁊ determi
nationi ei⁹· Iam ad pticulares casus supsti-
tionū essz descēdendū. vt simplices ⁊ bone vo-
luntatis homines auisarem⁹. sed tot sunt vt
nesciam quo īcipere debeā· Premitto primū
q̄ diuerse sunt cause que hmōi trufas pepe
runt· Nam aliqn̄ ex sola leuitate credendi ꝓ
cedunt vt in vetul᷑ puellis ⁊ pueris ⁊ rudib⁹
hoībus. aliqn̄ ex ioco ⁊ ex ↄfictione ad fallē
dum et irridendum alios. vt in scolarib⁹ aut
alijs pasitis. Aliquando ex vano timore· vt
in hijs qui nimis timent sibi aut suis ne dā-
na incurrant Aliqn̄ ex cupiditate et pigricia
vt in illis q̄ furātur aliena ne ipsi laborare co
gātur pro victu q̄tidiano. Aliqn̄ ex supbia·
vt in illis q̄ alios in potestate aut diuitijs sū
scientia precedē cōcupiscūt. Aliqn̄ ex inuidē-
tia· vt in illis q̄ non fauent alijs ꝓspera· Ali
qn̄ ex īpatientia· vt ī illis qui pauptatē aut
infirmitatē vel iniuriā sustinē nō possunt aut
nolunt. Aliquādo ex ardore luxurie siue car
nalis amoris. vt in philocaptis. Omnibus
istis incitamētis agitatur cor humanū· ⁊ va-
rijs medijs q̄rit adipisci quod male gescit·
Possunt autē ōnia ista per auxiliū demonū

qui hec suadent etiā ad effectū pduci occultis
modis si deus pmittet. Hoc q̄z ex pluribꝰ lo
cis sacre scrp̄ture posset ondi. ꝫ solus Job suf
ficit. cuiꝰ corpus et substātiā ac ples demon
abstulit Nō gͦ mirꝝ si ⁊ aliis silē ɔtingat. Et
h̄ soluit̄ error q̄rūdā simpliciū q̄ nolūt credē
q̄ aliq̄d possit supsticiose fieri. ꝫ putāt totū
mendaciū esse q̄cq̄d de illis dicit̄. Et q̄ꝑ q̄ꝑ istd
videat̄ de pietate ꝓcedē. tn̄ nō valet. qꝛ ē ma
gis ex duritia q̄ꝫ fide. Sꝫ sūt in formādi viz q̄
nō dn̄t credē q̄ sit licitū taliter operari. Que
em̄ aperte ad oculū fiunt nō debemꝰ inficiari
sed caute adūtere quō fiant. ⁊ quare fiāt. Et
iterū soluitur ex isto. quaē cōis populꝰ aliqn̄
durior fit. qn̄ per ydeotas informātur minꝰ
plene videlicꝫ qn̄ dr̄ ei q̄ non debet fidem ad
hibere hmōi trufis. qꝛ est īpossibile q̄ fiant
Nā statim populꝰ rn̄det. Nos apte videmꝰ
q̄ hoc et illud. sic ⁊ sic fit. Nō debemꝰ h̄ cre-
dere. Ecce duo directa opposita. Primū oīno
nihil vult credē. scd̄m vult nimis libēter crede
re. Sed mediū est tenēdū. scꝫ q̄ possibile est
operationes supsticiosas fieri occulta vel apta
demonū cooperatione. sed est grāde peccatū
et directe contra mādata dei ⁊ q̄ non est pos-
sibile ipsas fieri per illas obseruātias quas
ipsi malefici solēt applicare. Exempli gratia.

Credendū est. q̄ pmittēte deo malefic⁹ pōt p auxiliū demōis occidē vaccam vicini sui. s; nō est credendū q̄ illa icātatio siue maledictio quā ipse pfert. vaccam occidat. Sz demō apte uł ocaulte hoc facit vt ad pctm̄ malitie ⁊ infidelitatis hoīes trahat. Nec est curandū an apte corā ppło hoc fiat an inuisibilit̄. Nā vtrobiqz fides pclitat̄ simpliciū. Si ei malefico faciēte apte cōiurationes demō visibilit̄ appareat ⁊ sibi obediat. putāt debiles in fide q̄ illa ars nigromācie efficax sit. ⁊ sup demones ptātem habeat. Sz nō est ita. quinymo demoēs fingūt se cōpelli vt aīas decipiāt. ne q̄cq̄ curarēt de tali ɔiuracōne. eo q̄ nō fiat p aliq̄ ptātē superiorē. s; tantūmō p iniq̄ eorū psuasionē ⁊ hūanā curiositatē. stulticiā ⁊ malitiā. Si vero effcūs supsticiosi ocaulte fiant. tūc eq̄ ymo āplius fides populi pclitat̄ q̄z putāt illd̄ esse dīnū qd̄ ē dyabolicū Et iuxta sententiā bti Aug̃. Peior ē draco sibilās q̄ leo rugiēs Hoc ē q̄ plus dz hō xp̄ian⁹ timē occultas insidias dyaboli q̄ aptas. q̄z illas pt cauē. has aūt vix adūtere. Dicam⁹ ergo ɔm scp̄turā ⁊ sacros canones. q̄ oīs obseruatio cui⁹ effcūs expectat̄ alit̄ q̄ p rationē naturalē ā p dīnū miaculū debz rōnabilit̄ ēprobari. et de pacto demonū expsso vel ocaulto vehemēt

hr̃i suspecta. q̃ntũcũq3 etiã scã ⁊ salubri⁹ vide at᷑ Dicam⁹ etiã secu̾ ꝙ nͣlla v̾ba hodie i ecc̃ia dei sũt d̾imit⁹ istituta ad det̾miatos effc̃us p̾= ducẽdos. ñ tm̃ sac̃mẽtalia ƀm ritũ suũ. s. a de bito mĩstro sup debitã materiã cũ intẽtioẽ fa ciẽdi qd̾ ecc̃ia facit. ⁊ nõ alit̾. Dicam⁹ q̃3 nul= las c̾eimoĩas ꝗ caracteres sũ sig̃ laicis d̾imit⁹ traditas esse. ꝗ ab ecc̃ia istitutas p̾ aliq̃b⁹ det̾ miatis effc̃ib⁹ p̾ducẽdis Vt ãt simplices itel ligãt q̃d fit ex aliq̃ cã nat̾ali sũ miraculosa det̾ miatũ effcm̃ p̾ducẽ. h̾ sic ẽ accipiẽdũ. ꝙ aliq̃ v̾bo dcõ vel signo ꝗ caractẽ p̾tracto. aliq̃d ne cessaio seq̃ret̾ qd̾ ille itẽdit q̃ hoc d̾t vel facit Sic in nat̾alib⁹ videm⁹. Quicũq3 fũdit aq̃ sup ignẽ seq̃t̾ ncc̃ario ꝙ ignẽ extiguat Ex q̃ seq̃tur ꝙ asp̾sio aq̃ bñdcẽ ⁊ cõsig̃tio crucis ⁊ silia nõ hñt det̾minatos effc̃us ex ncc̃itate re pellẽdi oẽ piculũ spũale ⁊ corpale. ꝫ hñt cõ= gruẽtiã ad h̾ ita de alijs c̾erimonijs vniu̾sis. Si ei p̾sig̃tionẽ crucis ꝗ oroẽz dñicã ꝗ aliã q̃ libz sacrã opatiõez i ecc̃ia ↄsuetã. stati oẽ ma lũ p̾pellet̾ ncc̃ario. tũc fides ⁊ spes q̃ ad nͥl̾ta euacuaret̾. nez stãtib⁹ reb⁹ vt ñc. creator hẽ ret plenũ dñiũ sup creat̾az a se fc̃az. Patz ap te. q2 si hr̃et hõ talia admiracula. tũc nõ esꝫ in p̾tãte dei aut alic⁹ alteri⁹ creature ꝙ hõ possꝫ tẽptari puniri sũ mori ⁊c̃. Stati em̃ sig̃ret se

aut orationē fundēt cū sibi aliqd ꝯtriū accīdēt. ꝛ ꝯtinuo libaret̄ necc̄ario cui⁹ ꝯtrariū q̄ti die videm⁹. Sūt g° oēs oroēs ꝛ ceimoie eccīastice scē ꝛ bone. ꝛ ꝓ bois adipiscēdis ꝛ mal ꝓpulsandis freq̄ntāde. ꝫ effcūs detmīatos n̄ hn̄t sic sacmēta. q̄pꝓis nō min⁹ debem⁹ ꝯfidē in spe ꝛ pia fide de eoꝝ effcū salubri. si ꝛ ī q̄n tū deo placeat ꝛ nob vtile^s sint ad salutē. Ecce notabilē cautelā ex q̄ reprobat̄ q̄rūdā īpe ritoꝝ p̄sbiteroꝝ sū alioꝝ q̄rūcūqꝫ stulta dogmatisatio. volentiū fideles inducē. vt hec aut illa credant. ꝛ tunc necessaio ipꝫ ad votū ita succedet sicut credūt. alit̄ nō. Nis ei extēdūt illud dictū saluatoris Oīa possibilia sūt credēti fiat tibi ꝫm fidē tuā. cū sīsibꝫ. Talia ei nō sūt referēda in drn̄t ad oīa q̄ hō cupit. ꝫ ad illa q̄ spectāt ad salutē aīe. alit̄ em̄ ē dicē iniuriā ipsi saluatoi q̄si occasionē dedissꝫ p hmōi v̄ba alicui ꝯtra salutē aīe sue. timēdū siq̄dē ē q̄ p hec v̄ba male intellcā p̄kes sint supsticōnes introducte. ꝛ q̄si dīne auctētica eēnt. Debet g° sic ꝓpꝓlus īformari. q̄ firmit̄ in deū credant. ꝛ in oībꝫ periculꝭ ꝛ necc̄itatibꝫ cōfidēt sb al̄ ꝓtectiōis sue ꝯfugiāt. tūc tali ꝓp̄titudine aī. ac fiducia q̄ ōnia patient̄ ꝛ ḡtanter ē btō Iob. de manu dm̄ velint recipe. sū ꝓspera sū adu̾sa. neqꝫ alit̄ de ipō optīo creatore sentire

q̄ꝫ de piissimo prē· q̄ aliqñ cõsolat̉ filios ali-
qñ castigat· ꝓut sibi placz ⁊ ipꝭ filijs ꝓdesse
nouit. Qui sic credit et sic cū deo ābulat· illi
oīa sūt possibilia· nō q̄dē vt ipē miābilia faci
at· ꝫ vt ea a deo īperet merito fidei sue· Sūt
p̄terea q̄dā hoīes modice ītelligētie vl̉ áos
forte q̄ audact̉ dicunt· Nos ꝓ certo scim⁹ ꝙ
q̄cq̄d fit p pr̄ nr̄. et aue maria. et euāgelia· et
credo ⁊ p̄s. ⁊ alia scā v̄ba h̄ ē licitū· Et qꝛ du
ri sūt a dyabolo possidēt̉ ad ipsi⁹ volūtatē Qꝛ
sit h̄ friuolū p eoꝝ rn̄sioēz stati patebit si ab
eis q̄rat̉: an possit abusus fieri sacroꝝ v̄boꝝ·
Puto em̄ ꝙ rn̄debūt ꝙ sic. si aliq̄ mō mēores
sint ꝙ dyabol⁹ xp̄m tēptauit p sac̄ v̄ba· Simi
ter ⁊ hētici sn̄ intermissioē sac̄ scp̄tura abutūt̉.
Et in p̄s· dr̄· Pctōri aūt dixit de⁹ q̄re tu enar
ras iusticias mea⁹ ⁊c̄. Dicāt mō si audeāt. q̄c
q̄d fit p sac̄ v̄ba licitū ē· Certe nō audebūt si
aliquē sensū h̄nt· Sz tn̄ veracit̉ loquēdo nihil
hoꝝ p sacra verba fit. que ipsi putāt taliter
fieri sicut iā dictū est· Neqꝫ ad hoc sūt īstituta
diuinit⁹ ⁊ ideo impossibile est ꝙ p̄ter dei or-
dinationē tales effect⁹ habeāt· ꝫ vt dyabol⁹
simplices decipiat sacra verba suis trufis ap
plicat Fuit añ paucos anos famosa q̄da ve
tula tōlit̉ augurijs occupata. q̄ h̄ mō cuiusdā
p̄ricipis pedē recent̉ gladio pforatū sanauit

Nã stati ut vuln? vidit iclinauit se et h̃ v̾ba
ꝓtulit. In noĩe p̃ris ⁊ filij ⁊ sp̃us sc̃i Amen.
Stetitq; sangs ⁊ illico vuln? curatũ fuit. At
ille let? exclamãs dixit. Si alid̾ n̾l vellet dicẽ
sp deret me curaẽ. Postea idẽ casus coloĩe ex
aĩatus fuit ⁊ supsticios? iudicat? eo q̄ nulla
ibi signa alicui? miraculi fuer̃t. ñ tm̄mõ abu=
sus sacroꝝ v̾boꝝ. Pari mõ faciũt nõnulle au
guritrices ⁊ etiã q̃dã viri effemiati ꝓnũciãn
tes sac̃ v̾ba sup febricitãtes. ã alit̃ ĩfirmos si
milit̃ ⁊ sup bestias. ꝓ ipsoꝝ ↄualescẽtia. Itẽ
ↄtra v̾mes q̃ fruges in agris ã olera ĩ ortis ã
fruct? ĩ arboribꝫ corrodũt. Itẽ ↄtra lupos bñ
dicũt vaccas ⁊ oues eq̃s ⁊ azinos. vniũsa pe=
cora cãpi. q̃si securi? sit ea demonibꝫ tradẽ q̄
pastoribꝫ cõmẽdare ã meli? aĩam dãnare q̄
bestiã amittẽ. Et ẽ ĩfinita stulticia aĩaꝝ errã=
tiũ ĩ hijs ⁊ alijs q̃ nũare ã tediosũ ẽ ã vix pos
sibile. Veꝝ latet h̾ laq̄us ĩnimici valde ocult?
viz q̄ ista iõ sint tolerabilia. q2 ad vtilẽ finẽ
tẽdũt. Sz teste samuele. magis vult deus vt
obediat̾ voci sue q̄ oblacões arietũ ⁊ hircoꝝ
pinguiũ. Hoc ẽ dicẽ q̄ deus volũtarie pmit=
tit aut p̃cipit qñq; aliq̃. q̃ b̾m coẽm vsũ sunt
dãnosa vt appareat obia siue inobia hoĩm.
Et q2 õnia largit̾. ⁊ potẽs ẽ multo maiora re
tribuẽ. iõ iustũ ẽ vt hõ p oĩa se illi subijciat.

tā q̄ ad corp⁹ q̄ꝫ ad aīam q̄ꝫ etiā ad exteriorē sb̄am Hinc ē q̄ꝫ Aug̃. dt nō nullos eē marti- res in ꝑprijs lr̄is suis. q̄ poti⁹ volūt egrotarē ⁊ mori q̄ꝫ deū offēdē admittēdo sortilegos ꝓ cura sua. Ita et de alijs similit ē dicēdum suo mō. Qui poti⁹ pāti sūt dāna ⁊ penuriā ꝑpeti q̄ꝫ cōtra mādata dei facē. Proinde sunt ⁊ alie plures supstitiōes maligne quaꝝ effect⁹ ten dūt ad malū finē etiā sub capitalib⁹ penis in lege ꝓhibitū scꝫ ad furta hoīcidia destructio nē bladoꝝ. vineaꝝ ⁊ hmōi. Sꝫ ista cōiter nō diu manēt sine iusta vindicta. Vbi tn̄ ē dili- gētissime aduertēdū. q̄ꝫ āntiqu⁹ hostis aliqn̄ in vno tali ope duas aīas lucrat̄. vnā videlicꝫ p h̄ q̄ꝫ ei suadet alteri nocumētū inferre. aliā p hoc q̄ꝫ suadet ei supsticiosū rmedīū apponē Sic aliqn̄ ꝯtingit rusticis. vt qn̄ ꝑcipiūt sibi lac auferri p maleficia. q̄ꝫ tūc ponūt ad loca q̄dā ꝑticulas q̄sdā herbaꝝ vel aliomō conāt̄ īpedīē p̄dcm̄ effcm̄ p v̄ba ignota ā maledic tiōes ⁊c̄. Sꝫ vnū ē ita supsticiosū sic reliquū. Si āt vellēt efficacit̄ a talib⁹ trufis liberari de berēt humano ⁊ eccl̄astico more ꝓcedē. P̄mo videlicet diligēter inq̄rendo a vicinis an esꝫ aliquis suspect⁹ de tali nequitia ⁊c̄ Deinde si magnitudo ꝑiculi id exposcit. debēt facere sic ꝯnsuetū est in eccl̄a dei q̄ ordinat cōtra talia

malifitia p̄ces·ieiunia·missas iploracões scõ
rū·elẽosinas·ac alia pia opa diīne ire placã-
tia· Qui āt male credul9 p maleficiū vult li-
berare se nō ē dign9 vt a dn̄o deo ꝛ scīs āgel'
adiuuet· Et g° nō ē mirꝝ ꝙ a spiritib9 neq̄ꝫ ḡ
uit affligat᷑· Et h̄ sūt simplicib9 valde pēsan
da· Rursus ē adhuc alia supstitio de obƀuā
tia dieꝝ. viꝫ ꝙ sint aliq̄ dies infausti neꝫ·tūc
aliqd̄ op9 inchoari dēat. ā vestis noua īdui.
aut it arripi ꝛc̄. q̄ oīa sūt friuola· et a vanis
astrologis ꝛ paganis ꝯtra dei ordīatione᷑ in
troducta Aduītant fideles diligent ꝙ oēs di
es deu9 creauit ꝛ sūt valde boni· et ꝙ ōniū bo
noꝝ opeꝝ deus est director·ꝛ sancti āgeli co
operatores·ergo vtiqꝫ nō ē tiōratis hoībus
de hac stulticia metuendū Siliter de alijs sñ
nūo·de ocursu lepoꝝ vel cattoꝝ volatu auiū
aut garritu De casuali aliq̄ euētu vel ope pu
ta si calceū sinistꝝ ā cirotecā p̄mū induat·vel
verbū aliqd̄ audiat qd̄ fortunā bonā vel omē
significet. cū similib9 pestiferis imaginacōib9
est firmit tenendū ƀm rectā racōnē ꝛ catholi
cā fidē ꝙ in veritate nihil hn̄t penit9 efficacie
h̄ sūt delirameta in feliciū hoīm q̄ sepe deo p-
mittente· ꝑpt suā malā crudelitatē merētur
affligi. et terreri a quolibet folio volante· O
si homo memor esset sue dig̃ssime ꝯditionis

et cogitaret se ad ymaginē dei factū. et q̄tidie sanctissimis āgelis vallatū. tūc erubescēt. po-tius q̄ metuēt ab hmōi stulticijs vanissimis Est etiā h̄ subiūgendū. q̄ bonis hoib⁹ et forti-bus. et doctis in fide ɔtingūt aliqñ hmōi dif-fortunia. cū p̄stigijs p̄fatis. dīna ordinacōne vt eoꝝ fides nota fiat alijs. et sit exemplū toti ecclesie. Et cū totus pplus videt q̄ non curāt talia figmēta. neq̄ obuiāt se ab eis. tūc edi-ficatur ad fidē. Scio q̄ndā p̄sbiteꝝ timorate et bone vite. q̄ cū audiss; q̄ signū īfaustū ess; si calceū sinisteꝝ de mane p̄mū indueret. et de hoc sibi tēptatio molesta ess;. vt videlic; hoc cauēt ipē ecōtra directe sp̄ sinisteꝝ calceū p̄mo induit et sic fantasia cessauit. Et hoc ē bonū remediū in similibus. De illa etiā sup̄stitione q̄ cōmuniter fit a q̄busdā mulierculē infatuatis et ductis in cōceptib⁹ suis videlic; in abstinē-do a q̄busdā laborib⁹. et cibis ɔtra cōēm xp̄i ani ppli cōsuetudinē. puta q̄ non volunt nere ferijs quintis post vesperas. eo q̄ tunc salua-tor inchoauit passionē suā. et ad crucē iuit. aut in die pasche nolūt carnib⁹ vesci. q̄si hoc deo sit ḡtius eo q̄ tūc cōiter pplus fere ad esū carniū. ā certis dieb⁹ cessare volūt ab opib⁹ q̄ nō sūt festiui et silib⁹ alijs singulaitatib⁹ ab oib⁹ talib⁹ sup̄fluis fātasijs dn̄t venerabiles

mrõne abstinē ⁊ humilit̄ seposita õmi singu-
laritate ↄformare se ritui coī scē mr̄is eccīe et
laudabili ↄsuetudī illoꝝ q̄bꝰ ↄuiuūt Si aūt
aliq̄ ex indocta ⁊ simplici deuotione aliq̄d de
hmōi vouerūt· dn̄t h̄ huilit̄ ↄfitei ⁊ absoluti
onē petē. cū ꝓmptitudīe tali q̄ velint libēter
obediē suis supioribꝰ ꝑ cōmutacōe in meliꝰ·
Dicit em̄ sacra scp̄tura q̄ displicꝫ deo īfidel' et
stulta ꝓmissio Ad istd̄ pōt referri q̄ īcautū ē
q̄ q̄dā muliēs· īducūt viros suos vt voueāt
abstinentiā coitus certis diebꝰ. vt tali pacto
mitiꝰ hēant in puerperio. Scio q̄d loq̄r q̄lia
picula inde ꝓuenerīt· Meliꝰ ē gᵒ vt dimittāt
sacmentū in sua libtate·nec īuicē se defraudēt
n̄ forte ad tps ex ↄsensu·vt vacēt orōni·abs
oī voto p̄uio maxīe ppetuo Sint ꝓinde bone
feīe mēores q̄tidiane miscie·quā ab eua susce
perūt. ꝑ eo q̄ voluit nīs sapiēs esse. ⁊ diligē
ter caueāt ne velint imitai singulaitatē capi-
tis sui. Non ponāt os in celū·q̄si sufficiētes
sint sibipsis leges dare s̄ magis ī subiectiōe
⁊ silētio discāt ŝm Apl̄i monita. ⁊ tūc bn̄ se-
cure erunt De vlteriori ꝓcessu huiꝰ materie
breuitatis grā supsedeo. simul sperās q̄ hec
hoibus bone volūtatis sufficiāt si hec duo q̄
sup̄dicta sūt diligent̄ adūtant. videlicꝫ q̄ q̄c
q̄d in mūdo fit p rationē naturalē aut p diuū

miraculū non est supsticiosū. Quicqd aliter fit ꝙ tū cūqȝ scm̄ appareat suspectū debet iudicari. Est etiā bona cautela. si qn̄ hmoi auguēs se offerāt ad docēdum vel faciēdum mirabilia ꝙ stati q̄ratur ab eis an sint parati venire i publicū ⁊ corā dictis viris suā sciam vel artē ꝓponē vt exeminētur. ne forte ipsi errēt. ⁊ p ꝯñs alios errarē faciant. Ita fit in alijs artibꝫ etiā mechaīcis. Qd̾ si voluerit. tūc rn̄deri debȝ eis illud Saluatoīs. Oīs qui ad male agit odit lucē ne maīfestētur opa ei⁹ Si aūt parati sunt se offerre ad examē exptoꝝ statim diiudicabūtur. Demū subiūgēdū esset etiā de alijs preceptis dei. de honoātione parētum. de obseruacōe sabbati cū reliq̄s. ſꝫ non est necesse. qꝛ in ꝑmoībꝫ ecclīasticis q̄tidie mateia freq̄ntat᷑ Admonēdi sūt ergo quiqȝ fideles layci vt in rcā fide ābulēt. ⁊ in via mādatoꝝ dei se exerceāt. ab oī quoqȝ spē impie supsticoīs se abstineāt. sp etiā qd īcertū est ac dubiosū declinēt. qd̾ aūt securū est teneāt. q̄ten⁹ tandē p⁹ hāc erūpnosam vitā in gloriā etnam intrarē meant᷑. per gratiā dn̄i nr̄i ihu xp̄i qui est via veritatis ⁊ vita regnātis cū prē et spū scō per secula seculoꝝ Amen

Sextodecīo debet q̄libet fidelis ⁊ tiorat⁹ xp̄ian⁹ cuiuscūqȝ ꝓfessioīs fuerit ł officij

crebro de morte cogitare et breuitate huius vite. et bonis ac simplicibus verbis inuocare dñm deũ· quatenus post p̃ntis vite labo͞es ad eternã reqem ip̃m p̄ducat· Hec est doctrina sapiẽtis ecc̃i·xi. Si ãnis multis vixerit homo et in hijs oibus fuerit·meminisse debet tenebrosi t̃pis et dierum multorum· qui cum venerit vanitatis arguũtur p̄terita. Quod aũt sit vtilis ista p̄cogitacõ ondit̃ur·Ecc̃i·vij·Ubi sic dr̃· Memorare nouissima tua et ĩ eternũ non peccab· Tria em̃ sunt q̃ p̃ncipalit̃ hoĩem a deo sepant· scz supbia·luxuria et auaricia. Sz si cordialiter homo attẽdit mortẽ mox futurã· tunc facilit̃ se ab hijs ↄtinẽ põt·Nam de supbia sic dicit seneca·Quid clienti tuo irasceris·sustine paululũ·ecce veĩt mors que vos pa͞es efficit· De luxuria·augustinus. Nihil sic reuocat a peccõ· quam freque͞s mortis meditatio Et ãbrosius Nudi oe͞s nascimur. nudi morimur· nulla est distinctio inter cadauerã mortua·nisi forte· quia grauius fetẽt diuitũ corpa luxuria·distẽta. De auaricia Iheronimus Facile ↄtẽpnit oĩa qui se cogitat moriturũ. Propter has tam m̃gnas vtilitates mos inoleuit apud sũmos p̄latos vt dũ supra alios p̄moti fuerint·statĩ per aliqd signũ memoia mortis ipsis ĩprimatur. Nã coram dño papa incedit stuppa lini· cum hijs

verbis. Sic trāsit gloria mūdi. Corā impatoribus et regibꝰ afferūtur diuersa marmora varij coloris. in hac interrogatione. De quali marmore vis tibi monumētū fieri. Et in approbatis regionibꝰ diuerse sūt institutiões ad idē seruiētes Hic dicitꝰ Eccās. vij. Melius est ire ad domū luctꝰ q̄ ad domū cōuiuij. in illa em̄ finis cūctoꝝ admonetꝰ hoim. vt viuēs cogitet q̄d futurū sit. Querat forte hic aliq̄s q̄re hora mortis sit incerta. Rn̄detꝰ q̄ ꝑpter tres cās. Pma est ꝑpt natā ꝫ hūanā cōseruādā in vigore suo. qꝛ si ꝑ certo sciret hō aliq̄ detminato tpe se moritū ex hoc natā nimis debilitaretꝰ. et ad bona opa minꝰ valēt sic pꝫ in illꝭ q̄ ad mortē iudicātur. Scd̄a cā est ꝑpt electos q̄ p opa libere caritatis d̄nt mēri vitā et nā. Mors aūt necāriō iminēs certo aliq̄ tpe anxietatē nimiā in mēte suscitaret. q̄ dulcedinē d̄ini amoris īpediret. ⁊ in q̄busdā naturalit pauidis penitus extinguēt. Tertia cā est ꝑpter augmētū bonoꝝ opeꝝ. sic btūs Gre. dicit. Ad hoc cōditor nr̄ latere nos voluit finem nr̄m dieq̄ꝫ nr̄e mortis esse nobꝭ icognitū vt dū sp ignoratꝰ ꝑximꝰ esse credatꝰ. ⁊ tāto q̄s qꝫ sit feruentior in opatione quāto ⁊ incertior de vocatione. vt dum incerti sumꝰ qn̄ moriamur. semp ad mortē pati venire debeamꝰ

Magna igit᷑ diligētia ꝑparare nos ad bonā mortē debem⁹. qꝛ vt dt btūs Aug̃. vnūquē qꝫ in q̄ īueneit su⁹ nouissim⁹ dies cū h̄ seculo egredit᷑. talis ī die nouissimo iudicabit᷑ Qui āt volueit bn̄ mori studeat bn̄ viuē. qꝛ nō p̄t male mori q̄ bn̄ vixit. ⁊ vix bn̄ moꝛit᷑ q̄ male vixit Ad bonā aūt vitā reqrit᷑ ꝯtinuū dei ad iutoꝛiū qd̄ fine intmissioē p deuotas oꝛōnes postulare debem⁹. Assuescat g° bone volūta tis laic⁹ qn̄tū p̄ōt. vt sp̄ oꝛōꝫ in oꝛe habeat. di cēdo hec ā sīlia v̄ba Miserē mei d̄s sic scis ⁊ sic vis. ā custodi me dn̄e vt pupillā oculi. sū ād qd̄ sibi deuocio suggerit. Neqꝫ h̄ op⁹ est aliq̄ s̄btilitate. Nā ceteris paribꝰ hō simplex ⁊ bone vite facili⁹ īuenit purā oꝛōnē ꝙ lr̄at⁹ Scio quēdā doctissimū viꝝ dixisse. Ego au- cute de oratione et cōtemplacōe scribo. ⁊ sub tiliter disputo. ꝫ qn̄ necc̄itas instat. tunc ōnīū illoꝝ obliuiscoꝛ. ⁊ simpliciť inuoco dn̄m deū sicut vn⁹ alius burista Ecce nobile verbū Et sanct⁹ Thomas dicit. ꝙ quietius in fide xp̄i ana ambulat iustus laicus. ꝙ subtilis pb̄s Non se ergo excusent boni rustici aut putēt. ꝙ p̄dicta sint eis īpossibilia. ꝫ adūtant qua- liter pro solatio vano ī grauissimis laboribꝰ iugiter solent homīes cōfabulari. ⁊ etiā qn̄- qꝫ cātare. Si demiqꝫ hoc ita est quare nō etiā

possent similit orō e₃ saltē breui siue mētalit siue vocalit pferre. Idē de cātu spūalit ↄpūc tiuo. qđ etiā mendici facē solent est sentiēdū p loco et tpe. q₂ oīa deū diligentib₉ in bonū coopant̄. sicut ecōtra ↄtēptorib₉ oīa in malū Porro q₂ orō dñica inter ōnes alias pmatū tenet. ⁊ est laicis magis fāiliaris. ideo h p cō plemēto hui⁹ opusculi eā cū q̄dā simplici ex-pone ponā Pr̄ nr̄. Qui hoc đt. d₃ duo adū-tere. vt. s. studeat se exhibē bonū filiū. q₂ tūc bene inueni et clementē patrē. sin aūt v̄gam sentiet Qui đt nr̄ d₃ oēm hoīe₃ frēm r̄gnoscē alias dicere debere₃ Pat me⁹. Oēs em̄ natura su⁹ filij vni⁹ parētis Adā ꝫ p grā₃ su⁹ filij di ⁊ iō tā grā q̄ꝫ natura frēs Scīficet̄ nomē tuū. Hic aufert̄ supbia que nob est nimis in fes-ta. q₂ q̄ꝫ cito aliq̄d grātie homo pcipit stati vult se semagf̄icare. ꝫ memīsci debem⁹ illud. Apli. Quid hēs qđ non accepisti. Adueni at regnū tuū. Hic admouemur sursū corda habere. et tedere hui⁹ vite aīam nostrā. et siti re fōtem illū etne glorie. Qui hoc desiderio nō ardet doleat. pulset. oret. Fiat volūtas tua Hic tēperatur omē spūale desideriū nostrū. q₂ nescim⁹ neq₃ id qđ petere debem⁹ neq₃ tē pus neq₃ horam qñ expedit nob accipe qđ diu postulauim⁹. Fiat ergo volūtas tua dñe

q̄ꝛ optim⁹ es et sapiētissim⁹ · lōge vltra creaturā tuā · Sic in celo ⁊ in terra. Hic īuit⁹. q̄ sūma pfectō hoīs ē. q̄ fit ɔformis volūtati dīne Panē nr̄m q̄tidianū da nob̄ hodie. Hic petit⁹ oē necc̄ariū hui⁹ vite tā spūale q̄ corpale. ſ; magis spūalia qꝛ etiā nō petētib⁹ de⁹ dat tpalia. ſ; spūalia nulli n̄ desideranti · ⁊ si dedit. hoc iratus facit nō placat⁹ Regula ē certissima · q̄ nūq̄ aliq̄s ītrauit regnū celoꝝ sine oī merito ꝓprio. qꝛ oꝫ ad omē min⁹ q̄ ɔsentiat modo ōni dīne. Vt etiā hodie qꝛ oꝫ sine intmissiōe orare ⁊ nūq̄ deficē. Hoc exponēs Aug̃ dt Nō cessat orāe q̄ nō cessat bn̄facē · Et tota vita iusti oratio ē · Et dimitte nob̄ debita nr̄a sicut et nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is. Hec clausula expōne nō indiget · nisi forte q̄ h̄ loq̄tur de debito offense · Et ne nos inducas in tēptacōem · Hic non petit⁹ vt xpian⁹ hō nō sentiat tēptationē. ſ; vt non cōsentiat. Non em̄ ōmis q̄ videt carcerē inducit⁹ in carcerē · sicut non ōmis q̄ vidit patibulū suspēditur in patibulū. sed ille q̄ malū agit. Et sicut vtile ē homi vt hmōi penalia sepius aspiciat. quatin⁹ tali occasione a malo recedat · sic etiā salubre est homi vt malas tēptacōes crebro sentiat · nec tamē ɔsentiat · vt hac occasione tēptationes vincere assuescat. Vn̄ dicit beatus

Aug᷒· q̄ꝫ nō est maior tēptatio q̄ꝫ nulla temp tacōe pulsari· Et btūs Gre. Eos pulsaē hos‑ tis negligit q̊s q̄eto iure se possidē sentit· Sꝫ qꝛ sine dīno adiutorio vincē nō possum⁹·iō illd̄ in ꝓ̄oe dnīca postulaē iubemur· Sꝫ libera nos a malo Istud etiā expōe nō idiget·ħ ex‑ hortādi sum⁹ vt q̄cq̄d post hāc orationē no bis euenerit siue ꝓspeꝝ sīu adūsū.totū de ma nu dn̄i ḡtanē suscipiam⁹· Amē·i·vē ita ē vel ita fiat Hec ꝯclusio ē mḡne pfcōis.ꝛ toti⁹ la boris fruct⁹ vt viꝫ puipēdam⁹ trena· ꝛ celes‑ tia pn̄cipalit̄ q̄ram⁹ Tēdit g⁰ tō orō ista dn̄i ca pfc̄issima ꝛ dignissima ad ħ vt īt mūdanas vanitates ibi nr̄ā fixa sint corda vbi vera sunt gaudia· Qd̄ vob̄ o venerabiles rustici. piter ꝛ nob̄ potēti manū ꝯcedat oīpotēs ꝛ micors de⁹ Qui imitate pfcā viuit ꝛ regnat ꝑ oīa

De cetero carissimi sc̄la bn̄dcūs Amē· frēs ꝛ sorores in dn̄o ꝯfortami·ꝛ ħ pau cula q̄ scripsi vob̄ cordis aurē pcipite.neqꝫ vo bis sufficiat si ea semel aut bis legeritis siue audieritis·ħ velud aīalia mūda q̄tidie rumina te q̄ sp̄us dei loq̄tur vob̄ ꝑ hunc qualēcūqꝫ li bellū statui vestro dedicatū· Qꝫ si aliq̄ fortasse ocurrāt q̄ pmo intuitu nō capitis·ne sit vob̄ ḡue·cū et hic mos sp apd̄ tractatoēs sacraꝝ scripturaꝝ fuerit vt potū cū panibꝰ sitientibꝰ

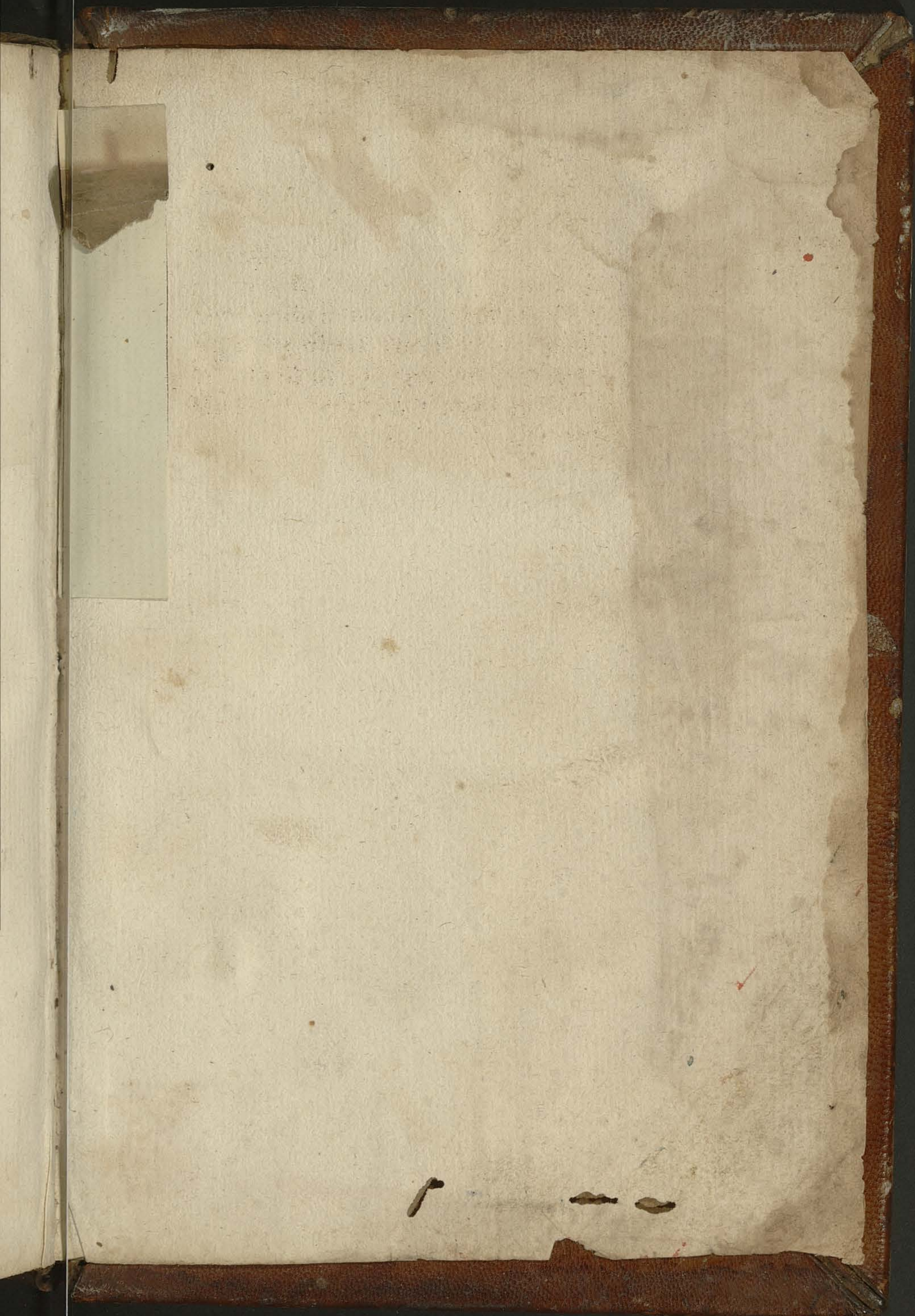
aīabꝫ porrigē soleāt. hoc ē facilia cū grauiori-
bus. Maneat pietas ꝛ reuelabitᷣ veritas pu
to tñ sic nouit īdustriā vrām si volueritis ꝓ me
dietate facē diligentiā talē ad excolendā trā
cordis vrī. qualē facitis ad purgandā glebā
agroꝝ vrōꝝ vt fructū ferāt. cito ex hijs ī ag
nicōem volūtatis dīne ac spūalꝭ grē augmētū
ꝓficietis Cōtribulis q̄ꝫ vrīs ꝛ p̄cipue pasto
ribꝫ prochialiū ecclīaꝝ si desiderēt seruē coica
te. q̄ꝛ sūt p̄ricipaliū doctoꝝ sentētie. ꝛ q̄ non
vbiqꝫ eq̄ ꝓmpte habetur aut inueniūtᷣ. Feci
em̄ hunc ipsū libellū p doctos et ꝓbate vite
viros diligentᷣ examinari. q̄ idipsū meū tes-
tātur. In ōibꝫ igitur glorificem⁹ dn̄m deū a
q̄ bona cūcta ꝓcedunt. q̄ sacramēta bn̄dcē vo
lūtatis sue nobis etiā rudibꝫ dignatus est a
pire in hijs diebꝫ nouissimis. qđ vtiqꝫ mltis
regibꝫ ꝛ principibꝫ ac sapientibꝫ hui⁹ mūdi
nō est datū. Grās ergo cū ꝓmpta obediētia
eidē agam⁹ de die in diē. q̄ten⁹ fēcilit in nob
impleatᷣ qđ btūs Apłus Paulus ad. Corin
theos ca. i. ad ꝯsolationē humiliū loq̄tur ꝑ-
sonaꝝ dicēs. Videte vocationē vrām frēs. q̄ꝛ
non multos sapiētes scđm carnē. nō multos
potētes nō mltos nobiles ſ̄ʒ q̄ stulta sūt mū-
di elegit de⁹ vt ꝯfūdat sapiētes ꝛ īfirma mū
di elegit deus vt ꝯfundat fortia. ꝛ ignobilia

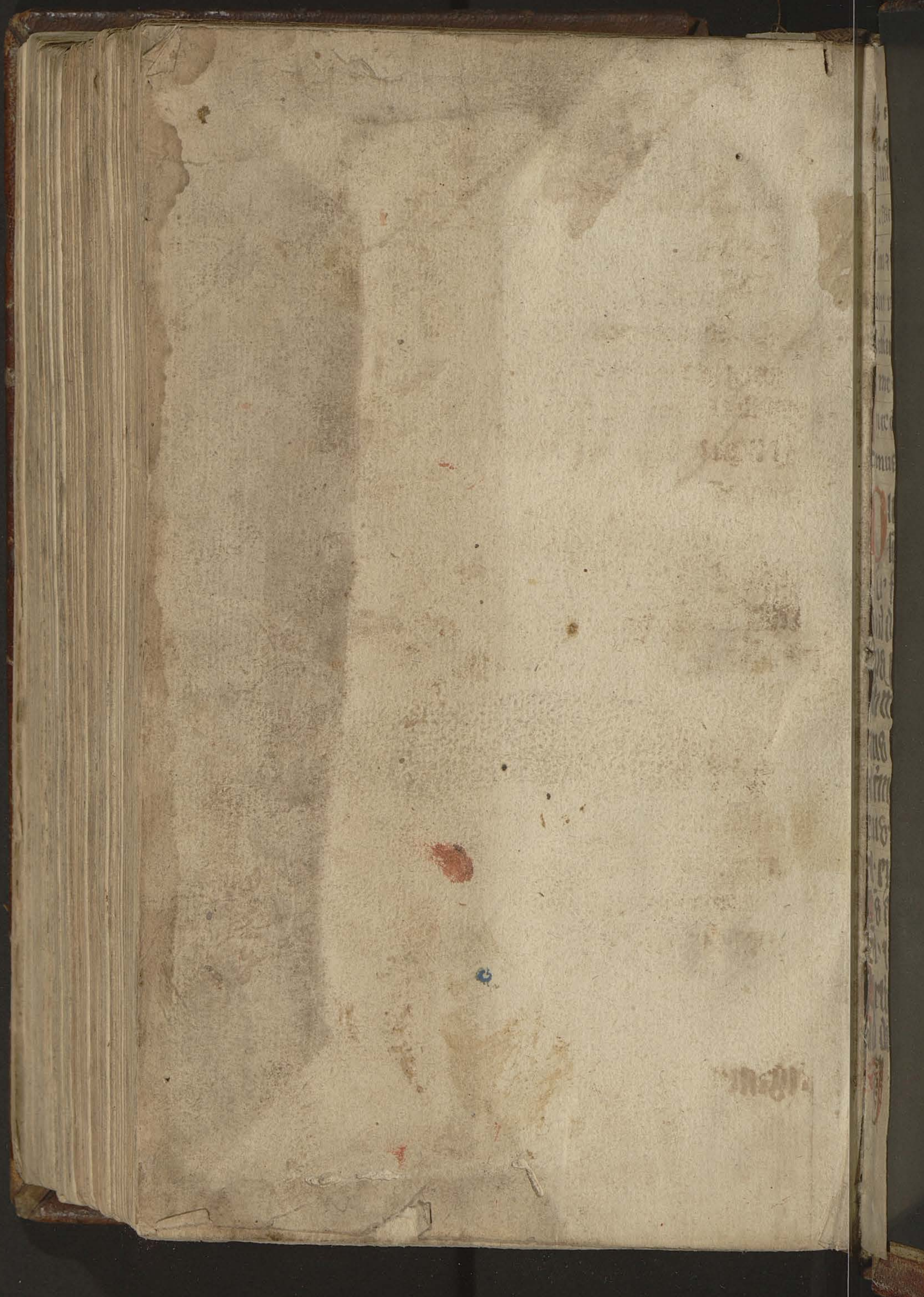
mūdi ⁊ ɔtēptibilia elegit deus. ⁊ ea q̄ nō sūt vt ea q̄ sūt destrueret. vt nō glorietᷣ ōnis ca-ro in ɔspectu ei⁹ Nos aūt nō spm̄ hui⁹ mūdi accepim⁹. ꝫ spm̄ q̄ ex deo ē. vt sciam⁹ q̄ a deo donata sūt nobis Studeam⁹ etiā nos mutuo exhortari p singulos dies. et ad bona opera incitare. ⁊ a malis retrahere qm̄ nihil sic deo placet et gratū est scīs angelꝭ q̄ nobiscū semꝑ cōuersantᷣ. et custodiūt nos Hoc em̄ officiū ipsoꝝ est. vt iugitᷣ nos ad bona ꝓuocēt ⁊ q̄s trahē nequiūt. saltē a malꝭ ꝓhibēt. Nā mlta pℓa reprobi mala facerēt. si p ipōs btōs spi-ritus nō ipedirētur Angelicū igitᷣ officiū q̄li bet ꝑ modulo suo iplere festinet. q̄ten⁹ inter angelo ɔnūari mēatur. Reuera si hō p mille annos laborarꝫ. ⁊ aliud nl facēt q̄ vt ꝓximū suū ad aliq̄d bonū ꝓuocaret. aut ab aliquo peccato retrahēt. nequaq̄ esꝫ ɔdigna cōpa-tio tanti laboris ad hūc fructum tantillū. vt mō apparet. Ro est qꝛ quecūqꝫ fecerit hō in hac vita siue bona siue mala. mcedē recipiet ī futuro ꝑpetuā. Qui g° alteꝝ ad bonū incitat infinitū sibi p̄miū ꝓcurat. Et q̄ aliquē dāp-nandū ab vno malo ope retrahit. ab aliq̄ et na pena licꝫ nō ab oī. eū p̄uat. eo q̄ p q̄libꝫ pcō. certa pena etnalitᷣ māsura reprob̄ īfli-getᷣ. Cōstat āt q̄ finiti ad īfinitū nlla ē ɔpacō

Vñ pz q̄ verꝫ sit qd iā dcm̄ ē licz mirꝫ videat.
Ita ⁊ a ɔtrio sensu oñdi p̄t· q̄ grāde pctm̄ sit
q̄ aliquē·ab vno saltē bō īpedit· vel ad vnū
pctm̄ trahit qꝛ nō hz vñ sibi tm̄ dāpnū refū
dēt·ec̄ si totū orbē sibi dare possꝫ· Hec vera sīt
⁊ vtilia hoībꝰ si cordialit̄ attēdāt q̄uis pkes
sint q̄ hmōi salutis moīta puipēdāt. ꝫ nouit
dñs q̄ sūt eiꝰ Iterꝫ redeo ad monēdos vosꝰ ca
rissimos frēs ⁊ sorores ac alios venerabiles
rusticos vniūsos·vt nō negligatis tps vr̄m
Ecce ego os vr̄m sū ⁊ caro vrā.sine dolo sine
simulatiōe loq̄r vob·nihil horꝫ cupio q̄ possi
detis.in sincera xp̄i caritate auiso vos et ꝓut
potui desiderio vrō pui· Et sicut vob obediui
ita et vos nō ꝓ mea ꝫ vrā salute deo obedire
satagite q̄tenꝰ b̄ q̄liscūqz labor in vrā ɔūsati
one fueit fructū iueniat salutarē. Pacē ⁊ veri
tatē diligite ⁊ deusꝰ pacis erit vobiscū·Nemī
facite qd vobis fieri nō vultis ⁊ qd vob fieri
non vultis alijs ꝓ posse libēter faciatis·Oēz
supuacuā sollicitudinē abijcite ⁊ in dño spa=
te qm̄ ip̄i cura est de vob·p̄latos siue sp̄uales
sū sclares tanq̄ dei vicarios honorate. inuicē
diligite·parētes reuereamī·filios ⁊ filias in
dei timore educate. a societate mala sic̄ a pes=
te fugite·Deum timete ⁊ in p̄ceptis eiꝰ āmbu=
late· ocium vitate · sacros labores adamate

sine intermissione orate. beatam virginē mariam et sanctos dei quotidie īuocate. et in cūctis bonis operibus vos exercete · ac in ipsis pseuerate quaten⁹ in hora mortis que delicatis et ociosis hominibꝰ pauenda est vos letū eterne vite refrigerium inuenire mereamini Per gratiam dn̄i nostri ihesu cristi cui vos cōmendo et verbo gratie eius · qui cū deo patre et spiritu sancto viuit et regnat per infinita secula · Amen ·

[illegible]
[illegible]
cuun
in [illegible]
tum z
ant u
anim
me
nec
omus
D[illegible]
[illegible]
plu·
ud d
rpa
ib ce
ms
tim
tus
a·c
[illegible]
est·
ptu
d d
[illegible]

ab eis et dominus mecum est tamquam
bellator fortis. An. Ipsi vero
in vanum quesierunt animam
animam meam introibunt in inferiora
terre. An. Omnes inimici mei
audierunt malum meum
domine letati sunt quoniam tu fecisti.
An. Alliga domine in vinculis
nationes gentium et reges eorum
in pedicis. Capitulum.
Circumspexi et non
erat auxiliator quesivi et
non erat qui adiuvaret et salvavit
michi brachium meum et
indignatio mea ipsa
auxiliata est michi.
Deo gratias. An. Consilium fecerunt
inimici mei dicentes
[illegible] eum certe nunc
[illegible] / [illegible] Benedica[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

tam passione [illegible]

Ps. iii. proprium festi

Visitatio [illegible] visus

Ingressus pylatus

[illegible] [illegible] [illegible] Super

Factus ihesus in agonia

prolixius orabat et factus est

sudor eius sicut gutte san

guinis decurrentes in terram

Respice ORO pro [illegible]

quesumus domine super hanc

familiam tuam. pro

qua dominus noster [illegible] [illegible]

non dubitavit mani

bus tradi nocentium. et

crucis subire tormentum

Qui. Ista oro [illegible] dua

[illegible] et ad completo

rium. et ad omnes horas

[illegible] [illegible] [illegible]

S[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Rabbi Samuel Epist.

Tract. De Turcis

Ysidorus

Eucherius

[illegible]

Vita Christi etc